

דוחות ליום 31 במרס 2012

(בלתי מבוקרים)

תוכן העניינים:

5	1. דוח תמציתי של הדירקטוריון
94	2. נתונים כספיים עיקריים
95	3. סקירת הנהלה
106	4. הצהרות המנכ"ל והחשבונאי הראשי
109	5. תמצית הדוחות הכספיים

חלק א' - הסביבה העסקית

5	התפתחויות עיקריות במשק
7	התפתחויות בשוק ההון
8	חקיקה ופיקוח

חלק ב' - התפתחות עסקי הבנק

15	התוצאות העסקיות
19	התפתחויות עיקריות בנכסים, בהתחייבויות ובהון
25	מצב הנזילות ומדיניות גיוס המקורות
26	פעילות הבנק בשוק ההון

חלק ג' - תאור עסקי הבנק בחתך מגזרים ותחומי פעילות

27	מגזרי פעילות
44	חברות מוחזקות

חלק ד' - חשיפה לסיכונים - ניהול ומדידה

44	החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם
75	"באזל 2"
83	"באזל 3"

חלק ה' - גילוי ובקרה

85	מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים
87	גילוי בדבר תהליך אישור הדוחות הכספיים
88	המבקר הפנימי
89	בקורות ונהלים לגבי דיווח כספי

חלק ו' - מידע אחר

90	עניינים אחרים
93	שינויים בהנהלת הבנק
93	שינויים בדירקטוריון הבנק

דוח תמציתי של הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2012

דירקטוריון הבנק מתכבד להגיש בזה את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים של הבנק והחברות המאוחדות שלו ליום 31 במרס 2012. הדוחות הכספיים ערוכים על פי הנחיות המפקח על הבנקים ומוצגים ב"סכומים מדווחים".

חלק א' - הסביבה העסקית

1. התפתחויות עיקריות במשק

מרבית האינדיקטורים הכלכליים מצביעים על המשך מגמת הצמיחה במשק גם ברבע הראשון של שנת 2012, אם כי בקצב מתון מזה שנרשם בשנת 2011 (סקירה מפורטת על המשבר הכלכלי - לרבות התפתחויות שליליות שנרשמו בתקופת הדוח במדינות מסוימות המשתייכות ל"גוש היורו" - נכללה בפרק 10א(4), להלן).

על פי אומדנים מוקדמים עלה התוצר המקומי הגולמי ברבע הראשון של שנת 2012 בשיעור של כ-3.0%, בחישוב שנתי, בהמשך לעליה בשיעור של 3.2% שנרשמה בנתון זה ברבע הקודם. גם התוצר העסקי עלה ברבע הראשון של השנה בשיעור של 2.8%, בחישוב שנתי, בהמשך לעליה בשיעור של 3.5% שנרשמה בנתון זה ברבע הקודם.

המדד המשולב לבחינת מצב המשק עלה בחודש מרס 2012 בשיעור של 0.2% והשלים עליה מצטברת בשיעור של 0.5% ברבע הראשון של השנה, בהמשך לעליה בשיעור של 3.5% שנרשמה בנתון זה בשנת 2011. נתונים אלו מצביעים גם הם על המשך ההתרחבות בפעילות הכלכלית במשק, אך בשיעורים מתונים יותר מאלה שנרשמו במחצית השנייה של שנת 2011.

על פי נתוני המגמה ירד מדד הייצור התעשייתי ברבע הראשון של שנת 2012 בשיעור של 5.5%, בחישוב שנתי, לעומת עליה בשיעור של 2.7%, בחישוב שנתי, שנרשמה בנתון זה ברבע הקודם.

ההוצאה לצריכה פרטית לנפש עלתה ברבע הראשון של שנת 2012 בשיעור של 2.4%, בחישוב שנתי, לעומת ירידה בשיעור של 1.8% שנרשמה בנתון זה ברבע הקודם.

הפדיון בענפי המסחר והשירותים ירד ברבע הראשון של שנת 2012 בשיעור של 0.3%, בחישוב שנתי, בהמשך לירידה בשיעור של 1.2%, בחישוב שנתי, שנרשמה בנתון זה ברבע הקודם.

מאידך עלו המכירות ברשתות השיווק, על פי נתוני המגמה, ברבע הראשון של שנת 2012 בשיעור של 3.4%, בהמשך לעליה בשיעור של 2.5%, שנרשמה בנתון זה ברבע הקודם.

הגירעון המסחרי של ישראל הסתכם ברבע הראשון של שנת 2012 בסך של כ-20.7 מיליארד ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ-100% בהשוואה לנתוני הגירעון שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד.

יבוא הסחורות הסתכם ברבע הראשון של שנת 2012 בסך של כ-71.4 מיליארד ש"ח, עליה בשיעור של 12.0% לעומת התקופה המקבילה אשתקד - בעיקר עקב עליה בשיעור של 8.0% שנרשמה ביבוא חומרי גלם - המהווה כ-35.0% מכלל היבוא, עליה בשיעור של 2.4% ביבוא מוצרי צריכה - המהווה כ-14.0% מכלל היבוא, עליה בשיעור של 60.0% ביבוא חומרי אנרגיה - המהווה כ-24.0% מכלל היבוא, ועליה בשיעור של 13.5% ביבוא מוצרי השקעה - המהווה כ-18.0% מכלל היבוא. מאידך, נרשמה ירידה בשיעור של 24.0% ביבוא יהלומים גולמיים ומלוטשים - המהווה כ-9.0% מכלל היבוא.

גם נתוני המגמה (בניכוי עונתיות) מצביעים על עליה בשיעור של 9.1%, בחישוב שנתי, בהיקף יבוא הסחורות (למעט יהלומים, אניות ומטוסים וחומרי אנרגיה) ברבע הראשון של שנת 2012, בהמשך לעליה בשיעור של 5.4% שנרשמה בנתון זה ברבע הקודם.

יצוא הסחורות הסתכם ברבע הראשון של שנת 2012 בכ-50.7 מיליארד ש"ח, ירידה בשיעור של 4.6% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעיקר עקב יציבות שנרשמה ביצוא התעשייתי - המהווה כ-77.3% מכלל היצוא, וירידה בשיעור של 18.8% ביצוא היהלומים - המהווה כ-19.2% מכלל היצוא.

גם נתוני המגמה מצביעים על ירידה בשיעור של 5.6%, בחישוב שנתי, ביצוא הסחורות (למעט יהלומים) ברבע הראשון של השנה, לעומת עליה בשיעור של 3.1% שנרשמה בנתון זה ברבע הקודם.

מספר הלינות במלונות התיירות הסתכם ברבע הראשון של השנה בכ-4.4 מיליון לינות, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. היציבות שנרשמה במספר הלינות מוסברת, בעיקר, על ידי גידול בשיעור של כ-5% במספר הלינות של תושבי ישראל, שקוזז בירידה בשיעור של כ-4% במספר לינות התיירים.

הכנסות המדינה ממיסים עלו ברבע הראשון של שנת 2012 בשיעור של 3.8% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכמו בכ-57.8 מיליארד ש"ח.

העליה בהכנסות המדינה, נובעת הן מגידול בשיעור של 8.3% בהכנסות ממיסים ישירים, שהסתכמו ברבע הראשון של שנת 2012 בכ-29.9 מיליארד ש"ח, והן מעליה בשיעור של 9.1% בהכנסות מאגרות לסך של כ-1.2 מיליארד ש"ח. מאידך, נרשמה ירידה בשיעור של 1.5% בהכנסות ממיסים עקיפים - לסך של כ-26.7 מיליארד ש"ח.

הגירעון בפעילות הממשלה הסתכם ברבע הראשון של שנת 2012 בסך של כ-1.0 מיליארד ש"ח, לעומת עודף בסך של 1.1 מיליארד ש"ח שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. עם זאת, נתוני הגירעון נמוכים ביחס ליעד הגירעון השנתי לשנת 2012 שנקבע על ידי הממשלה, בהיקף של 18.4 מיליארד ש"ח.

מניתוח מרכיבי הגירעון עולה, כי מרביתו (בסך של 0.7 מיליארד ש"ח), נובע מפעילות הממשלה בחו"ל (ללא מתן אשראי), ויתרתו (בסך של 0.3 מיליארד ש"ח) נובעת מהפעילות המקומית של הממשלה.

על פי נתוני המגמה לחודש מרס 2012, הסתכם שיעור הבלתי מועסקים במשק בכ-6.9% מכוח העבודה האזרחי, המהווה עליה בשיעור של 0.4 נקודות האחוז ביחס לנתון שנרשם בחודש הקודם.

מדד המחירים לצרכן עלה ברבע הראשון של השנה בשיעור של 0.4%, המדד "בניכוי מחירי הדיור" עלה בשיעור של 0.3%, והמדד "בניכוי ירקות ופירות" עלה בשיעור של 0.4%.

במהלך הרבע הראשון של שנת 2012 המשיך בנק ישראל ביישום המדיניות המוניטרית, שננקטה על ידו ברבע האחרון של שנת 2011. לאור נתונים כלכליים מאזכים שנרשמו בחלק ממדינות "גוש היורו" והחשש מהשלכותיהם על הפעילות המקומית, שב בנק ישראל והפחית את הריבית במכרז המוניטרי בתקופה זו, בשיעור של 0.25 נקודות האחוז - לשיעור של 2.5%.

ציפיות האינפלציה של הציבור לשנה הקרובה (הנגזרות מההפרש שבין תשואת אגרות החוב "הצמודות" לתשואת אגרות החוב ה"שקליות"), הסתכמו בסוף הרבע הראשון של שנת 2012, בשיעור של כ-2.7%, המהווה עליה בשיעור של 0.7 נקודות האחוז ביחס לנתון שנרשם בסוף שנת 2011 (2.0%). ציפיות אלו נמצאות בתחום העליון של טווח יעד האינפלציה שנקבע על ידי הממשלה (3% - 1%).

אמצעי התשלום במשק הסתכמו ליום 31 במרס 2012 בסך של 114.2 מיליארד ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של 2.0% לעומת היקפם בתחילת השנה.

ברבע הראשון של שנת 2012, נרשמה מגמה מעורבת בהתפתחות מערכת שערי החליפין שבין השקל לבין המטבעות הזרים העיקריים: מחד, התחזק השקל בשיעור של 2.9% ביחס לדולר של ארה"ב, ובשיעור של 8.3% ביחס ליין היפני, ומאידך נחלש השקל בשיעור של 0.7% ביחס ללירה שטרלינג, ובשיעור של 0.2% ביחס לאירו.

2. התפתחויות בשוק ההון

הרבע הראשון של שנת 2012 התאפיין בעליות שערים שנרשמו בשוק המניות המקומי ובשוק אגרות החוב (הממשלתיות וה"קונצרניות").

עליות שערים בשוק ההון המקומי הושפעו מהגורמים הבאים:

- המגמה החיובית שנרשמה בשוקי ההון בארה"ב, על רקע סימנים להתאוששות הכלכלה בארה"ב.
- תקווה לבלימת המשבר בגוש היורו בעקבות אישור תכנית הסיוע ליוון.
- עליה בפעילות משקיעים זרים.

השפעתם של גורמים אלו, מותנה במקצת על ידי נתוני המקרו שליליים שנרשמו במדינות "גוש היורו" והתמתנות בנתוני הצמיחה במשק המקומי.

בסיכום הרבע הראשון של שנת 2012 נרשמו עליות שערים בכל מדדי המניות: מדד "ת"א 25" עלה בשיעור של כ-3.6%, מדד "ת"א 100" עלה בשיעור של כ-5.5% ומדד "ת"א 75" עלה בשיעור של כ-11.7%.

המחזור היומי הממוצע במניות וניירות ערך המירים הסתכם ברבע הראשון של השנה בכ-1,129 מיליון ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של 48.2% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

היקפי הסכומים שגויסו מהציבור בשוק הראשוני על ידי החברות - באמצעות הנפקת מניות, אופציות, אגרות חוב ואגרות חוב להמרה - הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2012 בכ-13.1 מיליארד ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ-1.5% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

בשוק אגרות החוב הממשלתיות נרשם ברבע הראשון של שנת 2012 גיוס הון בסך של כ-3.5 מיליארד ש"ח, לעומת 4.5 מיליארד ש"ח שגויסו על ידי הממשלה בתקופה המקבילה אשתקד.

שערי אגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד עלו ברבע הראשון של שנת 2012 בשיעור של כ-1.1%, ואגרות החוב הלא צמודות עלו בשיעור של כ-0.6%. התשואות לפדיון ברוטו, באגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד, נעו בסוף חודש מרס 2012 בשיעורים שבין (-1.4%) באגרות החוב "קצרות הטווח", לכ-2.8% באגרות החוב "הארוכות".

ברבע הראשון של השנה גדל מרכיב תיק הנכסים של הציבור המושקע באפיק "קרנות הנאמנות" בסך של כ-2.0 מיליארד ש"ח, לעומת סך של כ-3.0 מיליארד ש"ח שגויסו באפיק השקעה זה בתקופה המקבילה אשתקד.

התפלגות הסכומים שגויסו בקרנות הנאמנות, בחתך אפיקי השקעה מצביעה על גיוס בסך של 3.1 מיליארד ש"ח בקרנות ה"אג"ח, כ-1.1 מיליארד ש"ח גויסו בקרנות "חז"ל" וכ-0.1 מיליארד ש"ח גויסו בקרנות ה"כספיות".

מאידך, נרשמו פדיונות בסך של כ-2.0 מיליארד ש"ח בקרנות ה"כספיות" וכ-0.3 מיליארד ש"ח נפדו מהקרנות ה"מניות".

3. חקיקה ופיקוח

א. תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301 בנושא: "הדירקטוריון"

בדין וחשבון השנתי של הבנק לשנים 2010 ו-2011, ניתן גילוי מפורט לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301 בנושא: "הדירקטוריון" שפורסמה על ידי בנק ישראל ביום 29 בדצמבר 2010, ונועדה לחזק את עקרונות הממשל התאגידי במערכת הבנקאית, ולהתאים את חובות הדירקטוריון ותפקידיו להמלצות "ועדת באזל".

התיקון להוראת ניהול בנקאי 301 נכנס לתוקף ביום 1.1.2012. עם זאת כולל התיקון הוראות מעבר שנועדו להתאים בהדרגה את הפרקטיקה הקיימת, להנחיות שנכללו בהוראה, לרבות:

- דרישה לגיבוש תכנית מפורטת שתתווה תהליך לצמצום מעורבות הדירקטוריון בתהליך אישור מסגרות האשראי בבנק. התכנית תיושם באופן הדרגתי עד ליום 30.6.2013, לכל המאוחר.
- על אף ההנחיה שקבעה כי "ועדת הביקורת" הינה האורגן שיופקד על תהליך אישור הדוחות הכספיים השנתיים והרבעוניים, ניתן יהיה לדחות את יישומה עד ליום 1.1.2013, ולערך את הדיון במסגרת ועדה אחרת של הדירקטוריון ובתנאי שלפחות מחצית מחברי אותה ועדה יהיו חברי ועדת הביקורת (לרבות יו"ר ועדת הביקורת).

הערכות הבנק ליישום התיקון להוראה, פורטה בדין וחשבון השנתי של הבנק לשנת 2011. ביום 19 בפברואר 2012 אושרו על ידי הדירקטוריון נהלים עדכניים בנושא: "הדירקטוריון וועדותיו", המותאמים לכללים החדשים שנקבעו בהוראה.

ב. חוק ייעול הליכי אכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א - 2011

ביום 17.1.2011 התקבל בכנסת חוק ייעול הליכי אכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א - 2011.

החוק מעניק לרשות לניירות ערך סמכות אכיפה מנהלית שתיושם על ידי בגין הפרות מנהליות של שלושה חוקי ניירות ערך מרכזיים: "חוק ניירות ערך", "חוק הייעוץ" ו"חוק השקעות משותפות בנאמנות", שבוצעו ברשלנות (דהיינו - תוך סטייה מאמת מידה התנהגותית סבירה). אף אם לא הייתה בהן כוונה פלילית.

האכיפה המנהלית תאפשר לרשות לנקוט במגוון אמצעי אכיפה, שיושמו כנגד יחידים וכנגד חברות, ובכלל זה הטלת קנסות ועיצומים כספיים משמעותיים - על תאגידים, נושאי משרה ועובדים בעלי רישיון, שעשויים להגיע עד לסך של 5 מיליון ש"ח לתאגיד ועד ל-1 מיליון ש"ח לנושא משרה ועובד בתאגיד.

יצוין בהקשר זה כי החוק מגביל מאוד את יכולת התאגיד לשפות או לבטח יחידים החשופים לעיצומים אפשריים בגין הפרות חוק אלו.

בנוסף, החוק מטיל על מנכ"ל התאגיד חובה לפקח ולנקוט בכל האמצעים הסבירים למניעת ביצוע הפרות בידי התאגיד ועובדיו, לרבות: קביעת נהלים מתאימים, מינוי אחראי לפיקוח על קיום הנהלים, הדרכת עובדים, ועוד.

בכל מקרה בו תתגלה הפרה, מבלי שננקטו כל האמצעים למניעתה, כאמור לעיל - יוחזק המנכ"ל כמי שהפר, לכאורה, את חובת הפיקוח שהוטלה עליו ותוטל עליו אחריות אישית.

החוק מעודד את התאגידים הכפופים לו, להטמיע "תכנית אכיפה פנימית" אפקטיבית, שתגביר את יכולת התאגיד למנוע ולנטר בשלבים מוקדמים הפרות מנהליות. קיומה ויישומה של "תכנית אכיפה אפקטיבית", תעמוד לזכות התאגיד - ככל שתוטל עליו אחריות להפרת החוקים, כאמור.

יצוין בהקשר זה, כי בחודש אוגוסט 2011 פרסמה הרשות לניירות ערך קריטריונים שימשו לבחינת האפקטיביות של תכנית האכיפה.

הבנק נערך, בשיתוף עם חברת האם ליישום "תכנית אכיפה פנימית". במסגרת זו הוקמה בבנק ועדה פנימית העוסקת בגיבוש "תכנית אכיפה", בשיתוף יועץ חיצוני - ומונה אחראי ליישום תכנית זו.

מעבר לכך, הבנק פועל במסגרת חוקים ותקנות מפורטות בנושא זה שפורסמו על ידי רשות ניירות ערך ובנק ישראל ומקיים מערכות ותהליכי בקרה שנועדו להבטיח, בין היתר, ציות לדין ולהוראות גופי הפיקוח - ובכללם, מערכת נהלים מפורטת ויחידת "קצין ציות", שמתפקידה לאכוף קיומם של נהלים אלה.

ג. צו איסור הלבנת הון (חובת זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים, למניעת הלבנת הון ומימון טרור) (תיקון), התשע"א - 2011

הצו אושר על ידי ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת ביום 6 בנובמבר 2011.

חקיקה זו מאפשרת לבנקים - לקבל, להחזיק ולנהל פקדונות כספיים של יחידים שמקורם בתאגיד בנקאי אחר, מבלי שיחולו על פקדונות אלו הוראות שונות הנוגעות, בין היתר, לאימות פרטים, דרישת מסמכים, הצהרות נהנה וזיהוי של המפקיד - ובלבד שכספי הפקדון יוחזרו בתום תקופת הפקדון, לחשבון המקורי של המפקיד.

בהמשך לצעדי חקיקה אלו, פרסם בנק ישראל ביום 29 באפריל 2012 תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 417, המעגנת את ההקלות שנקבעו בתיקון לצו איסור הלבנת הון במסגרת נהלי הפעולה של תאגידים בנקאיים בישראל. התיקון להוראה מאפשר לתאגידים הבנקאיים להעביר ולקבל פקדונות כספיים ויחידות השתתפות "במערכת סגורה" באמצעות בנקאות בתקשורת ולכרות את הסכם הפקדון עם הלקוח גם באמצעות כלים מקוונים.

עם זאת, כולל התיקון להוראה דרישה לקיום בקרה פנימית נאותה שתבטיח את צמצום חשיפות התאגידים הבנקאיים לסיכונים הכרוכים בפעילות זו - כתנאי מקדים ליישום פעילות בנקאית זו.

הבנק מתעתד להעמיד לרשות המפקידים שירות זה, לאחר שיושלם פיתוח האמצעים המיחשוביים, ויקבעו אמצעי הבקרה והנהלים הנדרשים לקיום פעילות זו.

ד. ציות לחוקי המס בארה"ב "FATCA" (Foreign Account Tax Compliance Act)

במטרה להגביר את הפיקוח והאכיפה על נתינים אמריקאיים המנהלים חשבונות כספיים מחוץ לגבולות ארה"ב, תיקנו שלטונות המס בארה"ב בחודש מרס 2010 את חוקי המס המקומיים, לרבות שינוי משטר הדיווח של מוסדות פיננסיים זרים, לשלטונות המס בארה"ב.

בהתאם לכללים חדשים אלו יידרשו המוסדות הפיננסיים הזרים (ובכללם הבנק) לחתום על הסכמים עם שלטונות המס האמריקאים (ה-"IRS"), במסגרתם יתחייבו מוסדות אלו לזהות את כלל החשבונות של אנשים פרטיים וישויות הנמצאים בבעלות ישירה או עקיפה של נתינים אמריקאיים, המתנהלים אצלם, לדווח עליהם לשלטונות המס האמריקאיים, ולנכות מס מלקוחות שלא יספקו את המידע והמסמכים הנדרשים.

מוסדות פיננסיים זרים שלא יחתמו על ההסכמים האמורים, יהיו צפויים לניכוי מס בשיעורים גבוהים מתקבולים שיתקבלו ממקורות אמריקאים (הן בגין נכסיהם והן בגין נכסי לקוחותיהם).

התיקון לחוקי המס האמורים, צפוי להכנס לתוקף בתחילת שנת 2013. בחודש פברואר 2012 הפיצו רשויות המס בארה"ב טיוטת תקנות הכוללות הנחיות ליישום החקיקה. עד לתום שנת 2012 צפויים רשויות המס בארה"ב לגבש נוסח סופי לתקנות אלה.

הבנק נערך ליישום כללי הדיווח החדשים. במסגרת זו הוקמה בבנק, בשיתוף עם חברת האם, ועדת היגוי הלומדת את הנושא ופועלת ליישום תהליכי עבודה ופיתוח מערכות מידע, שיאפשרו לבנק לעמוד בדרישות הנגזרות מהוראות החקיקה החדשות.

ה. טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342, בנושא: "ניהול סיכון נזילות"

בשנים האחרונות פרסמה "ועדת באזל" מספר מסמכים עדכניים העוסקים בעקרונות לניהול נאות ופיקוח על סיכון הנזילות. בנוסף, נכללו במסמכים אלו מדדים פיקוחיים חדשים לאמידה כמותית של סיכון הנזילות, וכלים פיקוחיים לצורך ניטור סיכון זה.

בעקבות פרסומים אלו הפיץ בנק ישראל ביום 18 באפריל 2012 טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 342, בנושא: "ניהול סיכון הנזילות", המאמצת את העקרונות וההנחיות לניהול סיכון הנזילות שנקבעו על ידי "ועדת באזל", כאמור.

הטייטה כוללת הגדרות והנחיות חדשות בנושא: "ניהול סיכון הנזילות", ומציעה להטיל חובות נוספים על התאגידים הבנקאיים, לרבות:

- הוספת הגדרות חדשות ומדדי נזילות חדשים, ובכללם:
- "כרית נזילות" - הכוללת את סך הנכסים הנזילים, לאחר הפעלת מקדמי בטחון הולמים.
- "יחס נזילות מזערי" - המהווה את היחס שבין "כרית הנזילות", לבין התשלומים החזויים של התאגיד הבנקאי (בניכוי תקבולים חזויים) - בחודש הקרוב.
- "יחס מימון יציב" - המהווה את היחס שבין מקורות המימון היציבים של התאגיד הבנקאי, הצפויים בטווח של שנה ומעלה - לבין השימושים ארוכי הטווח שלו הצפויים להתממש בטווח זה.
- הצעה לקבוע דרישות חדשות וחובות שעל התאגידים לקיים בכל הקשור לניהול סיכון הנזילות, ובכללן:
- דרישה לקיים מדידה שוטפת ובקרה על "יחס הנזילות המזערי", בתדירות יומית (בהפרדה בין יתרות במט"ח ויתרות בשקלים) - שתביא בחשבון את הסיכון לפגיעה ביכולת התאגיד הבנקאי להחליף בין מטבעות במצבי לחץ קיצוניים.
- דרישה, לפיה הרף המינימלי של "יחס הנזילות המזערי" - לא יפחת מ-1.
- דרישה להחזקת "כרית נזילות" בהיקף נאות, שיענה על צרכי הנזילות של התאגיד הבנקאי לטווח עתידי מינימלי של 30 יום, בתרחישי לחץ שונים.
- חישוב "תרחישי לחץ" עבור כל אחד מהמרכיבים של "יחס הנזילות המזערי", שיתייחסו לשלוש קטגוריות: "תרחיש לחץ מערכתי", "תרחיש ספציפי לתאגיד הבנקאי", ותרחיש המשלב בין שני התרחישים הקודמים. הטייטה מנחה את התאגידים הבנקאיים להגדיר תרחישים קיצוניים, אך מתקבלים על הדעת ועקביים עם תרחישי קיצון אחרים שמפעיל התאגיד הבנקאי בניהול הסיכונים.
- דרישה לקיים מעקב אחר "יחס המימון היציב", שיביא בחשבון את התכנית העסקית של התאגיד הבנקאי לטווח של שנה והשלכותיה על פרופיל הנזילות שלו.

- הצעה להטיל על התאגידים הבנקאיים לפתח כלים ומדדים לצורך מעקב וניהול סיכון הנזילות, ובכללם:
- השפעת תרחישי לחץ שונים (לרבות תרחישי לחץ המתרחשים בתקופה העולה על 30 יום, ותרחישי לחץ קיצוניים מאוד המתרחשים בפרק זמן קצר מחודש) - על יחסי הנזילות של הבנק.
- בחינה שוטפת של פערי הנזילות לתקופות פרעון שונות, בהתבסס על מועדי הפרעון הצפויים בתרחישים שונים.
- בחינת תמהיל וריכוזיות מקורות המימון של התאגיד הבנקאי לפי צד נגדי ולפי מוצרים שונים.
- פיתוח ומעקב אחר אינדיקטורים לזיהוי מוקדם של סממנים המצביעים על הרעה אפשרית במצב הנזילות של התאגיד הבנקאי.
- קביעת מגבלות ויעדים ליחסי נזילות שונים, וקיום מעקב שוטף אחרי מגבלות ויעדים אלו.

עד כה טרם נקבע מועד לכניסתן לתוקף של ההנחיות שנכללו בטיטוט ההוראה. עם זאת נדרשו התאגידים הבנקאיים לחשב בתקופת הביניים את השפעת ההנחיות שנכללו בטיטוט ההוראה ולדווח על תוצאות החישוב לבנק ישראל. הבנק נערך ליישום הכללים שנקבעו בטיטוט ההוראה, ולהשלכות הנגזרות בגין על ניהול סיכון הנזילות בבנק.

1. טיטוט הוראות ניהול בנקאי תקין בנושא: "ניהול סיכון האשראי"

(1) המשבר הכלכלי העולמי שהתרחש בשנת 2008, לווה בהפסדים כספיים משמעותיים שרשמו בנקים רבים במערכת הבנקאית העולמית. להערכת גורמי הפיקוח בעולם, הפסדים אלו נגרמו, בין היתר, עקב כשלים בניהול סיכון האשראי של בנקים רבים, על רקע תפיסות שגויות, ניתוח חסר של סיכוני האשראי, הפעלת שיקול דעת מוטעה וניהול סיכונים לא זהיר.

ממצאים אלו, חייבו הטמעת תהליך הפקת לקחים במערכת הבנקאית, לרבות עדכון תהליכי ניהול סיכון האשראי.

לאור האמור לעיל, ולאור הצורך להתאים את הסטנדרטים הנוכחיים לניהול סיכון האשראי, לסטנדרטים שנקבעו בהמלצות ועדת באזל - הפיץ בנק ישראל ביום 6.10.2011 טיטוט הוראות בנושא זה הכוללות הוראות חדשות ועדכון להוראות קיימות, כדלקמן:

תתווסף הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה (מס' 310), בנושא: "עקרונות לניהול סיכוני אשראי", ההוראה נועדה להטמיע במערכת הבנקאית שיטת עבודה כוללת לניהול סיכון האשראי, המושתתת על עקרונות וסטנדרטים שנקבעו בוועדת באזל, ובכללם:

- קביעת אסטרטגיה לניהול סיכון האשראי שתתווה על ידי דירקטוריון הבנק, ותשקף את תאבון סיכון האשראי של התאגיד הבנקאי ואת רמת הרווחיות הנגזרת מסוגי החשיפה השונים של סיכון האשראי.
- האסטרטגיה לניהול סיכון האשראי תיושם על ידי הנהלת התאגיד באמצעות מסמך מדיניות לניהול סיכון האשראי והטמעת מערכת נהלים ל: זיהוי, מדידה, מעקב, פיקוח ובקרה אחר סיכון האשראי.
- מסמך מדיניות ניהול סיכון האשראי ייערך על ידי מנהל הסיכונים הראשי של הבנק ויכלול התייחסות לקשת רחבה של היבטים בתחום ניהול סיכון האשראי, ובכללם: המבנה הארגוני של פונקציות ניהול סיכון האשראי, שיטות העבודה והכלים לזיהוי, מדידה מעקב פיקוח ובקרה של מוקדי סיכון האשראי, פרופיל הסיכון הרצוי של תיק האשראי, קביעת סיבולת לסיכון ומגבלות על החשיפה לסיכון האשראי בחתכים שונים, מדרג סמכויות האשראי, מדיניות בטחונות, מדיניות ניהול חובות בעייתיים, וכו'.

- מוצרי אשראי חדשים יושקו רק לאחר שזוהו כל סיכוני האשראי הגלומים בהם והוטמעו הנהלים הדרושים לניהול ובקרה של סיכוני האשראי בגין מוצרים אלו. הפעלת המוצרים תותנה באישור מקדמי של דירקטוריון הבנק או ועדה מטעמו.
- תהליך אישור מסגרות אשראי יתבסס על קריטריונים נאותים ומוגדרים שיתייחסו להיבטים שונים בתהליך, כגון: סוג הלקוח, היקף האשראי, סוגי מכשירי האשראי וכו'.
- התהליך יכלול הערכה מקיפה של סיכון האשראי שתבוסס על מידע כמותי ואיכותי של הלווה.
- ניהול סיכון האשראי יכלול, בין היתר, מגבלות שיתייחסו להיבטים שונים של סיכון האשראי, ובכללן: ריכוזיות לווים, חשיפה ענפית, פיזור גיאוגרפי וחשיפה למוצרים ספציפיים.
- אישור מסגרות אשראי יתבסס על תהליך מובנה שיתייחס למכלול ההיבטים הקשורים לתהליך. איכות התהליך מותנית בהפעלת שיקול דעת והערכות סיכון אובייקטיביים, ככל האפשר. לפיכך, מוצע להעביר את האחריות לאישור מסגרות אשראי ספציפיות - ליחידת ניהול הסיכונים בבנק.
- ייאסר על תאגיד בנקאי לאשר עסקאות אשראי שאינן בתנאי שוק או עסקאות שאינן עולות בקנה אחד עם מדיניות האשראי ותהליכי האשראי המקובלים בבנק. בהקשר זה, ניתנה בטיטות ההוראה תשומת לב מיוחדת לתהליך אישור אשראי לאנשים קשורים, שיהיה כפוף לבקורות נאותות והנחיות שייקבעו על ידי הדירקטוריון.
- קיום מערכת מידע למעקב אחר אשראים ספציפיים הכלולים בתיק האשראי, שתהווה חלק מתהליך סקירת תיק האשראי בבנק. התהליך יכלול קריטריונים לזיהוי התפתחות אשראים בעייתיים, באמצעות מערכת המידע, סיווגם, וקביעת ההפרשה הנדרשת להפסדי אשראי בגינם.
- התהליך לסיווג האשראים הבעייתיים וקביעת ההפרשות להפסדי אשראי בגינם יהיה באחריות פונקצית ניהול הסיכונים בבנק.
- קיום מערכת פנימית לדירוג חשיפות אשראי ספציפיות. כל חשיפות האשראי של התאגיד הבנקאי (למעט חשיפות אשראי בהיקף זניח) ידורגו באמצעות המערכת, שתהווה כלי מרכזי בתהליך קבלת החלטות בנושא אשראי, ותסייע בהגדרת מאפייני ואיכות תיק האשראי של הבנק (לרבות שינויים שחלו במאפיינים אלו). דירוגי האשראי יקבעו ויאושרו על ידי גורם שאינו תלוי ביחידות העסקיות, ויתוקפו תקופתית (לרבות בחינת עקביות הדירוג), על ידי גורם נפרד.
- קיום מערכות מידע ניהוליות ושיטות ניתוח שיאפשרו להנהלה למדוד את סיכון האשראי הכולל הנובע מפעילותו הבנקאית (מאזנית וחוז' מאזנית). בין היתר תאפשר המערכת למדוד את רגישות חשיפת סיכון האשראי לשינויים אפשריים במשתני השוק, וההסתברות לכשל אשראי בהתבסס על דירוג האשראי של הלקוח. תהליך המדידה יתוקף תקופתית.
- איכות תיק האשראי והרכבו יבוקרו על ידי התאגיד הבנקאי באופן שוטף באמצעות מערכות מידע מתאימות.
- תהליך הבקרה יתייחס להיבטי חשיפה שונים הגלומים בתיק האשראי, והאמצעים לניהול והפחתת חשיפות אלו.
- תהליך הערכת אשראים ספציפיים ותיק האשראי בכללותו, ייקח בחשבון שינויים אפשריים בחשיפה לסיכוני אשראי הנובעים משינויים עתידיים צפויים בתנאים הסביבתיים (כלכליים, ענפיים, סיכוני שוק ונזילות), לרבות תרחישי קיצון.

- תוצאות התרחישים יילקחו בחשבון במסגרת עדכון מדיניות האשראי של הבנק, וייסקרו תקופתית על ידי ההנהלה.
 - ייושם מנגנון להערכה בלתי תלויה של תהליכי ניהול סיכון האשראי. תוצאות הסקירה יהוו כלי להערכת יחידות האשראי ומצב תיק האשראי, וידווחו להנהלה ולדירקטוריון הבנק.
 - תיושם מערכת בקרה פנימית, שתתריע על חריגות ממגבלות וממדיניות האשראי שנקבעה, ותסייע לניהול חשיפות האשראי.
- (2) ההוראות החדשות בנושא: "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשות להפסדי אשראי", שנכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2011 - ייתרו למעשה את כללי הסיווג והמדידה של חובות בעייתיים הכלולים בהוראת ניהול בנקאי תקין 314.
- לפיכך, מוצע על ידי בנק ישראל לבטל את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 314 במתכונתה הנוכחית ולהחליפה בהוראה חדשה, המתווה עקרונות ליישום תהליכים נאותים להערכה ולמדידה של סיכון אשראי ושל בקרה על סיכון אשראי, ובכללם:
- תאגיד בנקאי יקיים תהליכים נאותים להערכת סיכוני אשראי, וישם בקרות אפקטיביות המתאימות להיקף, לאופי ומורכבות פעילות האשראי בתאגיד הבנקאי. התהליכים והבקורות הפנימיים, כאמור, נועדו להבטיח רמה נאותה של הפרשות להפסדי אשראי ויהיו באחריות ההנהלה והדירקטוריון של התאגיד הבנקאי.
 - הדירקטוריון יפקח על יישום עקרון זה באמצעות קבלת דיווחים תקופתיים על מצב תיק האשראי, לרבות חובות בעייתיים, סיווגם, וההפרשות להפסדי אשראי בגינם.
 - הטמעת התהליך ויישומו יהיו באחריות יחידה ייעודית איכותית, שתסקור את תיק האשראי של הבנק ותבחן את יישום הקריטריונים לדירוג פנימי.
 - תוטמע מערכת מידע שתשמש לסיווג מהימן של חובות על בסיס הערכת סיכון האשראי. המערכת תעשה שימוש בנתוני דירוג האשראי לצורך הערכת סיכון האשראי של הלווה ואומדן ירידת הערך בגינו, וכן לצורך חלוקת תיק האשראי לקבוצות הומוגניות, כבסיס לקביעת ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי.
 - התאגיד הבנקאי יישם תהליך כולל לתיקוף כל המודלים הפנימיים המשמשים להערכת סיכוני אשראי, סיווג חובות בעייתיים, וקביעת ההפרשות להפסדי אשראי (לרבות: מערכות דירוג אשראי, חלוקת תיק האשראי לקבוצות הומוגניות, אומדן ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי בהתבסס על נסיון העבר ועל השינויים שחלו במשק ובתיק האשראי, וכו') - המבוססים על שימוש נרחב בשיקול דעת. בכדי לבסס את איכות ואפקטיביות המודל, נדרשים התאגידים הבנקאיים לתקף את המודל באמצעות שימוש במבחני קיצון והשוואה בין תחזית המודל לתוצאות שהתקבלו בפועל (back testing). התיקוף יערך על ידי גורם בלתי תלוי בעל מומחיות בתחום זה.
 - תהליך הערכת סיכוני האשראי וקביעת ההפרשות להפסדי אשראי, יתבסס על שיטת עבודה עקבית לטיפול בהפסדי האשראי, שתכלול: מדיניות, נהלים, מערכות מידע יעודיות ובקורות על תהליך הערכת סיכוני האשראי וקביעת ההפרשות להפסדי אשראי.
 - הנתונים שיופקו באמצעות מערכת המידע, יהוו בסיס להערכת איכות תיק האשראי של התאגיד הבנקאי ונאותות ההפרשות להפסדי אשראי. בנוסף, מידע זה ישמש את הדירקטוריון לצורך מעקב ופיקוח על תיק האשראי של הבנק.

- תאגיד בנקאי יקיים הפרשה כוללת להפסדי אשראי (על בסיס פרטני ועל בסיס קבוצתי) בהיקף שיספיק לכיסוי כל הפסדי האשראי הגלומים בתיק האשראי.

- תהליך קביעת ההפרשות להפסדי אשראי יתבסס, בין היתר, על שיקול דעת והערכות סבירות של עובדים מנוסים בתחום האשראי. על פי טיטוט ההוראה, לא ניתן להסתפק ביישום הכללים המנחים שפורסמו על ידי בנק ישראל בנושא זה, ונדרש להתבסס גם על שיקול הדעת של דרגים מתאימים בהנהלה, שייקח בחשבון שינויים שונים שחלו בתנאים הסביבתיים - שעשויים להשפיע על איכות תיק האשראי ועל הפסדי האשראי הגלומים בתיק זה.

- התאגיד הבנקאי יידרש להטמיע תהליך הערכת סיכונים אשראי אחיד - שיישם עבור כל המטרות המתבססות על תהליך זה, לרבות: הערכת סיכונים האשראי, הדיווח החשבונאי, מדידת הלימות ההון והגילוי הנדרש בנדבך מס' 3 להוראות "באזל 2". יישום עקרון זה יחזק את המהימנות והעקביות של תוצרי התהליך, ויקטין את הפוטנציאל לטעות או הטיה אפשרית בהערכת סיכון האשראי, לכל אחת מהמטרות. עקרון זה ימומש באמצעות שימוש במערכות ובנתונים משותפים בתהליך - עבור כל אחת מהמטרות.

הבנק לומד את ההנחיות החדשות שנכללו בטיטוט ההוראה, ובוחן את השלכותיהן האפשריות על פעילות הבנק. עד כה טרם פורסמו הוראות מחייבות בנושא זה.

ז. הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון - מניעת כפל תשלום בגין ניהול חשבון עובר ושכ), התשע"ב - 2012

ההצעה הונחה על שולחן הכנסת ביום 23 בינואר 2012. על פי הצעת החוק ייאסר על התאגידים הבנקאיים לגבות מלקוחותיהם עמלות מסוימות בגין שירותים בסיסיים בחשבון עובר ושכ, המפורטות בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח - 2008. הצעת החוק גורסת כי החקיקה הקיימת מאפשרת לבנקים לגבות "כפל תשלום" בגין שירות זה (ניהול חשבון עובר ושכ), ומציעה לפיכך, לקבוע עמלה אחת בלבד בגין שירות זה.

עד כה טרם התגבשה הצעת חוק זו לכלל חקיקה מחייבת. לפיכך, לא ניתן להעריך, בשלב זה, את השלכותיה על מתכונת פעילות הבנק ותוצאותיו הכספיות.

ח. הצעה לתיקון תקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיטוט תשקיף - מבנה וצורה), התשע"א - 2011

ההצעה לתיקון תקנות ניירות ערך מבטלת, בין היתר, את התקנה שאיפשרה לתאגידים בנקאיים ומבטחים להנפיק לציבור כתבי התחייבות שדורגו ב"דרגת השקעה", באמצעות תשקיף של חברה יעודית.

אם יתקבל התיקון יוכלו תאגידים אלה להנפיק כתבי התחייבות לציבור אך ורק באמצעות תשקיפים שיפורסמו על ידם.

ט. הצעה חוק החברות (תיקון הסדר נושים בפיקוח בית המשפט)

ביום 25 בינואר 2012, התקבלה הצעת חוק זו בקריאה טרומית במליאת הכנסת.

על פי הצעת החוק, יותנה אישורם של כלל הסדרי החוב שבין חברה לנושיה, הכוללים הצעה לויתור העולה על 10% מחוב החייב - באישורו של בית המשפט.

י. הצעת חוק המשכון

ביום 20 במרס 2012 התקבלה הצעת חוק זו בקריאה ראשונה על ידי הכנסת.

ההצעה כוללת מספר הוראות שיישומן עלול לפגוע ביכולת הבנקים לממש בטוחות שנמסרו להם על ידי חייבים. עד כה טרם הושלמו הליכי החקיקה. לפיכך, לא ניתן להעריך, בשלב זה, את ההשלכות שיהיו להוראות הכלולות בהצעת החוק, על תוצאותיו הכספיות של הבנק בעתיד.

יא. טיוטת הוראת בנק ישראל בנושא הרחבת הגילוי על השלכות סיכוני אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות לאור התלות הגדולה של התאגידים הבנקאיים בטכנולוגיית מחשב לניהול פעילותם והעליה בסיכוני אבטחת המידע לרבות סיכוני "תקריות קיברנטיות" הנגזרים מהשימוש הגובר בטכנולוגית המיחשוב, הפיץ בנק ישראל ביום 5 באפריל 2012 טיוטת הוראה, המציעה להרחיב את הגילוי בדוח הדירקטוריון ובדוחות הכספיים בנושא זה, לרבות:

- מתן גילוי בדוח הדירקטוריון לסיכוני אבטחת מידע ולתקריות קיברנטיות, לרבות העלויות והשלכות אחרות שהיו לבנק בעקבות אירועים אלו, והשפעותיהן האפשריות על תוצאות הפעילות, הנזילות והמצב הכספי של הבנק בעתיד, ככל שידוע לבנק.
- מתן גילוי להשלכות שנגרמו בשל תקריות קיברנטיות על המוצרים, השירותים, קשרי הלקוחות ותנאיו התחרותיים של הבנק.
- הרחבת הגילוי בפרק "גורמי הסיכון" בדו"ח הדירקטוריון על סיכוני אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות (בכפוף למהותיות הסיכון).
- הרחבת הדיווח בדוחות הכספיים על השפעת אירועי אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות על נתונים כספיים מסוימים (בכפוף למידת המהותיות של אירועים אלו), לרבות מתן מידע לגבי היוון השקעות מהותיות בתכנית למניעת תקריות קיברנטיות, הכרה בהתחייבויות תלויות בשל תביעות וטענות שהועלו בעקבות תקריות מסוג זה, וכו'.

ההנחיות שנכללו בטיטת ההוראה צפויות להיכנס לתוקף ביום 31 בדצמבר 2012. הבנק לומד את ההנחיות שנכללו בטיטת ההוראה ונערך ליישומן במועד שנקבע.

יב. הצוות לבחינת התחרותיות במערכת הבנקאית

בעקבות ההמלצות שנכללו בדו"ח ה"ועדה לבחינת שירותים חברתיים כלכליים (ועדת טרכטנברג)" - בנושא: השפעת המערכת הבנקאית בישראל על יוקר המחיה בישראל, מונתה על ידי משרד האוצר בשיתוף בנק ישראל בחודש דצמבר 2011 "ועדה לבחינת התחרות במערכת הבנקאית".

הועדה התבקשה לבחון ולהמליץ על מהלכים שונים שיגרמו להגברת התחרותיות בענף הבנקאות בכלל, ובמגזר הקמעונאי בפרט.

בין היתר, התבקשה הועדה לבחון את הצורך בהקמת מערכת דירוג אשראי מרכזית למגזר הקמעונאי, שתעמוד לרשות כל המערכת הבנקאית, ותקל על מעבר לקוחות בין הבנקים.

עד כה טרם פורסמו על ידי הועדה המלצות כלשהן. לפיכך, לא ניתן להעריך בשלב זה את ההשלכות שעשויות להיות למסקנות הועדה על תוצאותיו הכספיות של הבנק בעתיד.

חלק ב' - התפתחות עסקי הבנק

4. התוצאות העסקיות

רווח ורווחיות

הרווח הנקי של הבנק ברבע הראשון של שנת 2012 הסתכם ב-39 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי ברבע הראשון של השנה הסתכמה בשיעור של 9.1%, לעומת 9.9% בתקופה המקבילה אשתקד ותשואה בשיעור של 9.6% בכל שנת 2011.

הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות של הבנק בשלושת החודשים הראשונים של השנה, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, היו:

- ירידה בהכנסות הריבית, נטו מ-174** מיליון ש"ח אשתקד, ל-170 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- עליה בהכנסות המימון שאינן מריבית - מהוצאה בסך של 5** מיליון ש"ח אשתקד, להכנסה בסך של 13 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- עליה בהוצאות בגין הפסדי אשראי - מהכנסה בסך 2 מיליון ש"ח אשתקד, להוצאה בסך 4 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- ירידה בהכנסות מעמלות מ-95** מיליון ש"ח אשתקד, ל-91 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- יציבות בהוצאות התפעוליות והאחרות - שהסתכמו ברבע הראשון של שנת 2012 בסך של 208 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד*.

הכנסות והוצאות

ההכנסות מריבית, נטו הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-170 מיליון ש"ח, לעומת 174** מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - ירידה בשיעור של 2.3%. הירידה בהכנסות מריבית, נטו, מוסברת על ידי:

- ירידה בסך של כ-6 מיליון ש"ח בתרומת ה"הון הפעיל", במגזר הצמוד למדד.
- ירידה בשיעור של 0.36% נקודות האחוז במרווח הריבית, ממרווח בשיעור של 2.96% אשתקד למרווח בשיעור של 2.60% ברבע הראשון של שנת 2012.

השפעת גורמים אלו קוזזה על ידי גידול בשיעור של כ-13.5% ביתרות הנכסים המניבים.

להלן נתונים לגבי התפתחות הכנסות הריבית נטו - בחתך מגזרי פעילות:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
שינוי	2011**	2012	
	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
משקי בית	51	54	
עסקים קטנים	48	49	
בנקאות מסחרית	35	33	
בנקאות עסקית	26	28	
בנקאות פרטית	11	15	
ניהול פיננסי	3	(9)	
	174	170	
(4)			

* הוצג מחדש בגין יישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא: "זכויות עובדים" - ראה ביאור ד1 בתמצית הדוחות הכספיים.
 ** סווג מחדש בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד - ראה ביאור ד1 בתמצית הדוחות הכספיים.

הכנסות המימון שאינן מריבית, נטו הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה בסך של 13 מיליון ש"ח, לעומת הוצאה, נטו, בסך של 5 מיליון ש"ח שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול בהכנסות המימון שאינן מריבית נובע בעיקר מעליה בסך של 13 מיליון ש"ח ברווחים מהתאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים. ההכנסות בגין מרכיב זה נובעות מחוסר הקבלה בין עקרונות הרישום החשבונאי של "נכסי הבסיס" בגין עסקאות במכשירים נגזרים (הנמדדים על "בסיס צבירה"), לבין השיטה לחישוב שוויים של המכשירים הנגזרים ששימשו לכיסוי נכסי הבסיס (הנמדדים על "בסיס השווי ההוגן"). הפערים ברישום החשבונאי, כאמור לעיל, מהווים "הפרשי עיתוי" שיזקפו בדוחות הרווח והפסד של הבנק בתקופות הבאות.

מאידך רשם הבנק בתקופת הדוח הפרשה לירידת ערכן של השקעות באגרות חוב מסוימות בסך של כ-6 מיליון ש"ח, לאחר שירידת ערך זו סווגה בתקופת הדוח כ"ירידת ערך בעלת אופי שונה מזמני".

להלן נתונים לגבי המרכיבים העיקריים של סעיף "הכנסות המימון שאינן מריבית", בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס			
	2012	2011**	שינוי
	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח
הכנסות מפעילות במכשירים נגזרים*	17	(6)	23
רווחים ממימוש אגרות חוב	4	1	3
הפרשה לירידת ערכן של אגרות חוב	(6)	-	(6)
הפרשי שער	(2)	-	(2)
	13	(5)	18

* מזה 16 מיליון ש"ח בגין התאמות ל"שווי הוגן" (בתקופה המקבילה אשתקד - 3 מיליון ש"ח).
 ** סווג מחדש בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד - ראה ביאור ד' בתמצית הדוחות הכספיים.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי, נטו הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-4 מיליון ש"ח, לעומת הכנסה בסך 2 מיליון ש"ח שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן נתונים לגבי התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי בשלושת החודשים הראשונים של השנה, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס			
	2012	2011	
	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
הוצאות בגין הפסדי אשראי	10	(8)	- על בסיס פרטני
	(6)	6	- על בסיס קבוצתי*
	4	(2)	

* לרבות מחיקות חשבונאיות בסך של 5 מיליון ש"ח בגין חובות נחותים שההוצאה להפסדי אשראי בגינם מוערכת על בסיס קבוצתי, בניכוי גביית חובות שנמחקו בעבר, בסך של 9 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 10 מיליון ש"ח, ו-0 מיליון ש"ח, בהתאמה).

ההוצאות בגין הפסדי אשראי שנרשמו בשלושת החודשים של שנת 2012, כאמור - נמוכות בכ-15-10 מיליון ש"ח מהאומדן המקורי שנחזה על ידי הבנק.

האומדן המקורי התבסס על נתוני החובות הבעייתיים שדווחו בתום שנת 2011, וכלל תחזית לשינויים בפרמטרים שונים המהווים מרכיב בחישוב ההפרשות להפסדי אשראי, כגון: תחזית הגידול באשראי (לרבות אשראי בעייתי), תחזית הגידול בתקופת הפיגור של החובות הבעייתיים, והשפעת מרכיב ההיוון על ההפרשה התקופתית להפסדי אשראי.

הקיטון בהוצאה בגין הפסדי אשראי, ביחס לאומדן המוקדם, כאמור, נובע מהגורמים הבאים:

- ביצוע נמוך יותר של אשראי בתקופת הדוח, לעומת התכנון המקורי - הפחית את ההוצאות בגין הפסדי אשראי על "בסיס קבוצתי".
- היקף הסכומים שנגבו בגין חובות שנמחקו בעבר בשלושת החודשים הראשונים של השנה - היה גבוה מהאומדן המקורי.

השיעור הנמוך של החובות הבעייתיים, כמו גם השיעור הנמוך של ההוצאות בגין הפסדי אשראי, ביחס להיקף תיק האשראי של הבנק - מצביעים על שיפור באיכות תיק הנכסים של הבנק.

להלן נתונים לגבי התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי - בחתך מגזרי פעילות:

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס			
2012	2011	שינוי	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
-	*(2)	2	משקי בית
-	5	(5)	עסקים קטנים
5	6	(1)	בנקאות מסחרית
(1)	*(10)	9	בנקאות עסקית
-	(1)	1	בנקאות פרטית
4	(2)	6	

* סווג מחדש.

שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי ביחס ליתרת האשראי לציבור, נטו (מאזני) הסתכם בתקופת הדוח בשיעור של 0.10%, לעומת הכנסה בשיעור של 0.05% שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד והוצאה בשיעור של 0.23% בכל שנת 2011.

היתרה המצטברת של ההפרשה להפסדי אשראי "על בסיס קבוצתי" הסתכמה ליום 31.3.2012 ב-244 מיליון ש"ח, והיא מהווה כ-1.13% מסיכון האשראי הכולל לציבור באותו מועד (31.3.2011 - 1.22%; 31.12.2011 - 1.13%).

לפרטים נוספים לגבי היקף וסווג החובות הבעייתיים ולגבי מדדי איכות תיק האשראי של הבנק ליום 31.3.2012 - ראה פרק 10א(6) להלן.

ההכנסות מעמלות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-91 מיליון ש"ח, לעומת 95* מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - ירידה בשיעור של 4.2%. הירידה בהכנסות מעמלות מוסברת, בעיקר, על ידי ירידה בסך של כ-4 מיליון ש"ח בהכנסות מפעילות ב"שוק ההון".

* סווג מחדש בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד - ראה ביאור ד' בתמצית הדוחות הכספיים.

ההכנסות האחרות - הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה בסכום לא משמעותי, לעומת הכנסות בסך של 4** מיליון ש"ח שנזקפו בתקופה המקבילה אשתקד, בגין תמורה שהתקבלה ממימוש מבנה ששימש את הבנק בעבר.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-208 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד*.

הירידה בהוצאות התפעוליות נובעת בעיקר, מקיטון בשיעור של 10.0% בהוצאות תפעול שונות, שקוזזה על ידי גידול בשיעור של 3.1% בהוצאות השכר.

ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-23 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד***. שיעור ההפרשה למיסים ביחס לרווח מפעולות רגילות בתקופת הדוח הסתכם ב-37.1%, בדומה לאשתקד. מחד, נרשמה עליה בשיעור של 0.9 נקודות האחוז בשיעור המס הסטטוטורי החל על הבנק, שקוזזה בירידה בהפסדי חברות מוחזקות (שבגינם לא נרשם "חסכון במס").

5. התפתחויות עיקריות בנכסים, בהתחייבויות ובהון

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי (ב-%) לעומת						
31.12.2011	31.3.2011	31.12.2011	31.3.2011	31.3.2012		
1.1	11.3	25,039	*22,762	25,323	סך כל המאזן	
(11.4)	59.0	3,548	1,978	3,145	מזומנים ופקדונות בבנקים	
14.3	14.9	5,037	5,011	5,758	ניירות ערך	
(0.5)	4.2	15,716	15,018	15,645	אשראי לציבור, נטו	
0.9	11.1	20,981	19,048	21,162	פקדונות הציבור	
14.0	37.6	915	758	1,043	כתבי התחייבות נדחים	

מזומנים ופקדונות בבנקים

להלן נתונים לגבי התפתחות יתרות המזומנים והפקדונות בבנקים, בחתך בסיסי הצמדה:

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2011	31 במרס 2012	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(19.7)	1,999	1,605	שקל לא צמוד
(26.1)	326	241	שקל צמוד מדד
6.2	1,223	1,299	מטבע חוץ
(11.4)	3,548	3,145	

הירידה ביתרות המזומנים במגזר השקלי הלא צמוד נובעת, בעיקר, מהסטת עודפי נזילות להשקעות באגרות חוב ממשלתיות.

* הוצג מחדש בגין יישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא: "זכויות עובדים" - ראה ביאור 1' בתמצית הדוחות הכספיים.
** סווג מחדש בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד - ראה ביאור 1' בתמצית הדוחות הכספיים.

ניירות ערך

להלן נתונים לגבי התפתחות ההשקעות בניירות ערך:

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2011	31 במרס 2012	
אחוזים	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
14.4	4,971	5,687	ניירות ערך זמינים למכירה
7.6	66	71	ניירות ערך למסחר
14.3	5,037	5,758	

העליה ביתירות תיק ניירות הערך הזמינים למכירה, בתקופת הדו"ח, נובעת ברובה מהסטת כספים שהופקדו בעבר בבנק ישראל - להשקעה באגרות חוב ממשלתיות לא צמודות.

להלן נתונים לגבי התפלגות ההשקעה באגרות חוב בחתך ענפי משק ודירוג אשראי, ולגבי הרווחים (הפסדים) הצבורים בגינם:

ליום 31.3.2012				דירוג האג"ח**	ענף פעילות
הפסדים שטרם מומשו	רווחים שנצברו	שווי הוגן	עלות מותאמת		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
א. אגרות חוב לא ממשלתיות					
(1) אגרות חוב סחירות					
2	8	768	762	AA+ עד A+	שירותים פיננסיים ועסקיים
1	-	14	15	A	מסחר
-	-	2	2	AA-	חשמל ומים
3	-	25	28	A+ עד A	תעשייה
6	8	809	807		
(2) אגרות חוב שאינן סחירות					
-	6	79	73	AA-	חשמל ומים
-	1	13	12	AA	נדל"ן
3	1	30	32	AA	תעשייה
3	8	122	117		
9	16	931	924		סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות
1	49	4,741	4,693		ב. אגרות חוב ממשלתיות*
10	65	5,672	5,617		סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה

* היתרה כוללת אגרות חוב של ממשלת ישראל.
** אגרות החוב דורגו על ידי חברות דירוג ישראליות.

ליום 31.3.2011				דירוג האג"ח**	ענף פעילות
הפסדים שטרם מומשו	רווחים שנצברו	שווי הוגן	עלות מותאמת		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
-	-	5	5	A+	א. אגרות חוב לא ממשלתיות
8	10	848	846	AA+ עד A+	(1) אגרות חוב סחירות
-	1	28	27	AA עד A	בינוי ונדל"ן
-	-	24	24	AA-	שירותים פיננסיים ועסקיים
1	-	34	35	AA+ עד AA-	מסחר
9	11	939	937		חשמל ומים
					תעשייה
-	10	124	114	AAA עד AA	(2) אגרות חוב שאינן סחירות
-	1	13	12	AA	חשמל ומים
-	4	38	34	AA	נדל"ן
-	15	175	160		תעשייה
9	26	1,114	1,097		סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות
17	9	3,783	3,791		
26	35	4,897	4,888		ב. אגרות חוב ממשלתיות*
					סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה

ליום 31.12.2011				דירוג האג"ח**	ענף פעילות
הפסדים שטרם מומשו	רווחים שנצברו	שווי הוגן	עלות מותאמת		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
14	11	787	790	AA+ עד A-	א. אגרות חוב לא ממשלתיות
1	-	15	16	A עד A+	(1) אגרות חוב סחירות
-	-	2	2	AA-	שירותים פיננסיים ועסקיים
4	-	25	29	AA+ עד AA-	מסחר
19	11	829	837		חשמל ומים
					תעשייה
-	4	78	74	AA-	(2) אגרות חוב שאינן סחירות
-	1	13	12	AA	חשמל ומים
5	2	33	36	AA	נדל"ן
5	7	124	122		תעשייה
24	18	953	959		סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות
4	24	4,003	3,983		
28	42	4,956	4,942		ב. אגרות חוב ממשלתיות*
					סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה

* היתרה כוללת אגרות חוב של ממשלת ישראל.
** אגרות החוב דורגו על ידי חברות דירוג ישראליות.

להלן התפלגות ההפסדים שנצברו וטרם מומשו בגין אגרות חוב אלו בחתך של שיעור ההפסד מתוך עלות ההשקעה ופרק הזמן שבו נצברו הפסדים אלו:

31 במרס 2012					שיעור ההפסד ביחס לעלות
תקופת צבירת ההפסדים					
עד 6 חודשים	מ-6 ועד 9 חודשים	מ-9 ועד 12 חודשים	מעל 12 חודשים	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1	-	4	4	9	א. אגרות חוב לא ממשלתיות
1	-	4	4	9	עד 20%
1	-	-	-	1	ב. אגרות חוב ממשלתיות
1	-	-	-	1	עד 20%
2	-	4	4	10	סך הכל

31 במרס 2011					שיעור ההפסד ביחס לעלות
תקופת צבירת ההפסדים					
עד 6 חודשים	מ-6 ועד 9 חודשים	מ-9 ועד 12 חודשים	מעל 12 חודשים	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
8	-	-	1	9	א. אגרות חוב לא ממשלתיות
8	-	-	1	9	עד 20%
17	-	-	-	17	ב. אגרות חוב ממשלתיות
17	-	-	-	17	עד 20%
25	-	-	1	26	סך הכל

31 בדצמבר 2011					שיעור ההפסד ביחס לעלות
תקופת צבירת ההפסדים					
עד 6 חודשים	מ-6 ועד 9 חודשים	מ-9 ועד 12 חודשים	מעל 12 חודשים	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2	6	-	5	13	א. אגרות חוב לא ממשלתיות
-	5	-	6	11	עד 20%
2	11	-	11	24	עד 20%-40%
4	-	-	-	4	ב. אגרות חוב ממשלתיות
4	-	-	-	4	עד 20%
6	11	-	11	28	סך הכל

על פי הוראות בנק ישראל וכללי חשבונאות מקובלים יש לזקוף ל"קרן הון" הפסדים שטרם מומשו, כאמור לעיל - רק אם הפסדים אלו הינם בעלי אופי "זמני". הפסדים בעלי אופי ש"אינו זמני" - ייזקפו לדוח רווח והפסד.

לצורך החלטה לגבי אופי ההפסדים שנצברו בגין אגרות החוב, כאמור - מתבססת הנהלת הבנק על המבחנים הבאים:

- דירוג אגרות החוב לרבות שינויים שחלו בדירוג האגרות.
- שיעור ירידת ערך אגרות החוב ביחס לעלותן (גם בהתחשב בהתפתחויות שחלו לאחר תאריך המאזן).
- משך הזמן בו היה שווי אגרות החוב נמוך מעלותן.
- התשואה לפדיון של אגרת החוב ביחס לטווח הפדיון ולתשואות המקובלות בענף.
- התנודתיות בשווי ההוגן של אגרות החוב.
- מצבו הכלכלי של מנפיק אגרת החוב ויכולתו לעמוד בהתחייבויותיו.
- כוונת ויכולת הבנק להחזיק באגרות החוב הנ"ל עד למועד פדיון.
- סוג אגרת החוב (או אי סוגה), כ"חוב בעייתי".
- ארועי כשל תשלום שנרשמו בגין אגרות החוב.

אגרות החוב הנ"ל נרכשו על ידי הבנק במטרה להחזיק בהן עד לפדיון או עד למועד בו עליית שוויין ההוגן - תאפשר לבנק לממשן ברווח.

בכוונתו וביכולתו של הבנק להחזיק באגרות חוב הנ"ל עד ששוויין ההוגן ישוב ויעלה, או עד למועד פדיון.

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2012 נרשמה ירידה בסך של כ-18 מיליון ש"ח ביתרת ההפסדים שטרם מומשו (מזה כ-3 מיליון ש"ח בגין ירידת ערכן של השקעות באגרות חוב של ממשלת ישראל).

שיעור ההפסדים כאמור לעיל, ביחס לעלות אגרות החוב אינו עולה על כ-0.2% מתיק אגרות החוב ונובע, הן מתנודות בשיעורי הריבית בשוק והן מהעליה בסיכויי האשראי של מגזרים מסוימים במשק, בשל הגידול ברמת אי הודאות הכלכלית ובשל התפתחויות עסקיות שליליות שהתרחשו בשווקים של אותם מגזרים.

לאור האמור לעיל, כחנה הנהלת הבנק בתקופת הדוח, את ההתפתחויות שחלו במצבם העסקי של מספר מנפיקים שההפסד הגלום באגרות החוב שהונפקו על ידם עולה על 20% מעלות ההשקעה באגרות חוב, והעריכה את יכולתם של מנפיקים אלה לעמוד בפרעון התחייבויותיהם.

בהתבסס על ההערכות ובדיקות אלו סיווג הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2012, הפסדים שטרם מומשו בתיק אגרות החוב בסך של כ-6 מיליון ש"ח כ"הפסדים בעלי אופי שונה מזמני" ורשם בגינם הפרשה לירידת ערך בדוח הרווח וההפסד (בתקופה המקבילה אשתקד, ובשנת 2011 - סיווג הפסדים אלו כ"בעלי אופי זמני").

אשראי לציבור

להלן נתונים לגבי התפתחות יתרת האשראי לציבור, נטו - בחתך מגזרי פעילות:

שיעור השינוי	31.12.2011	31.3.2012	
אחוזים	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
1.3	4,071	4,125	משקי בית
1.2	2,849	2,882	עסקים קטנים
(1.3)	3,590	3,543	בנקאות מסחרית
(2.3)	5,133	5,014	בנקאות עסקית
11.0	73	81	בנקאות פרטית
(0.5)	15,716	15,645	

לפרטים נוספים באשר להיקף וסוג החובות הבעייתיים בבנק ליום 31.3.2012 - ראה פרק 10א(6) להלן, וביאור 3 בתמצית הדוחות הכספיים.

פקדונות הציבור

להלן נתונים לגבי התפתחות פקדונות הציבור - בחתך מגזרי פעילות:

שיעור השינוי	31.12.2011	31.3.2012	
אחוזים	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
1.6	5,573	5,662	משקי בית
1.6	1,723	1,751	עסקים קטנים
18.9	997	1,185	בנקאות מסחרית
(13.4)	2,121	1,837	בנקאות עסקית
1.5	10,567	10,727	בנקאות פרטית
0.9	20,981	21,162	

ההון העצמי של הבנק ליום 31.3.2012 הסתכם ב-1,750 מיליון ש"ח, ירידה בשיעור של כ-0.8% בהשוואה ליתרתו ביום 31.12.2011. הירידה בהון נובעת מחלוקת דיבידנד בסך של 80 מיליון ש"ח בתקופת הדוח, שקוזזה על ידי עליה בסך של 27 מיליון ש"ח בערכה של הקרן ההונית מ"התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה" והרווח השוטף שנרשם בתקופת הדוח.

יחס ההון העצמי לסך המאזן ליום 31.3.2012 הסתכם ב-6.9%, לעומת 7.2% * ביום 31.3.2011 ולעומת 7.0% ביום 31.12.2011.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31.3.2012 (על פי הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211 - 201, המהוות את מכלול מסגרת העבודה ליישום כללי "באזל 2" בתאגידים הבנקאיים בישראל) - הסתכם בשיעור של 14.0%, לעומת 13.2% ביום 31.12.2011. יחס זה עולה הן על השיעור המינימלי - 9%, שנקבע על ידי בנק ישראל, והן על "רף המינימום" שנקבע על ידי דירקטוריון הבנק (בשיעור של 13%). יחס ההון לרכיבי סיכון "ברובד הראשון" (כהגדרתו בהוראות בנק ישראל) ליום 31.3.2012 - מסתכם בשיעור של 9.5% (31.12.2011) 9.7%.

* הוצג מחדש - בגין יישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא: "זכויות עובדים" - ראה ביאור 11 בתמצית הדוחות הכספיים.

לתאריך המאזן מהווים כתבי ההתחייבות הנדחים (שניתן להכיר בהם כ"הון משני") - כ-43.4% בלבד מ"הון הראשוני" של הבנק (כהגדרתו בהוראות בנק ישראל), לעומת יחס מכסימלי בשיעור של 50% המותר על פי הוראות בנק ישראל. כתבי ההתחייבות הנ"ל דורגו על ידי חברת "Standard & Poor - מעלות", (להלן: "חברת הדירוג") בדירוג "A+" (נמוך בדרגה אחת מדירוג המנפיק של הבנק) - בהתאם למתודולוגיה של חברת הדירוג הבינלאומית "Standard & Poor".

יצוין בהקשר זה, כי במסגרת הערכות המערכת הבנקאית לאימוץ מסגרת עבודה מעודכנת לדרישות הון (כללי "באזל 3"), פרסם בנק ישראל ביום 28 במרס 2012 הוראה בנושא: "מסגרת באזל 3 - יחסי הון ליבה מינימליים".

על פי ההוראה, יידרשו התאגידים הבנקאיים לקיים יחס "הון ליבה" (המוגדר כ"הון העצמי", ב"רובד הראשון") מינימלי לרכיבי הסיכון שלהם, שלא יפחת מ-9.0% (על פי כללי המדידה של "באזל 3") ולעמוד ביעד זה לא יאוחר מיום 1.1.2015.

יחס "הון הליבה" לרכיבי סיכון של הבנק ליום 31.3.2012 - מסתכם ב-9.5% (31.12.2011 - 9.7%). מחישובים ראשוניים שנערכו על ידי הבנק עולה כי יישום כללי המדידה המוצעים בהנחיות "באזל 3" צפויים להקטין את יחס הון הליבה של הבנק בכ-0.4 נקודות האחוז. בתקופת הדוח הנפיק הבנק כתבי התחייבות נדחים לא סחירים (הון משני) בסך של 150 מיליון ש"ח, במסגרת תכנית העבודה השוטפת של הבנק. כתבי ההתחייבות הנ"ל דורגו על ידי "חברת הדירוג" בדירוג זהה לזה של יתר כתבי ההתחייבות של הבנק.

6. מצב הנזילות ומדיניות גיוס המקורות

כללי

על רקע ההתמתנות שנרשמה במגמת האינפלציה במשק ברבע האחרון של שנת 2011 וברבע הראשון של שנת 2012, ולאור החששות מהחרפת המשבר הכלכלי המתחולל בחלק ממדינות "גוש היורו" (ראה גם פרק 10א(4) להלן) - והשלכותיו האפשריות על הפעילות הכלכלית המקומית, המשיך בנק ישראל במתווה שנקט על ידו החל מהרבע האחרון של שנת 2011, והפחית בתקופת הדוח את הריבית במכרז המוניטרי בשיעור של 0.25 נקודות האחוז.

להלן נתונים לגבי האינדיקטורים הכלכליים שאיפיינו את שלושת החודשים הראשונים של שנת 2012:

- יציבות במדד המחירים לצרכן. בתקופת הדוח עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של 0.4%, בלבד. שיעור זה נמצא בתחום יעד האינפלציה השנתי שנקבע על ידי הממשלה (3% - 1%).
- מגמה מעורבת בשינויים שנרשמו בשער החליפין של השקל ביחס למרבית המטבעות הזרים - שהתבטאה בתנודתיות בשיעור של עד כ-3% שנרשמה בשער השקל לעומת המטבעות הזרים המרכזיים.
- ירידה בשיעור של 0.25 נקודות האחוז בשיעור הריבית במכרז המוניטרי של בנק ישראל, הנגזרת מיישום המתווה המוניטרי שנקט על ידי בנק ישראל החל מהרבע האחרון של שנת 2011. בתום שלושת החודשים הראשונים של שנת 2012 הסתכם שיעור הריבית במכרז המוניטרי בשיעור של 2.5%, לעומת 2.75% בסוף שנת 2011.
- ירידה בהיקפי הגיוס באמצעות אגרות חוב על ידי ממשלת ישראל: בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2012 גייסה הממשלה מהציבור באמצעות אגרות חוב ממשלתיות סך של כ-3.5 מיליארד ש"ח, לעומת 4.5 מיליארד ש"ח שגויסו בתקופה המקבילה אשתקד.
- עליה בציפיות האינפלציה של הציבור - שהסתכמו בתום שלושת החודשים הראשונים של שנת 2012 בשיעור של 2.7%, לעומת כ-2.0% בתחילת השנה.

הבנק

מדיניות גיוס המקורות בבנק מכוונת ליצירת תשתית למקורות מימון יציבים ורווחיים לאורך זמן. מקור המימון העיקרי לפעילות הבנק הינו ציבור הלקוחות בסניפי הבנק השונים הפרוסים בכל רחבי הארץ וכוללים לקוחות מסחריים ועסקיים, מלכ"רים, לקוחות קמעונאיים ומשקי בית.

פקדונות - הבנק פועל להרחבת בסיס הלקוחות הבינוניים והקטנים - במטרה לייצור תשתית למקורות מימון יציבים, בין היתר באמצעות העמקת הפעילות עם חוסכים בהפקדות חודשיות, פעילות התורמת לקשר ארוך טווח עם הלקוח ולתזרים שוטף של הפקדות בתכניות חסכון.

היקף פקדונות הציבור ליום 31.3.2012 הסתכם ב-21,162 מיליון ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ-0.9% מתחילת השנה. מניתוח השינויים בפקדונות הציבור בחתך מגזרי הצמדה עולה, כי הגידול נובע, בעיקר, מעליה בשיעור של 2.3% בפקדונות לזמן קצוב במגזר הלא צמוד.

כתבי התחייבות נדחים - במסגרת המדיניות לגיוון תמהיל המקורות ולשיפור יחס הלימות ההון שלו, מגייס הבנק מעת לעת גם כתבי התחייבות נדחים. היקף כתבי ההתחייבות הנדחים ליום 31.3.2012 מסתכם ב-1,043 מיליון ש"ח (31.12.2011 - 915 מיליון ש"ח).

כתבי ההתחייבות דורגו על ידי חברת "מעלות" S&P (להלן: "חברת הדירוג"), בדירוג "A+", הנמוך בדרגה אחת מהדירוג שנקבע ליתר ההתחייבויות של הבנק ("AA-"). הפער בדירוג נגזר ממתודולוגיית הדירוג של חברת הדירוג הבינלאומית "S&P" (חברת האם של "מעלות" S&P) - לפיה יפחת דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים בדרגה אחת מתחת לדירוג המנפיק.

דירוג כתבי ההתחייבות של הבנק, עודכן על ידי חברת מעלות לאחרונה ביום 6.12.2011 - ואישר את הדירוג שנקבע בעבר לכתבי התחייבות אלו (באופן דירוג: "יציב").

יצוין בהקשר זה כי בתקופת הדוח הנפיק הבנק כתבי התחייבות נדחים ("הון משני") בהיקף של 150 מיליון ש"ח. כתבי ההתחייבות הנ"ל דורגו על ידי חברת הדירוג בדירוג זהה ליתר כתבי ההתחייבות של הבנק ("A+").

היבט נוסף במדיניות גיוס המקורות - הינו ניהול סיכון הנזילות בבנק. במסגרת זו, ועל רקע התנודתיות הגבוהה שנרשמה בשוק ההון המקומי והשלכותיה האפשריות על המגזר הפיננסי (ראה פרק 2 לעיל) - מיישם הבנק מדיניות המכוונת לשמר יחסי נזילות גבוהים בבנק. שיעור הנכסים הנזילים בבנק (מזומנים, פקדונות בבנקים לתקופה של עד שלושה חודשים וניירות ערך סחירים) מכלל הנכסים בבנק, ליום 31.3.2012 - הסתכם בכ-33.4%, לעומת כ-32.0% ביום 31.12.2011. הבנק מודד באופן שוטף פרמטרים שונים המשמשים להערכת מדדי הנזילות השונים - בין היתר, באמצעות מודלים שפותחו בבנק.

7. פעילות הבנק בשוק ההון

פעילות הבנק בניירות ערך

הבנק מבצע פעילות בניירות ערך עבור לקוחותיו וכן עבור עצמו לכיסוי התחייבויותיו בגין פקדונות הציבור ולשימושי הון פעיל. היקף תיק ניירות הערך שהחזיק הבנק ליום 31.3.2012 עבור עצמו ועבור לקוחותיו, הסתכם בכ-15.7 מיליארד ש"ח (31.12.2011 - כ-16.3 מיליארד ש"ח).

היקף תיק הלקוחות הסתכם בכ-10 מיליארד ש"ח, המהווה קיטון בשיעור של כ-11.2% לעומת יתרתו ביום 31.12.2011.

היקף העמלות מעסקי לקוחות בניירות ערך הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2012 בכ-6 מיליון ש"ח, לעומת 8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ניהול השקעות

הבנק מנהל תיקי השקעות ללקוחותיו באמצעות חברה כלולה: תכלית דיסקונט - ניהול תיקים בע"מ (להלן: "תכלית"), כמפורט להלן:

בדוחות הכספיים לשנת 2011 נכלל מידע לגבי עסקה למיזוג סטטורי שנחתמה ביום 19.12.2011 בין "מרכנתיל שוקי הון בע"מ" (להלן: "החברה") - לשעבר חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, לבין "תכלית" (שהייתה בבעלות מלאה של בנק דיסקונט - קודם לעסקה), במסגרתה קלטה "תכלית" לתוכה ביום 1 בינואר 2012 את החברה (לרבות: נכסים, התחייבויות וזכויות אחרות), בתמורה להנפקת מניות לבנק בשיעור של 31% מאמצעי ההון שלה, לאחר המיזוג. עם ביצוע המיזוג חדלה החברה להתקיים, ומניותה התבטלו.

היקף תיקי ההשקעות שנוהלו על ידי "תכלית" ביום 31.3.2012 - מסתכם בכ-4.0 מיליארד ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ-10% לעומת היקף תיקי ההשקעות שנוהלו על ידי שני הגופים ביום 31.12.2011 (קודם לכניסת המיזוג לתוקף).

ייעוץ פנסיוני

בדוחות הכספיים לשנת 2011 נכלל מידע לגבי תכנית למיקוד עסקי והתייעלות שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק בחודש דצמבר 2011.

במסגרת התכנית הוחלט, בין היתר, על שינוי מתכונת הפעילות של הבנק בתחום ה"ייעוץ הפנסיוני", תוך התבססות על קבלת שירותים בתחום זה באמצעות מערך הייעוץ של החברה האם.

לאור האמור לעיל, הוכנה על ידי הבנק תכנית מפורטת הכוללת מתווה לקבלת שירותים פנסיוניים בסניפי הבנק באמצעות מערך הייעוץ של החברה האם, תוך התייחסות להיבטים תפעוליים, משפטיים וארגוניים.

ביום 29.3.2012 הוגשה התכנית לאישור הממונה על שוק ההון הביטוח והחסכון במשרד האוצר (להלן: "הממונה").

לאחר הגשת התכנית התקיימו בתקופת הדו"ח מספר דיונים בין הבנק ל"ממונה". בעקבות דיונים אלו הודיע הממונה לבנק ביום 29.4.2012 על הסכמתו העקרונית לביצוע המתווה שנכלל בתכנית. עם זאת, עד כה טרם התקבל אישור סופי למתווה זה.

חלק ג' - תאור עסקי הבנק בחתך מגזרים ותחומי פעילות

8. מגזרי פעילות

א. כללי

באשר לשינויים הארגוניים שאושרו על ידי הדירקטוריון ביום 1 באפריל 2012 והשלכותיהם על הגדרת מגזרי הפעילות בבנק ראה הרחבה בסעיף ב' ופרק 17ד', להלן.

על פי הכללים שנקבעו בהוראות בנק ישראל הוגדר "מגזר פעילות" כמרכיב בתאגיד הבנקאי שמתקיימים בו שלושה מאפיינים:

- המרכיב עוסק בפעילויות עסקיות אשר מהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות.

- תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון, לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים למגזר והערכת ביצועיו.

- קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

בהתאם לכללים שנקבעו בהוראות בנק ישראל, והחלטות הבנק, סווגה פעילותו העסקית של הבנק ל-6 מגזרי פעילות עיקריים, כדלקמן:

מגזר משקי בית - מהווה תת מגזר של הבנקאות הקמעונאית וכולל את השרותים שמעניק הבנק בתחומי הבנקאות ושוק ההון ללקוחות הפרטיים של הבנק, שסממני פעילותם אופייניים לאלו של משקי בית, לרבות אשראי בהיקף שאינו עולה על 200 אלפי ש"ח ופקדונות בהיקף שאינו עולה על 500 אלפי ש"ח. כמו כן נכללה במגזר זה פעילות הבנק בתחום ההלוואות לדיור.

מגזר עסקים קטנים - מהווה אף הוא תת מגזר של הבנקאות הקמעונאית וכולל את השרותים שמעניק הבנק בתחומי הבנקאות ושוק ההון ללקוחות עסקיים (יחידים ותאגידים), שהיקף האשראי שניתן להם אינו עולה, בדרך כלל, על מיליון ש"ח.

מגזר בנקאות מסחרית - במסגרת זו נכללים שרותי בנקאות שמספק הבנק ללקוחותיו העסקיים בעלי היקף פעילות בינוני (יחידים ותאגידים), שהיקף האשראי שניתן להם עולה על מיליון ש"ח ואינם משתייכים למגזר הבנקאות העסקית.

מגזר בנקאות פרטית - במסגרת זו נכללים השרותים בתחומי הבנקאות ושוק ההון שמספק הבנק ללקוחותיו (יחידים ותאגידים), בעלי עושר פיננסי בינוני ומעלה (בדרך כלל לקוחות שהיקף חסכונותיהם והשקעותיהם עולה על 500 אלפי ש"ח).

מגזר בנקאות עסקית - במסגרת זו נכללים שרותי הבנקאות שמספק הבנק לתאגידים גדולים (שהיקף האשראי שניתן להם עולה, בדרך כלל, על 15 מיליון ש"ח) וחברות ציבוריות- המטופלים על ידי החטיבה העסקית של הבנק. כן כולל המגזר את פעילות הבנק בתחום הנדל"ן ו"לווי הבניה".

מגזר ניהול פיננסי - במסגרת זו נכללת הפעילות הפיננסית שאינה משויכת ללקוחות הבנק (כגון: פעילות בתיק ניירות הערך של הבנק).

יצוין כי מאחר שהמבנה הארגוני של הבנק אינו חופף במלואו למגזרי הפעילות המדווחים, מבוססים נתוני הרווחיות, בשלב זה, על הנחות ואומדנים שונים (בעיקר בנושא הקצאת עלויות). בעתיד, לאחר שהמידע המופק מהמערכת יילמד ויונתח לאורך זמן, ייתכן שיחולו שינויים בהנחות ובאומדנים הנ"ל.

ב. השלכות השינויים הארגוניים הצפויים בבנק, על מגזרי הפעילות

בהמשך לתכנית להתייעלות ולמיקוד עסקי עליה החליט הדירקטוריון בחודש דצמבר 2011 (ראה פרק 22' בדוח לשנת 2011), אישר הדירקטוריון ביום 1 באפריל 2012 תכנית לשינוי המבנה הארגוני בחטיבות האשראי של הבנק.

במסגרת תכנית זו תוסט חלק מהפעילות המסחרית של הבנק, הכוללת בעיקר לקוחות שהיקף האשראי שניתן להם עולה על 7 מיליון ש"ח (המנוהלת כיום במסגרת "החטיבה לבנקאות קמעונאית"), ל"חטיבה העסקית - מסחרית" של הבנק.

לאור השינויים הצפויים בתכולת הפעילות של חטיבות האשראי, יחולו שינויים בהגדרת מגזרי הפעילות של הבנק, כדלקמן:

• **מגזר עסקים קטנים** - יכלול את השירותים שמספק הבנק בתחומי הבנקאות ושוק ההון ללקוחות עסקיים (יחידים ותאגידים), שהיקף האשראי שניתן להם אינו עולה, בדרך כלל על 7 מיליון ש"ח (במקום מיליון ש"ח כיום), ואינם משתייכים למגזר הבנקאות המסחרית (בדרך כלל, לקוחות שהאשראי שניתן להם נמוך מכ-40 מיליון ש"ח).

• **המגזר המסחרי** - יכלול את השירותים שמספק הבנק ללקוחות עסקיים בעלי פעילות בינונית, שהיקף האשראי שניתן להם עולה, בדרך כלל על שבעה מיליון ש"ח (במקום מיליון ש"ח כיום), ואינם משתייכים למגזר הבנקאות העסקית (בדרך כלל, לקוחות שהאשראי שניתן להם נמוך מכ-40 מיליון ש"ח).

• **המגזר העסקי** - יכלול את השירותים שמספק הבנק לתאגידים גדולים, שהיקף האשראי שניתן להם עולה בדרך כלל על 40 מיליון ש"ח (במקום 15 מיליון ש"ח כיום) וחברות ציבוריות.

בנוסף לאמור לעיל, החליטה הנהלת הבנק, לאחר בחינה - להרחיב את תכולת מגזר "משקי בית" ולכלול בו גם לקוחות פרטיים שהיקף האשראי שניתן להם אינו עולה על 300 אלפי ש"ח (במקום 200 אלפי ש"ח כיום).

השינויים הארגוניים ושינוי תכולת מגזרי הפעילות הגזרת מהם נכנסו לתוקף ביום 1 במאי 2012.

ג. ניתוח התוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות

להלן תמצית הנתונים לגבי ההכנסות והרווח הנקי בבנק, בחתך מגזרי פעילות, ברבע הראשון של שנת 2012 - בהשוואה לרבע המקביל אשתקד.

רווח נקי (הפסד)			הכנסות			
שינוי	31.3.2011	31.3.2012	שינוי	31.3.2011	31.3.2012	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(2)	*11	9	-	86	86	משקי בית
3	9	12	2	75	77	עסקים קטנים
1	*7	8	(1)	48	47	בנקאות מסחרית
-	*16	16	9	**36	45	בנקאות עסקית
1	4	5	1	22	23	בנקאות פרטית
(3)	(8)	(11)	(5)	**1	(4)	ניהול פיננסי
-	39	39	6	268	274	

* הוצג מחדש - בגין יישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא: "זכויות עובדים" - ראה ביאור ד' בתמצית הדוחות הכספיים.
 ** סווג מחדש בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד - ראה ביאור ד' בתמצית הדוחות הכספיים.

(1) מגזר "משקי בית"

מגבלות חקיקה, תקינה ופיקוח החלות על המגזר

באשר להשלכות האפשריות של עבודת הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאי על פעילות הבנק במגזר זה - ראה פרק 3 יב' לעיל.

(1) מגזר "משקי בית" (המשך)

השרות וההפצה ללקוחות המגזר

למידע נוסף על פעילות הבנק בתחום "ההלוואות לדיור" בתקופת הדו"ח, ראה פרק 10א(5) להלן.

תמצית התוצאות הכספיות

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזר "משקי הבית" ברבע הראשון של שנת 2012, וניתוח מרכיביו, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2012

מגזר "משקי בית"					
החלק מכלל הבנק	סך הכל	שוק ההון	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
24	45	-	21	24	הכנסות ריבית נטו - מחיצוניים
25	9	-	(16)	25	- בין מגזרי
49	54	-	5	49	
-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
49	54	-	5	49	סך הכל הכנסות מימון
30	32	2	-	30	הכנסות מעמלות
79	86	2	5	79	סך ההכנסות
(2)	-	-	2	(2)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
65	72	4	3	65	הוצאות תפעוליות ואחרות
16	14	(2)	-	16	רווח (הפסד) לפני מיסים
6	5	(1)	-	6	הפרשה למיסים
10	9	(1)	-	10	רווח נקי (הפסד)
24.7	12.8	*	0.6	24.7	תשואה להון (אחוזים)
2,058	4,185	10	2,117	2,058	יתרה ממוצעת של נכסים
5,647	5,647	-	-	5,647	יתרה ממוצעת של התחייבויות
1,780	2,774	21	973	1,780	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
-	682	682	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים
-	-	-	-	-	בניהול
33	38	-	5	33	מרכיבי הכנסות המימון:
16	16	-	-	16	מרווח ריבית מפעילות באשראי
49	54	-	5	49	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
					סה"כ הכנסות מימון

* לא רלוונטי

(1) מגזר "משקי בית" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לשלושה חודשים שנתיים ביום 31 במרס 2011				
מגזר "משקי בית"				
החלק מכלל הבנק	סך הכל	שוק ההון	הלוואות לדיוור	בנקאות ופיננסים
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
	38	-	15 ⁽²⁾	23 ⁽²⁾
	13	-	(12)	25
29.3	51	-	3	48
	-	-(2)	-(2)	-
30.2	51	-	3	48
36.8	35	3 ⁽²⁾	1	31 ⁽²⁾
32.1	86	3	4	79
-	(2)	-	-(2)	(2)
34.1	71	4	3	64 ⁽¹⁾
27.4	17	(1)	1	17
26.1	6	-	-	6 ⁽¹⁾
28.2	11	(1)	1	11
	21.7	-(3)	5.4	34.1
10.3	3,862	10	1,840	2,012
27.8	5,268	-	-	5,268
13.1	2,240	28	760	1,452
6.0	764	764	-	-
2.8	63	63	-	-
	37	-	3 ⁽²⁾	34 ⁽²⁾
	14	-	-	14
	51	-	3	48

הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
- בין מגזרי
הכנסות מימון שאינן מריבית
סך הכל הכנסות מימון
הכנסות מעמלות
סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות
רווח (הפסד) לפני מיסים
הפרשה למיסים
רווח נקי (הפסד)
תשואה להון (אחוזים)
יתרה ממוצעת של נכסים
יתרה ממוצעת של התחייבויות
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
יתרה ממוצעת של ניירות ערך
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
מרכיבי הכנסות המימון:
מרווח ריבית מפעילות באשראי
מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
סה"כ הכנסות ריבית

ההכנסות במגזר "משקי בית" הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2012 בסך של 86 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. מחד, נרשם קיטון בסך של 3 מיליון ש"ח בהכנסות מעמלות שקוזז בגידול בסך של 3 מיליון ש"ח בהכנסות המימון, נטו, בעיקר עקב גידול בפעילות בתחום הפקדונות.

בסיכום הרבע הראשון של שנת 2012 נרשם במגזר זה רווח בסך 9 מיליון ש"ח, לעומת ⁽¹⁾11 מיליון ש"ח אשתקד. הירידה ברווח הנקי נובעת מעליה בסך של 2 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

(1) הוצג מחדש בגין יישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא: "זכויות עובדים" - ראה ביאור 1' בתמצית הדוחות הכספיים.

(2) סוג מחדש - בגין יישום מתכונת חדשה לדוח רווח והפסד - ראה ביאור 1' בתמצית הדוחות הכספיים.

(3) לא רלוונטי.

(2) מגזר "עסקים קטנים"

מגבלות חקיקה, תקינה ופיקוח החלות על המגזר

באשר להשלכות האפשריות של עבודת הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במשק על פעילות הבנק במגזר זה - ראה פרק 3 יב' לעיל.

תמצית התוצאות הכספיות

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזר "עסקים קטנים" ברבע הראשון של שנת 2012 וניתוח מרכיביו, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2012				
מגזר "עסקים קטנים"				
בנקאות ופיננסים	משכנתאות מסחריות	שוק ההון	סך הכל	החלק מכלל הבנק
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוזים
52	5	-	57	
(5)	(3)	-	(8)	
47	2	-	49	28.8
-	-	-	-	-
47	2	-	49	26.8
27	1	-	28	30.8
74	3	-	77	28.1
-	-	-	-	-
55	1	2	58	27.9
19	2	(2)	19	30.6
7	1	(1)	7	30.4
12	1	(1)	12	30.8
26.2	10.2	*	21.7	
2,611	396	4	3,011	12.0
1,814	-	-	1,814	8.6
1,997	385	7	2,389	13.8
-	-	145	145	1.2
-	-	-	-	-
מרכיבי הכנסות המימון:				
41	2	-	43	
6	-	-	6	
47	2	-	49	

הכנסות ריבית נטו - מחיצוניים	- בין מגזרי
הכנסות מימון שאינן מריבית	סך הכל הכנסות מימון
הכנסות מעמלות	סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי	הוצאות תפעוליות ואחרות
רווח (הפסד) לפני מיסים	הפרשה למיסים
רווח נקי (הפסד)	תשואה להון (אחוזים)
יתרה ממוצעת של נכסים	יתרה ממוצעת של התחייבויות
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים	בניהול
מרווח מריבית מפעילות באשראי	
מרווח ריבית מפעילות בפקדונות	
סה"כ הכנסות ריבית	

* לא רלבנטי

(2) מגזר "עסקים קטנים" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2011					
מגזר "עסקים קטנים"					
החלק מכלל הבנק	סך הכל	שוק ההון	משכנתאות מסחריות	בנקאות ופיננסים	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
	52	-	4	48	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
	(4)	-	(2)	(2)	- בין מגזרי
27.6	48	-	2	46	
-	-	-	-	(2)	הכנסות מימון שאינן מריבית
28.4	48	-	2	46	סך הכל הכנסות מימון
27.3	27	1	-	26	הכנסות מעמלות
28.0	75	1	2	72	סך ההכנסות
-	5	-	-	5	הוצאות בגין הפסדי אשראי
27.4	57	2	1	54	הוצאות תפעוליות ואחרות
21.0	13	(1)	1	13	רווח (הפסד) לפני מסים
17.4	4	(1)	(1)	5	הפרשה למסים
23.1	9	-	1	8	רווח נקי
	15.4	(3)	4.0	19.5	תשואה להון (אחוזים)
7.8	2,917	4	345	2,568	יתרה ממוצעת של נכסים
8.7	1,657	-	-	1,657	יתרה ממוצעת של התחייבויות
14.3	2,443	9	472	1,962	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
1.6	200	200	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
0.6	13	13	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
					מרכיבי הכנסות המימון:
	43	-	2	41	מרווח ריבית מפעילות באשראי
	5	-	-	5	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
	48	-	2	46	סה"כ הכנסות מריבית

ההכנסות במגזר "עסקים קטנים" הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2012 בסך של 77 מיליון ש"ח, לעומת 75 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 2.7%. העליה בהכנסות נובעת הן מגידול בשיעור של 2.0% בהכנסות מריבית, והן עקב עליה בשיעור של 3.7% בהכנסות מעמלות.

בסיכום הרבע הראשון של שנת 2012 נרשם במגזר זה רווח בסך 12 מיליון ש"ח, לעומת 9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - המהווה עליה בשיעור של 33.3%. הגידול ברווח הנקי נובע מהעליה בהכנסות, כאמור ומירידה בסך של 5 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

- (1) הוצג מחדש - בגין יישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא: "זכויות עובדים" - ראה ביאור 1' בתמצית הדוחות הכספיים.
 (2) סווג מחדש - בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד - ראה ביאור 1' בתמצית הדוחות הכספיים.
 (3) לא רלוונטי.

(3) מגזר ה"בנקאות המסחרית"

תמצית התוצאות הכספיות

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזר ה"בנקאות המסחרית" ברבע הראשון של שנת 2012, וניתוח מרכיביו - בהשוואה לתקופה המקבילה לאשתקד:

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2012				
מגזר "בנקאות מסחרית"				
החלק מכלל הבנק	סך הכל	שוק ההון	משכנתאות מסחריות	בנקאות ופיננסים
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
	48	-	3	45
	(15)	-	(2)	(13)
19.4	33	-	1	32
-	-	-	-	-
18.0	33	-	1	32
15.4	14	-	-	14
17.2	47	-	1	46
-	5	-	-	5
14.4	30	-	-	30
19.4	12	-	1	11
17.4	4	-	-	4
20.5	8	-	1	7
	8.5	*	15.2	8.2
14.2	3,584	1	248	3,335
5.6	1,171	-	-	1,171
21.0	3,631	2	235	3,394
2.2	260	260	-	-
	-	-	-	-
מרכיבי הכנסות הריבית:				
	31	-	1	30
	2	-	-	2
	33	-	1	32

הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
- בין מגזרי
הכנסות מימון שאינן מריבית
סך הכל הכנסות מימון
הכנסות מעמלות
סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות
רווח לפני מיסים
הפרשה למיסים
רווח נקי
תשואה להון (אחוזים)
יתרה ממוצעת של נכסים
יתרה ממוצעת של התחייבויות
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
יתרה ממוצעת של ניירות ערך
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים
בניהול
מרכיבי הכנסות הריבית:
מרווח ריבית מפעילות באשראי
מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
סה"כ הכנסות ריבית

* לא רלבנטי

* לא רלבנטי

(3) מגזר ה"בנקאות המסחרית" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לשלושה חודשים שנתיים ביום 31 במרס 2011				
מגזר "בנקאות מסחרית"				
החלק מכלל הבנק	סך הכל	שוק ההון	משכנתאות מסחריות	בנקאות ופיננסים
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
	44	-	2	42
	(9)	-	(1)	(8)
20.1	35	-	1	34
-	-	-	-	(2)
20.7	35	-	1	34
13.1	13	-	-	(2)13
17.9	48	-	1	47
-	6	-	-	6
14.4	30	-	-	(1)30
19.4	12	-	1	11
21.7	5	-	1	4
17.9	7	-	-	7
	11.3	(3)	6.6	11.9
9.0	3,374	1	247	3,126
4.6	865	-	-	865
16.9	2,885	4	339	2,542
2.3	288	288	-	-
1.4	32	32	-	-
	33	-	1	32
	2	-	-	2
	35	-	1	34

הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
- בין מגזרי
הכנסות מימון שאינן מריבית
סך הכל הכנסות מימון
הכנסות מעמלות
סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות
רווח לפני מיסים
הפרשה למיסים
רווח נקי
תשואה להון (אחוזים)
יתרה ממוצעת של נכסים
יתרה ממוצעת של התחייבויות
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
יתרה ממוצעת של ניירות ערך
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
מרכיבי הכנסות הריבית:
מרווח ריבית מפעילות באשראי
מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
סה"כ הכנסות ריבית

ההכנסות במגזר "בנקאות מסחרית" הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2012 בסך של 47 מיליון ש"ח, לעומת 48 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - ירידה בשיעור של 2.1%. מחד, נרשם גידול בשיעור של 7.7% בהכנסות מעמלות, שקוזז בירידה בשיעור של 5.7% בהכנסות המימון, בעיקר עקב ירידה בהכנסות מריבית בתחום האשראי. בסיכום הרבע הראשון של שנת 2012, נרשם במגזר זה רווח בסך 8 מיליון ש"ח, לעומת 7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח הנקי, נובע מירידה בסך של 1 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

- (1) הוצג מחדש בגין יישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא: "זכויות עובדים" - ראה ביאור 11' בתמצית הדוחות הכספיים.
 (2) סווג מחדש - בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד - ראה ביאור 11' לתמצית הדוחות הכספיים.
 (3) לא רלוונטי.

(4) מגזר ה"בנקאות העסקית"

תמצית התוצאות הכספיות

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזר ה"בנקאות העסקית" ברבע הראשון של שנת 2012 וניתוח מרכיביו - בהשוואה לתקופה המקבילה לאשתקד.

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2012

מגזר "בנקאות עסקית"					
החלק מכלל הבנק	סך הכל	שוק ההון	נדל"ן	בנקאות ופיננסים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
אחוזים					
	48	-	18	30	הכנסות ריבית נטו - מחיצוניים
	(20)	-	(9)	(11)	- בין מגזרי
16.5	28	-	9	19	
61.5	8	-	-	8	הכנסות מימון שאינן מריבית
19.7	36	-	9	27	סך הכל הכנסות מימון
9.9	9	1	4	4	הכנסות מעמלות
16.4	45	1	13	31	סך ההכנסות
-	(1)	-	(6)	5	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
9.6	20	1	6	13	הוצאות תפעוליות ואחרות
41.9	26	-	13	13	רווח לפני מיסים
43.5	10	-	5	5	הפרשה למיסים
41.0	16	-	8	8	רווח נקי
	10.4	*	12.8	8.4	תשואה להון (אחוזים)
20.1	5,072	1	1,611	3,460	יתרה ממוצעת של נכסים
9.3	1,953	-	365	1,588	יתרה ממוצעת של התחייבויות
36.5	6,313	6	2,640	3,667	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
47.5	5,607	5,607	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים
	-	-	-	-	בניהול
					מרכיבי הכנסות הריבית:
	27	-	9	18	מרווח ריבית מפעילות באשראי
	1	-	-	1	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
	28	-	9	19	סה"כ הכנסות ריבית

* לא רלבנטי

(4) מגזר ה"בנקאות העסקית" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2011				
מגזר "בנקאות עסקית"				
החלק מכלל הבנק	סך הכל	שוק ההון	נדל"ן	בנקאות ופיננסים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
22	41	-	19	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
(7)	(15)	-	(8)	- בין מגזרי
15	26	-	11	הכנסות מימון שאינן מריבית
*1	1	-	*-	סך הכל הכנסות מימון
16	27	-	11	הכנסות מעמלות
3	9	1	*5	סך ההכנסות
19	36	1	16	הכנסות בגין הפסדי אשראי
(7)	(10)	-	*(3)	הוצאות תפעוליות ואחרות
13	20	-	*7	רווח לפני מיסים
13	26	1	12	הפרשה למיסים
*5	10	*1	4	רווח נקי
8	16	-	8	תשואה להון (אחוזים)
8.7	9.7	**	10.4	יתרה ממוצעת של נכסים
3,390	4,969	1	1,578	יתרה ממוצעת של התחייבויות
2,195	2,614	-	419	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
4,066	7,374	10	3,298	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
-	6,110	6,110	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים
-	10	10	-	בניהול
-	0.4	-	-	מרכיבי הכנסות הריבית:
14	24	-	10	מרווח ריבית מפעילות באשראי
1	2	-	1	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
15	26	-	11	סה"כ הכנסות ריבית

ההכנסות במגזר "בנקאות עסקית" הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2012 בסך של 45 מיליון ש"ח, לעומת 36 מיליון ש"ח אשתקד - עליה בשיעור של 25.0%. העליה בהכנסות נובעת הן מגידול בסך של 7 מיליון ש"ח בהכנסות מימון שאינן מריבית, והן מעליה בשיעור של 7.7% בהכנסות מריבית, בעיקר מפעילות בתחום האשראי. בסיכום הרבע הראשון של שנת 2012, נרשם במגזר זה רווח בסך של 16 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. היציבות שנרשמה ברווח הנקי על אף הגידול שנרשם בהכנסות, כאמור, נובעת מעליה בסך של 9 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

* סווג מחדש - בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד - ראה ביאור 11' בתמצית הדוחות הכספיים.
 ** לא רלוונטי.

(5) מגזר ה"בנקאות הפרטית"

מגבלות חקיקה תקינה ופיקוח החלות על המגזר

- למידע נוסף באשר להשלכות האפשריות של עבודת הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאות על פעילות הבנק במגזר זה - ראה פרק 3 יב' להלן.
- למידע נוסף בקשר להשלכות החקיקה בארה"ב בנושא: "הרחבת דיווחי מוסדות פיננסיים זרים לשלטונות המס בארה"ב וציות לחוקי מס אלו", ראה פרק 3ד' להלן.

התפתחויות בשווקים של המגזר

למידע נוסף בקשר באשר לשינוי מתכונת הפעולה של הבנק בתחום ה"יעוץ הפנסיוני" ובתחום "ניהול תיקי השקעות" - ראה פרק 7 לעיל.

תמצית התוצאות הכספיות

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזר ה"בנקאות הפרטית" ברבע הראשון של שנת 2012 וניתוח מרכיביו - בהשוואה לאשתקד:

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2012				
מגזר "בנקאות פרטית"				
החלק מכלל הבנק	סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
	(58)	-	(58)	הכנסות ריבית נטו - מחיצוניים
	73	-	73	- בין מגזרי
8.8	15	-	15	
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
8.2	15	-	15	סך כל הכנסות המימון
8.8	8	4	4	הכנסות מעמלות
8.4	23	4	19	סך ההכנסות
7.2	15	4	11	הוצאות תפעוליות ואחרות
12.9	8	-	8	רווח לפני מיסים
13.0	3	-	3	הפרשה למיסים
12.8	5	-	5	רווח נקי
	*	*	*	תשואה להון (אחוזים)
0.4	110	8	102	יתרה ממוצעת של נכסים
49.7	10,462	-	10,462	יתרה ממוצעת של התחייבויות
1.4	240	34	206	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
43.3	5,112	5,112	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
				מרכיבי הכנסות הריבית:
	1	-	1	מרווח ריבית מפעילות באשראי
	14	-	14	מרווח מפעילות בפקדונות
	15	-	15	סה"כ הכנסות ריבית

* לא רלבנטי

(5) מגזר הבנקאות הפרטית (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2011				
מגזר "בנקאות פרטית"				
החלק מכלל הבנק	סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
אחוזים				
	(40)	-	(40)	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
	51	-	51	- בין מגזרי
6.3	11	-	11	
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
6.5	11	-	11	סך כל הכנסות המימון
11.1	11	6	5	הכנסות מעמלות
8.2	22	6	16	סך ההכנסות
-	(1)	-	(1)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
8.2	17	5	12	הוצאות תפעוליות ואחרות
9.7	6	1	5	רווח לפני מיסים
8.7	2	1	1	הפרשה למיסים
10.3	4	-	4	רווח נקי
	*	*	*	תשואה להון (אחוזים)
0.3	101	8	93	יתרה ממוצעת של נכסים
45.1	8,549	-	8,549	יתרה ממוצעת של התחייבויות
1.5	263	49	214	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
41.9	5,322	5,322	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
94.8	2,135	2,135	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
				מרכיבי הכנסות הריבית:
	1	-	1	מרווח ריבית מפעילות באשראי
	10	-	10	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
	11	-	11	סה"כ הכנסות ריבית

ההכנסות במגזר "בנקאות פרטית" הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2012 בסך של 23 מיליון ש"ח, לעומת 22 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - המהווה עליה בשיעור של 4.5%, בעיקר עקב גידול בשיעור של 36.4% ברווח מפעילות מימון, הנובע מעליה בהיקף פקדונות הציבור ובמרווחי הריבית בתחום זה. בסיכום הרבע הראשון של שנת 2012, נרשם במגזר זה רווח בסך של 5 מיליון ש"ח לעומת 4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העליה ברווח הנקי נובעת מהגידול בהכנסות, כאמור, ומירידה בשיעור של 11.8% בהוצאות התפעוליות.

* לא רלוונטי.

(6) מגזר "ניהול פיננסי"

ההפסד במגזר ניהול פיננסי הסתכם ברבע הראשון של שנת 2012 בסך של 11 מיליון ש"ח, לעומת הפסד בסך 8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בתוצאות הכספיות במגזר זה נובעת הן מקיטון בסך של 1 מיליון ש"ח בהכנסות המימון, והן מירידה בסך 4 מיליון ש"ח בהכנסות האחרות.

הקיטון בהכנסות המימון נובע מקיטון בסך של כ-7 מיליון ש"ח בתרומת ההון הפעיל (בעיקר בשל קיטון במרכיב "הפרשי ההצמדה" ו"הפרשי השער"), ומהפרשה לירידת ערכן של השקעות באגרות חוב מסוימות בסך של 6 מיליון ש"ח, שסווגה בתקופת הדוח כ"ירידת ערך בעלת אופי שונה מזמני".

השפעתם של גורמים אלה קוזזה על ידי ירידה בסך של 13 מיליון ש"ח בהפסדים מעסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים (הנובעים מאי הקבלה בין השיטה לחישוב שוויים של נכסי הבסיס בגין עסקאות אלו, לבין השיטה למדידת שוויים של המכשירים הנגזרים).

ג. פעילות במוצרים

המידע הכלול בפרק זה מפרט את תוצאות הפעילות של הבנק בחתך מוצרים מסוימים ומהווה מידע משלים - לתוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות. המידע המפורט להלן מתייחס לפעילות ב"שוק ההון" וב"משכנתאות".

(1) "שוק ההון"

לפרטים נוספים באשר לפעילות הבנק ב"שוק ההון" - ראה פרק 7 לעיל.

תמצית התוצאות הכספיות

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2012					
"שוק ההון"					
משקי בית	עסקים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
2	-	-	1	4	7
2	-	-	1	4	7
4	2	-	1	4	11
(2)	(2)	-	-	-	(4)
(1)	(1)	-	-	-	(2)
(1)	(1)	-	-	-	(2)
*	*	*	*	*	*
10	4	1	1	8	24
21	7	2	6	34	70
682	145	260	5,607	5,112	11,806
מרכיבי הכנסות הריבית:					
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-

* לא רלוונטי

ג. פעילות במוצרים (המשך)

(1) "שוק ההון" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2011

"שוק ההון"						
משקי בית	עסקים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	-	-	-	-	-	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
-	-	-	-	-	-	- בין מגזרי
-	-	-	-	-	-	
(1)	-	-	-	-	-	הכנסות מימון שלא מריבית
-	-	-	-	-	-	סך הכל הכנסות מימון
3 ⁽¹⁾	1	-	1	6	11	הכנסות מעמלות
3	1	-	1	6	11	סך ההכנסות
-	-	-	-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
4	2	-	-	5	11	הוצאות תפעוליות ואחרות
(1)	(1)	-	1	1	-	רווח (הפסד) לפני מסים
-	(1)	-	1 ⁽¹⁾	1	1	הפרשה למסים
(1)	-	-	-	-	(1)	רווח נקי (הפסד)
*	*	*	*	*	*	תשואה להון (אחוזים)
10	4	1	1	8	24	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
28	9	4	10	49	100	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
764	200	288	6,110	5,322	12,684	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
63	13	32	10	2,135	2,253	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
מרכיבי הכנסות הריבית:						
-	-	-	-	-	-	מרווח ריבית מפעילות באשראי
-	-	-	-	-	-	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
-	-	-	-	-	-	סה"כ הכנסות ריבית

(1) סוג מחדש.

* לא רלוונטי.

ג. פעילות במוצרים (המשך)

(2) פעילות במשכנתאות

פעילות הבנק כוללת מתן "הלוואות לדיור" (ללקוחות הפרטיים) "משכנתאות מסחריות" (ללקוחות העסקיים) הקטנים וללקוחות המסחריים).

תמצית התוצאות הכספיות

להלן תמצית התוצאות הכספיות בתחום ה"משכנתאות" ברבע הראשון של שנת 2012, בחתך מגזרי פעילות, וניתוח מרכיביו, בהשוואה לאשתקד.

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2012				
"משכנתאות"				
בנקאות				
משקי בית	עסקים קטנים	מסחרית	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
21	5	3	29	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
(16)	(3)	(2)	(21)	- בין מגזרי
5	2	1	8	
-	-	-	-	הכנסות מימון שלא מריבית
5	2	1	8	סך הכל הכנסות מימון
-	1	-	1	הכנסות מעמלות
5	3	1	9	סך ההכנסות
2	-	-	2	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3	1	-	4	הוצאות תפעוליות ואחרות
-	2	1	3	רווח לפני מיסים
-	1	-	1	הפרשה למיסים
-	1	1	2	רווח נקי
0.6	10.2	15.2	5.0	תשואה להון (אחוזים)
2,117	396	248	2,761	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
973	385	235	1,593	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
-	-	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
5	2	1	8	מרכיבי הכנסות הריבית:
-	-	-	-	מרווח ריבית מפעילות באשראי
5	2	1	8	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות
				סה"כ הכנסות ריבית

ג. פעילות במוצרים (המשך)

(2) פעילות במשכנתאות (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לשלושה חודשים שנתיים ביום 31 במרס 2011							
"משכנתאות"							
סך הכל	בנקאות	עסקים	משקי בית				
מיליוני ש"ח	מסחרית	קטנים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
21	2	4	15				
(15)	(1)	(2)	(12)	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים			
6	1	2	3	- בין מגזרי			
-	-	-	*-				
6	1	2	3	הכנסות מימון שלא מריבית			
1	-	-	1	סך הכל הכנסות מימון			
7	1	2	4	הכנסות מעמלות			
-	-	-	*-	סך ההכנסות			
4	-	1	3	הוצאות בגין הפסדי אשראי			
3	1	1	1	הוצאות תפעוליות ואחרות			
1	1	*-	-	רווח לפני מסים			
2	-	1	1	הפרשה למסים			
5.2	6.6	4.0	5.4	רווח נקי			
2,432	247	345	1,840	תשואה להון (אחוזים)			
-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים			
1,571	339	472	760	יתרה ממוצעת של התחייבויות			
-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון			
6	1	2	*3	יתרה ממוצעת של ניירות ערך			
-	-	-	-	מרכיבי הכנסות הריבית:			
6	1	2	*3	מרווח ריבית מפעילות באשראי			
-	-	-	-	מרווח ריבית מפעילות בפקדונות			
6	1	2	3	סה"כ הכנסות ריבית			

ההכנסות מהפעילות בתחום המשכנתאות הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2012 בסך של 9 מיליון ש"ח, לעומת 7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 28.6%.

בסיכום הרבע הראשון של שנת 2012, רשם הבנק רווח נקי מהפעילות בתחום זה בסך של 2 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. היציבות שנרשמה ברווח נובעת מהעליה בהכנסות, מחד, שקוזה על ידי עליה בסך של 2 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי, מאידך.

* סווג מחדש

9. חברות מוחזקות

תכלית דיסקונט - ניהול תיקים בע"מ

ביום 1 בינואר 2012 נכנס לתוקף ההסכם למיזוג ססטוטורי שנחתם בין תכלית דיסקונט - ניהול תיקים בע"מ (להלן: "תכלית"), לבין מרכנל שוקי הון בע"מ (שהוחזקה קודם למיזוג על ידי הבנק בשיעור של 100% ועסקה בניהול תיקי השקעות של לקוחות הבנק).

במסגרת המיזוג קלטה לתוכה "תכלית" את כל הנכסים, ההתחייבויות וזכויות אחרות של מרכנל שוקי הון, בתמורה להקצאת מניות לבנק בשיעור של 31% מהונה לאחר המיזוג. בעקבות המיזוג חדלה מרכנל שוקי הון בע"מ להתקיים, ומניותיה התבטלו.

לאור האמור לעיל, מתבצעת פעילות הבנק בתחום זה ("ניהול תיקי השקעות"), החל מיום 1 בינואר 2012 - באמצעות "תכלית".

מאזן החברה ליום 31.3.2012 מסתכם בסך של כ-35 מיליון ש"ח והונה העצמי מסתכם בסך של כ-16 מיליון ש"ח. חלק הבנק בתוצאות הכספיות של "תכלית" ברבע הראשון של שנת 2012 הסתכם בסכום זניח.

חברות מוחזקות אחרות

השפעתן של יתר החברות המוחזקות של הבנק - ב.מ.ד. חיתומים ויזום השקעות בע"מ, מרכנל השקעות בע"מ, מרביט סוכנות לביטוח (1996) בע"מ, מרכנל נכסים בע"מ וגולדן גייט ברידג' פאנד - אינה מהותית ביחס לפעילות הבנקאית בקבוצה.

חלק ד' - חשיפה לסיכונים - ניהול ומדידה

10. החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

פעילות הבנק במכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים - כרוכה בנטילת וניהול סיכונים שהעיקריים שבהם הם: סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים נזילות. תהליך ניהול הסיכונים כולל: הגדרת הסיכונים, מדידתם וקביעת מגבלות לחשיפה לסוגי הסיכונים השונים.

במסגרת ניהול הסיכונים השוטף מתבסס הבנק על תחזיות והערכות להתפתחויות שוטפות בתחומי: אינפלציה, שינוי שער חליפין, שינוי ריבית ומגמות כלכליות בענפי המשק השונים.

א. סיכונים אשראי

סיכון האשראי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מהאפשרות שהצד הנגדי לעסקה לא יעמוד בהתחייבויותיו (באופן חלקי או מלא). ככלל, הבנק רואה את עצמו כ"בנק אוניברסלי" המשרת את כל מגזרי הפעילות בתחום מתן האשראי - לרבות: עסקי, מסחרי וקמעונאי. עם זאת, לאור הנסיון וההתמחות שצבר הבנק במהלך השנים, הושם דגש בשנים האחרונות על התמקדות הבנק בפלחי אוכלוסיה השייכים למגזר הקמעונאי (משקי בית, שכירים, עסקים קטנים).

מדיניות הטיפול בסיכונים האשראי בבנק נועדה להביא, בין היתר, לשיפור איכות תיק האשראי וגידור הסיכונים הגלומים בו. מדיניות האשראי כוללת קווים מנחים ומגבלות לגבי היבטים שונים של תהליכי חיתום וניהול תיק האשראי.

סקירה נרחבת לגבי האסטרטגיות והתהליכים, המבנה האירגוני, מערכות הדווח והמדידה הכרוכים בניהול סיכון האשראי - נכללה בדיון וחשבון של הבנק לשנת 2011.

בפרק זה נכלל מידע כמותי לגבי היבטים שונים הגלומים בניהול סיכון האשראי, כדלקמן:

1. גילוי כמותי לסיכון האשראי

(א) להלן מידע לגבי התפלגות סיכון האשראי ברוטו לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי:

**31.12.2011		**31.3.2011		**31.3.2012		
יתרות ממוצעות ⁽¹⁾	יתרות לסוף השנה מיליוני ש"ח	יתרות ממוצעות ⁽¹⁾	יתרות לסוף התקופה מיליוני ש"ח	יתרות ממוצעות ⁽¹⁾	יתרות לסוף התקופה מיליוני ש"ח	
18,363	19,239	17,001	16,997	19,020	18,801	הלוואות*
4,454	4,956	4,742	4,896	5,314	5,672	אגרות חוב
96	95	97	104	83	72	נגזרים O.T.C. ⁽²⁾
5,819	5,762	5,874	5,907	5,721	5,679	סיכון אשראי אחר ⁽³⁾
1,004	1,065	***963	***1,051	1,066	1,067	אחרים ⁽⁴⁾
29,736	31,117	28,677	28,955	31,204	31,291	

(1) הממוצע חושב על פי היתרות בסופי רבעון.

(2) סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי "שווה ערך אשראי" (לאחר השפעת קיזוזים והכפלה במקדם תוספת ADD ON).

(3) כולל התקשרויות למתן אשראי וחשיפות חוץ מאזניות אחרות. חשיפות לסיכון אשראי חוץ מאזניות מוצגות לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (מקדמי CCF).

(4) כולל בעיקר: מזומנים, השקעות במניות ורכוש קבוע.

* לרבות פקדונות בבנקים.

** יתרות סיכון אשראי והיתרות הממוצעות לאותו תאריך מוצגות על בסיס "יתרות החוב הרשומות" של האשראי כמשמעותן בהוראות החדשות של בנק ישראל בנושא "חובות בעייתיים".

*** הוצג מחדש - בגין יישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא: "זכויות עובדים" ראה ביאור ת1 בתמצית הדוחות הכספיים.

(ב) מידע לגבי התפלגות חשיפות האשראי לציבור בחתך אזור גיאוגרפי.

פרטים נוספים לגבי התפלגות האשראי בחתך איזור גיאוגרפי, נכללים בתוספת ד' בסקירת ההנהלה.

(ג) מידע לגבי התפלגות חשיפות האשראי בחתך הצד הנגדי לאשראי.

31.3.2012						
סיכון אשראי						
סך הכל	אחרים ⁽³⁾	אחר ⁽²⁾	נגזרים ⁽¹⁾	אגרות חוב	הלוואות*	סוג הישות
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5,993	-	1	-	4,658	1,334	ריבונות
349	-	28	10	164	147	סקטור ציבורי
2,278	-	27	10	725	1,516	תאגידים בנקאיים
10,727	-	3,952	40	125	6,610	תאגידים
985	-	-	-	-	985	בבטחון נדל"ן מסחרי
2,786	-	740	4	-	2,042	קמעונאיות ליחידים
4,820	-	749	-	-	4,071	עסקים קטנים
2,286	-	182	8	-	2,096	הלוואות לדיר
1,067	1,067	-	-	-	-	נכסים אחרים
31,291	1,067	5,679	72	5,672	18,801	

1. גילוי כמותי לסיכון האשראי (המשך)

(ג) מידע לגבי התפלגות חשיפות האשראי בחתך הצד הנגדי לאשראי (המשך).

31.3.2011

סוג הישות	סיכון אשראי					סך הכל
	הלוואות*	אגרות חוב	נגזרים ⁽¹⁾	אחר ⁽²⁾	אחרים ⁽³⁾	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ריבנויות	413	3,697	-	-	-	4,110
סקטור ציבורי	81	84	30	34	-	229
תאגידים בנקאיים	1,250	840	18	26	-	2,134
תאגידים	6,747	275	43	4,253	-	11,318
בבטחון נדל"ן מסחרי	775	-	-	-	-	775
קמעונאיות ליחידים	1,966	-	-	714	-	2,680
עסקים קטנים	4,062	-	1	730	-	4,793
הלוואות לדיור	1,703	-	12	150	-	1,865
נכסים אחרים	-	-	-	-	**1,051	1,051
	16,997	4,896	104	5,907	1,051	28,955

31.12.2011

סוג הישות	סיכון אשראי					סך הכל
	הלוואות*	אגרות חוב	נגזרים ⁽¹⁾	אחר ⁽²⁾	אחרים ⁽³⁾	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ריבנויות	1,716	3,921	-	1	-	5,638
סקטור ציבורי	67	81	30	35	-	213
תאגידים בנקאיים	1,493	743	17	20	-	2,273
תאגידים	6,822	211	37	4,113	-	11,183
בבטחון נדל"ן מסחרי	970	-	-	-	-	970
קמעונאיות ליחידים	2,040	-	3	678	-	2,721
עסקים קטנים	4,093	-	-	766	-	4,859
הלוואות לדיור	2,038	-	8	149	-	2,195
נכסים אחרים	-	-	-	-	1,065	1,065
	19,239	4,956	95	5,762	1,065	31,117

(1) סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי "שווה ערך אשראי" (לאחר השפעת קיזוזים והכפלה במקדם תוספת "ADD ON").

(2) כולל התקשרויות למתן אשראי וחשיפות חוץ מאזניות אחרות. חשיפות לסיכון אשראי חוץ מאזניות מוצגות לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (מקדמי CCF).

(3) כולל בעיקר: מזומנים, השקעות במניות ורכוש קבוע.

* יתרות ההלוואות מוצגות על בסיס, "יתרות החוב הרשומות", כמשמעותן בהוראות בנק ישראל בנושא: "חובות בעייתיים".

** הוצג מחדש בגין יישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא: "זכויות עובדים", ראה ביאור 1' בתמצית הדוחות הכספיים.

1. גילוי כמותי לסיכון האשראי (המשך)

(ד) מידע לגבי התפלגות תזרימי המזומנים העתידיים בגין חשיפת האשראי בחתך תקופה חוזית לפרעון⁽¹⁾.

31.3.2012					
סוג האשראי	עד שנה	משנה ועד חמש שנים	מעל חמש שנים	ללא תקופת פרעון ⁽²⁾	סך כל תזרימי מזומנים
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
הלוואות ^{*,**}	12,190	5,546	3,098	242	21,076
אגרות חוב	1,353	2,933	2,000	-	6,286
נגזרים ⁽³⁾	14	6	42	10	72
סיכון אשראי אחר ⁽⁴⁾	3,457	1,417	14	791	5,679
אחרים ⁽⁵⁾	360	-	-	707	1,067
סך כל חשיפת האשראי	17,374	9,902	5,154	1,750	34,180

31.3.2011					
סוג האשראי	עד שנה	משנה ועד חמש שנים	מעל חמש שנים	ללא תקופת פרעון ⁽²⁾	סך כל תזרימי מזומנים
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
הלוואות ^{*,**}	10,684	5,063	2,905	494	19,146
אגרות חוב	1,729	2,832	798	-	5,359
נגזרים ⁽³⁾	21	11	42	30	104
סיכון אשראי אחר ⁽⁴⁾	3,286	1,349	23	1,249	5,907
אחרים ⁽⁵⁾	355	-	-	***696	1,051
סך כל חשיפת האשראי	16,075	9,255	3,768	2,469	31,567

(1) בטבלה זו מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין החשיפות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים.

(2) כולל נכסים בסך 101 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר (31.12.2011 - 135 מיליון ש"ח).

(3) סיכון אשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי "שווה ערך אשראי" (לאחר השפעת קיזוזים והכפלה במקדם תוספת ADD ON).

(4) כולל התקשרויות למתן אשראי וחשיפות חוץ מאזניות אחרות. סיכון אשראי חוץ מאזני מוצג לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (מקדמי CCF).

(5) כולל בעיקר: מזומנים, השקעות במניות ורכוש קבוע.

* לרבות פקדונות בבנקים.

** יתרת ההלוואות מוצגת על בסיס "יתרות החוב הרשומות".

*** הוצג מחדש - בגין יישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא: "זכויות עובדים" - ראה ביאור 11' בתמצית הדוחות הכספיים.

1. גילוי כמותי לסיכון האשראי (המשך)

(ד) מידע לגבי התפלגות תזרימי המזומנים העתידיים בגין חשיפת האשראי בחתך תקופה חוזית לפרעון⁽¹⁾.
(המשך)

31.12.2011					סוג האשראי
עד שנה	משנה ועד חמש שנים	מעל חמש שנים	ללא תקופת פרעון ⁽²⁾	סך כל תזרימי מזומנים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
12,502	5,434	3,150	398	21,484	הלוואות**.*
1,143	2,737	1,683	-	5,563	אגרות חוב
17	6	42	30	95	נגזרים ⁽³⁾
3,461	1,451	14	836	5,762	סיכון אשראי אחר ⁽⁴⁾
382	1	-	682	1,065	אחרים ⁽⁵⁾
17,505	9,629	4,889	1,946	33,969	סך כל חשיפת האשראי

(1) בטבלה זו מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין החשיפות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים.

(2) כולל נכסים בסך 98 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר.

(3) סיכון אשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי "שווה ערך אשראי" (לאחר השפעת קיזוזים והכפלה במקדם תוספת - ADD ON).

(4) כולל התקשרויות למתן אשראי וחשיפות חוץ מאזניות אחרות. סיכון אשראי חוץ מאזני מוצג לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (מקדמי CCF).

(5) כולל בעיקר: מזומנים, השקעות במניות ורכוש קבוע.

* לרבות פקדונות בבנקים

** היתרות מוצגות על בסיס: "יתרות החוב הרשומות".

(ה) מידע לגבי חשיפות אשראי שסווגו כ"חובות בעייתיים":

נתונים ופירוטים לגבי חובות בעייתיים, ויתרת ההפרשות להפסדי אשראי נכללו בביאור 3 בתמצית הדוחות הכספיים ובתוספת ג' לסקירת ההנהלה.

(ו) מידע לגבי התפלגות אשראי בעייתי בחתך אזור גאוגרפי:

נתונים לגבי התפלגות אשראי בעייתי בחתך אזור גאוגרפי נכללו בתוספת ד' לסקירת ההנהלה.

(ז) מידע לגבי התנועה בהפרשות להפסדי אשראי:

נתונים לגבי התנועה בהפרשות להפסדי אשראי נכללו בביאור 3 בתמצית הדוחות הכספיים.

2. מידע לגבי תיקי אשראי המטופלים בשיטה הסטנדרטית בחתך משקלות סיכון ומקזזי סיכון

(1) לפני הפחתת סיכון האשראי⁽¹⁾⁽²⁾

*31.3.2012								סוג הישות
0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5,992	-	-	-	-	1	-	5,993	ריבנויות
-	-	-	339	-	10	-	349	סקטור ציבורי
-	377	-	1,881	-	20	-	2,278	תאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	10,564	37	10,601	תאגידים
-	-	-	-	-	985	-	985	בבטחון נדל"ן מסחרי
-	-	-	-	2,664	15	41	2,720	קמעונאיות ליחידים
-	-	-	-	4,611	28	79	4,718	עסקים קטנים
-	-	2,057	-	196	31	-	2,284	הלוואות לדיוור
297	-	-	-	-	766	4	1,067	נכסים אחרים
6,289	377	2,057	2,220	7,471	12,420	161	30,995	

*31.3.2011								סוג הישות
0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
4,110	-	-	-	-	-	-	4,110	ריבנויות
-	-	-	216	-	13	-	229	סקטור ציבורי
-	496	-	1,568	-	70	-	2,134	תאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	11,132	71	11,203	תאגידים
-	-	-	-	-	773	2	775	בבטחון נדל"ן מסחרי
-	-	-	-	2,550	26	42	2,618	קמעונאיות ליחידים
-	-	-	-	4,489	55	116	4,660	עסקים קטנים
-	-	1,595	-	253	15	-	1,863	הלוואות לדיוור
319	-	-	-	-	**727	5	1,051	נכסים אחרים
4,429	496	1,595	1,784	7,292	12,811	236	28,643	

(1) סיכון אשראי חוץ מאזני מוצג לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (מקדמי CCF).

(2) סיכון אשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר קיזוזים והכפלה במקדם תוספת ADD ON).

* חשיפות האשראי מוצגות על בסיס "יתרות החוב נטו" של האשראי.

** הוצג מחדש - בגין יישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא: "זכויות עובדים" - ראה ביאור 11' בתמצית הדוחות הכספיים.

2. מידע לגבי תיקי אשראי המטופלים בשיטה הסטנדרטית בחתך משקלות סיכון ומקזזי סיכון (המשך)

(1) לפני הפחתת סיכון האשראי (המשך)⁽²⁾⁽¹⁾

*31.12.2011								סוג הישות
0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5,638	-	-	-	-	-	-	5,638	ריבנויות
-	-	-	203	-	10	-	213	סקטור ציבורי
-	419	-	1,831	-	23	-	2,273	תאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	11,024	29	11,053	תאגידים
-	-	-	-	-	962	2	964	בבטחון נדל"ן מסחרי
-	-	-	-	2,605	12	45	2,662	קמעונאיות ליחידים
-	-	-	-	4,651	5	94	4,750	עסקים קטנים
-	-	1,913	-	250	30	-	2,193	הלוואות לדיוור
339	-	-	-	-	722	4	1,065	נכסים אחרים
5,977	419	1,913	2,034	7,506	12,788	174	30,811	

(2) לאחר הפחתת סיכון האשראי⁽²⁾⁽¹⁾

*31.3.2012								סוג הישות
0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5,992	-	-	-	-	1	-	5,993	ריבנויות
-	-	-	339	-	10	-	349	סקטור ציבורי
-	415	-	1,899	-	20	-	2,334	תאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	9,846	36	9,882	תאגידים
-	-	-	-	-	962	-	962	בבטחון נדל"ן מסחרי
-	-	-	-	1,999	15	38	2,052	קמעונאיות ליחידים
-	-	-	-	3,230	27	72	3,329	עסקים קטנים
-	-	2,050	-	195	31	-	2,276	הלוואות לדיוור
297	-	-	-	-	766	4	1,067	נכסים אחרים
6,289	415	2,050	2,238	5,424	11,678	150	28,244	

(1) סיכון אשראי חוץ מאזני מוצג לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (מקדמי CCF).

(2) סיכון אשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר קיזוזים והכפלה ב"מקדם תוספת" (ADD ON).

* חשיפות האשראי מוצגות על בסיס "יתרות החוב נטו" של האשראי.

2. מידע לגבי תיקי אשראי המטופלים בשיטה הסטנדרטית בחתך משקלות סיכון ומקדמי סיכון (המשך)

(2) לאחר הפחתת סיכון האשראי (המשך)⁽¹⁾⁽²⁾

*31.3.2011								סוג הישות
0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
4,110	-	-	-	-	-	-	4,110	ריבנויות
-	-	-	216	-	13	-	229	סקטור ציבורי
-	496	-	1,646	-	70	-	2,212	תאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	**10,376	69	10,445	תאגידים
-	-	-	-	-	773	2	775	בבטחון נדל"ן מסחרי
-	-	-	-	1,993	25	39	2,057	קמעונאיות ליחידים
-	-	-	-	3,105	54	111	3,270	עסקים קטנים
-	-	1,591	-	253	15	-	1,859	הלוואות לדיוור
319	-	-	-	-	**727	5	1,051	נכסים אחרים
4,429	496	1,591	1,862	5,351	12,053	226	26,008	

*31.12.2011								סוג הישות
0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5,638	-	-	-	-	-	-	5,638	ריבנויות
-	-	-	202	-	11	-	213	סקטור ציבורי
-	421	-	1,899	-	22	-	2,342	תאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	10,254	29	10,283	תאגידים
-	-	-	-	-	810	2	812	בבטחון נדל"ן מסחרי
-	-	-	-	1,958	11	42	2,011	קמעונאיות ליחידים
-	-	-	-	3,284	4	82	3,370	עסקים קטנים
-	-	1,907	-	249	30	-	2,186	הלוואות לדיוור
339	-	-	-	-	722	4	1,065	נכסים אחרים
5,977	421	1,907	2,101	5,491	11,864	159	27,920	

(1) סיכון אשראי חוץ מאזני מוצג לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (מקדמי CCF).

(2) סיכון אשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר קיזוזים והכפלה ב"מקדם תוספת" (ADD ON).

* חשיפות האשראי מוצגות על בסיס "יתרות החוב נטו" של האשראי.

** הוצג מחדש - ראה ביאורים 1 ו-4 בתמצית הדוחות הכספיים.

3. הפחתת סיכון האשראי

גילוי כמותי לגבי ישויות אשראי המכוסות על ידי בטחון פיננסי כשיר וערביות.

31.3.2012

כיסוי לחשיפת סיכון האשראי באמצעות ⁽¹⁾						סוג היישות
חשיפה, נטו	סך הכל	ערבויות ⁽³⁾	בטחון כשיר ⁽²⁾	סיכון אשראי נטו ⁽⁵⁾	סיכון אשראי רשום ⁽⁴⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5,993	-	-	-	5,993	5,993	ריבוניות
349	-	-	-	349	349	סקטור ציבורי
2,334	56	56	-	2,278	2,278	תאגידים בנקאיים
9,882	(719)	(50)	(669)	10,601	10,727	תאגידים
962	(23)	-	(23)	985	985	בבטחון נדל"ן מסחרי
2,052	(668)	-	(668)	2,720	2,786	קמעונאיות ליחידים
3,329	(1,389)	(6)	(1,383)	4,718	4,820	עסקים קטנים
2,276	(8)	-	(8)	2,284	2,286	הלוואות לדיור
1,067	-	-	-	1,065	1,067	נכסים אחרים
28,244	(2,751)	-	(2,751)	30,995	31,291	

31.3.2011

כיסוי לחשיפת סיכון האשראי באמצעות ⁽¹⁾						סוג היישות
חשיפה, נטו	סך הכל	ערבויות ⁽³⁾	בטחון כשיר ⁽²⁾	סיכון אשראי "נטו" ⁽⁵⁾	סיכון אשראי רשום ⁽⁴⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
4,110	-	-	-	4,110	4,110	ריבוניות
229	-	-	-	229	229	סקטור ציבורי
2,212	78	78	-	2,134	2,134	תאגידים בנקאיים
10,445	(758)	(59)	*(699)	11,203	*11,318	תאגידים
775	-	-	-	775	775	בבטחון נדל"ן מסחרי
2,057	(561)	-	(561)	2,618	2,680	קמעונאיות ליחידים
3,270	(1,390)	(19)	(1,371)	4,660	4,793	עסקים קטנים
1,859	(4)	-	(4)	1,863	1,865	הלוואות לדיור
1,051	-	-	-	*1,051	*1,051	נכסים אחרים
26,008	(2,635)	-	(2,635)	28,643	28,955	

(1) לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (הכפלה במקדמי CCF).

(2) בטחונות שקוזזו מסיכון מאזני או חוץ מאזני, ולאחר הכפלה במקדמי בטחון (HAIRCUTS).

(3) החשיפה בגין הערבות - סווגה לקבוצת השייך של נתון הערבות.

(4) היתרות מוצגות בניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני הפרשות להפסדי אשראי.

(5) היתרות מוצגות על בסיס "יתרות חוב, נטו".

* הוצג מחדש - ראה ביאורים 11 ו-4 בתמצית הדוחות הכספיים.

3. הפחתת סיכון האשראי (המשך)

גילוי כמותי לגבי ישויות אשראי המכוסות על ידי בטחון פיננסי כשיר וערבויות (המשך)

31.12.2011

כיסוי לחשיפת סיכון האשראי ⁽¹⁾ באמצעות						סוג היישות
סיכון אשראי "רשום" ⁽⁴⁾	סיכון אשראי "נטו" ⁽⁵⁾	בטחון כשיר ⁽²⁾	ערבויות ⁽³⁾	סך הכל	חשיפה נטו	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5,638	5,638	-	-	-	5,638	ריבוניות
213	213	-	-	-	213	סקטור ציבורי
2,273	2,273	-	69	69	2,342	תאגידים בנקאיים
11,183	11,053	(714)	(56)	(770)	10,283	תאגידים
970	964	(152)	-	(152)	812	בבטחון נדל"ן מסחרי
2,721	2,662	(650)	(1)	(651)	2,011	קמעונאיות ליחידים
4,859	4,750	(1,368)	(12)	(1,380)	3,370	עסקים קטנים
2,195	2,193	(7)	-	(7)	2,186	הלוואות לדיוור
1,065	1,065	-	-	-	1,065	נכסים אחרים
31,117	30,811	(2,891)	-	(2,891)	27,920	

(1) לפני המרה ל"שווה ערך אשראי" (הכפלה במקדמי CCF).

(2) בטחונות שקוזזו מסיכון מאזני או חוץ מאזני, ולאחר הכפלה במקדמי בטחון (HAIRCUTS).

(3) החשיפה בגין הערבות - סווגה לקבוצת השייך של נותן הערבות.

(4) היתרות מוצגות בניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני הפרשות להפסדי אשראי.

(5) היתרות מוצגות על בסיס "יתרות חוב, נטו".

4. המשבר הפיננסי והריאלי בעולם - והשלכותיו על המשק והבנקאות בישראל

(א) המשבר בעולם

מזה כחמש שנים מתמודד המשק העולמי עם משבר פיננסי וכלכלי חמור בעצמה ובהיקף שלא נראו ב-80 השנים האחרונות.

שורשיו של המשבר נעוצים במדיניות אשראי מקלה שנהגה בשוק המשכנתאות בארה"ב בעשור שקדם לשנת 2008, ואיפשרה מתן משכנתאות ללווים בעלי כושר החזר נחות (לווי SUB-PRIME). מדיניות זו, בצרוף מדיניות מוניטרית מרחיבה שננקטה על ידי הבנק המרכזי בארה"ב מתחילת העשור - גרמו בהדרגה להיווצרות "בועת נדל"ן".

עם התפוצצות "בועת הנדל"ן" - נגרמו הפסדים כבדים לגופים פיננסיים שהשקיעו במכשירי הון המבוססים על שוק הנדל"ן - עד כדי קריסת מוסדות פיננסיים מובילים (כגון: בנקי ההשקעות "בר סטרנס" ו"ליהמן ברדרס") - והכרח להזרים כספי מדינה למוסדות פיננסיים רבים אחרים ולגופים עסקיים במטרה לאפשר להם לעמוד בהתחייבויותיהם.

סימני המשבר ממשיכים לתת את אותותיהם במשקים רבים במדינות המערב גם כיום, לרבות: שיעורי צמיחה נמוכים, שיעורי אבטלה גבוהים, גרעונות תקציביים, ומצבת חובות גבוהה (הנובעת בעיקר מהזרמת כספי ממשלה לגופים עסקיים החל משנת 2008 במטרה למנוע את קריסתם של גופים אלה). בעקבות העליה החדה והמתמשכת במצבת החובות של ארה"ב, כאמור - ולנוכח החששות מפני קשיים פוליטיים שעלולים למנוע מהממשל האמריקני לעמוד בהתחייבויותיו - החליטה סוכנות הדירוג S&P להוריד ביום 5.8.2011 לראשונה את דירוג האשראי של ארה"ב, מתחת לדירוג "AAA" - לדירוג "AA+".

המשבר הכלכלי העולמי והזרמות הכספיים הכבדות שבוצעו על ידי ממשלות המערב, במטרה למנוע את התפתחות המשבר נתנו את אותותיהם גם במדינות מסוימות המשתייכות ל"גוש היורו", שחלקן (יוון, אירלנד ופורטוגל) נמצאות בקשיים כלכליים כבדים, עד כדי סכנה לחדלות פרעון בהעדר סיוע חיצוני, ועל מדינות אחרות (לרבות: ספרד ואיטליה) הובצת מצבת חובות כבדה, המעוררת חששות כבדים באשר ליכולתן לעמוד בהתחייבויותיהן בטווח הבינוני. ההרעה במצבן הכלכלי של מדינות אלו לוותה בהורדת דירוג החוב שלהן על ידי סוכנויות דירוג האשראי הבינלאומיות. בנוסף, הודיעו סוכנויות דירוג האשראי על החלטתן לבחון את דירוג האשראי של מדינות אירופאיות שכלכלותיהן נחשבו ליציבות עד כה - לאור החשש מפני השלכות המשבר על הבנקים הפועלים בתחומן. לאור התפתחויות שליליות אלו, הושקה על ידי הבנק המרכזי האירופי "קרן חילוץ" בהיקף של כ-500 מיליארד יורו, שתסייע למדינות הנמצאות בקשיים מיידיים ל"מחזור" את חובותיהן. במקביל נדרשו המדינות שנזקקות לסיוע החירום - לקצץ בהוצאותיהן בשיעורים חדים, בכדי להקטין את גרעונותיהן - על אף ההשלכות השליליות שעלולות להיות לצעדים אלה על התוצר המקומי הגולמי ועל רמת החיים באותן מדינות.

על אף האמור לעיל, נראה כי לא יהיה די בצעדים אלו (שלוו בצעדי התייעלות בהם נקטו אותן מדינות), ומתווה החילוץ הכלכלי של חלק מהמדינות יהיה כרוך בתכניות להסדרי חוב, שעלולות לכלול מחיקת חובות בשיעורים גבוהים (שעלולים להגיע עד ל-70%). חשיפת האשראי של הבנק למדינות אלו מסתכמת ליום 31.3.2012 בסך של 3 מיליון ש"ח (31.12.2011 - 5 מיליון ש"ח).

(ב) השלכות המשבר על הבנק

לאור ההתפתחויות הכלכליות בעולם (לרבות הורדת דירוג האשראי של ארה"ב, כאמור) והשלכותיהן על המשק בישראל ועל חברות מקומיות מסוימות הפועלות בענפים שנפגעו מהמשבר בעולם וחברות שפעילותן חשופה למדינות הנתונות בקשיים כלכליים, כאמור - בוחנת הנהלת הבנק באופן שוטף את חשיפות האשראי של הבנק ללקוחות בעלי רמת מינוף גבוהה ולקוחות הפועלים בענפי משק ובמדינות שחלה עליה ברמת הסיכון שלהם.

(ג) חשיפה למוסדות פיננסיים זרים

לאור השלכות המשבר הכלכלי על המוסדות הפיננסיים ברחבי העולם והחששות ליציבות של מוסדות פיננסיים מסוימים, בוחנת הנהלת הבנק באופן שוטף את חשיפת הבנק לבנקים ומוסדות פיננסיים בחו"ל, ומקימת דיונים לגבי היקף החשיפה והתאמתה להתפתחויות בבנקאות העולמית. התאמת החשיפה נשקלת תוך בחינת הפרמטרים הבאים:

- היקף החשיפה של הבנק למוסד הפיננסי, בכלל - וביחס להונו העצמי, בפרט.
- דירוג האשראי של המוסד הפיננסי (ככלל, הבנק מבצע עסקאות הכרוכות בחשיפת אשראי - רק עם מוסדות פיננסיים זרים המדורגים בדרוג "השקעה" ומעלה).
- דירוג האשראי של המדינה בה פועל המוסד הפיננסי.
- נסיון העבר שנצבר בבנק לגבי המוסד הפיננסי.

היקף חשיפת האשראי המכסימלי לכל מוסד פיננסי זר, נקבע על ידי דירקטוריון הבנק. חריגות ממגבלה זו נבחנות על ידי הנהלת הבנק, עבור כל מוסד פיננסי, בתדירות יומית.

במטרה לגדר את חשיפת הבנק להפסדי אשראי הנובעים מפעילות עם בנקים ומוסדות פיננסיים זרים, הגבילה הנהלת הבנק, את חשיפת האשראי של הבנק לבנק בודד בחו"ל, לסך של 100 מיליון ש"ח (למעט תשעה בנקים בעלי דרוג אשראי גבוה - להם נקבעו תקרות חשיפת אשראי פרטניות בסכומים שבין 25 ל-75 מיליון \$ ארה"ב).

בתאריך 2 בנובמבר 2008, פרסם בנק ישראל הוראה, לפיה - נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוח הדיקטוריון מידע כמותי ואיכותי לגבי חשיפת האשראי של התאגידים הבנקאיים הפועלים בישראל - למוסדות פיננסיים זרים (כהגדרתם בהוראה). לתאריך 31.3.2012 מסתכמת חשיפת האשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾ בסך של 392 מיליון ש"ח (31.3.2011 - 555 מיליון ש"ח; 31.12.2011 - 396 מיליון ש"ח), כמפורט להלן:

31 במרס 2012			
דירוג אשראי חיצוני	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
AAA עד AA-	189	13	202
A+ עד A-	137	9	146
BBB+ עד BB-	1	19	20
ללא דירוג	14	10	24
סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים	341	51	392

31 במרס 2011			
דירוג אשראי חיצוני	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
AAA עד AA-	252	109	361
A+ עד A-	128	27	155
BBB+ עד BB-	-	15	15
ללא דירוג	13	11	24
סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים	393	162	555

31 בדצמבר 2011			
דירוג אשראי חיצוני	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
AAA עד AA-	248	20	268
A+ עד A-	89	1	90
BBB+ עד BB-	2	-	2
ללא דירוג	5	31	36
סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים	344	52	396

- (1) לרבות: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים, דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הנ"ל.
(2) פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
(3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי לרבות ערבויות להבטחת חובות של צד ג'.
(4) יתרת הפקדונות שהופקדו במוסדות פיננסיים זרים הרשומים במדינות מסוימות הכלולות בתכנית החרום הכלכלית שגובשה עבורן באיחוד האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית, הסתכמה ליום 31.3.2012 בסך 2 מיליון ש"ח (31.12.2011 - 3 מיליון ש"ח; ליום 31.3.2011 - לא היו בבנק פקדונות כנ"ל).

הערות:

1. המדינות העיקריות בהן רשומים המוסדות הפיננסיים הזרים הינן: גרמניה וארצות הברית. החשיפה המכסימלית של הבנק ליום 31 במרס 2012 - ביחס לקבוצת מוסדות זרים הפועלים באותה מדינה - אינה עולה על 15% מ"בסיס ההון" של הבנק (כהגדרתו בהוראות בנק ישראל).
2. דירוג האשראי של המוסדות הפיננסיים הזרים המפורטים מעלה נערך על ידי חברת הדירוג הבינלאומית "Moody's". דירוגי האשראי מעודכנים על ידי חברת הדירוג, בדרך כלל, בתדירות שנתית. לפיכך, ולאור ההתפתחויות האחרונות במגזר הבנקאות ייתכנו פערים בין הדירוג האחרון שנערך על ידי חברת הדירוג - לבין הערכת הבנק.
3. כל חשיפות האשראי המאזני למוסדות פיננסיים זרים, כמפורט לעיל - כלולות בדוחות הכספיים בסעיף "פקדונות בבנקים", "השקעות בניירות ערך" ו"נכסים אחרים". לתאריך המאזן אין בבנק חשיפות אשראי ל"מוסדות פיננסיים זרים" בגין גופים שאינם בנקים. לפיכך, לא נכללו חשיפות האשראי המפורטות מעלה, בדווח על "סיכון האשראי הכולל לציבור, לפי ענפי משק", שבסקירת ההנהלה.

5. סיכוני אשראי בהלוואות לדיור

בשנים האחרונות נרשמו גידולים בביקושים ובהיקף הביצועים של הלוואות לדיור, שנגרמו בעקבות התגברות הביקושים בשוק הדיור ועליות המחירים שנגזרו מהמחסור בהיצע הדירות ביחס לביקושים אלו.

העליה שנרשמה בהיקף ההלוואות לדיור (ובכלל זה עליה בהיקף הכספי הממוצע של הלוואות אלה), חורגת משיעורי הצמיחה במשק ומשיעורי העליה ברמת החיים ובהכנסות של משקי הבית. לפיכך, קיים חשש שתהליכים אלו עלולים לפגוע באיכות תיק האשראי לדיור ולהגדיל את חשיפת המערכת הבנקאית לסיכוני אשראי.

לפיכך, הגביר הבנק את הפיקוח על האשראי בתחום זה. הצעדים שנקטו על ידי הבנק, כוללים:

- הגבלת היקף ההלוואות שניתנות ב"בטחון דירת מגורים" (אך לא למטרת מגורים), באופן ששיעורן לא יעלה על 15% מיתרת האשראי לדיור.
- הגבלת היקפי ההלוואות העוללות להטיל מעמסה על הלווה. ככלל, הבנק אינו נוהג לאשר הלוואות לדיור, שהתשלום החודשי הצפוי בגין עולה על 35% מהכנסות הלווה.
- הגבלת היקפי ההלוואות המממנות שיעורים ניכרים משווי הנכס המשועבד. למעט מקרים חריגים, הבנק אינו מאשר הלוואות בסכום העולה על 75% משווי הנכס המשועבד.
- הגבלת סיכון הריבית בהלוואה לדיור, כמתחייב מההגבלות המנהליות שהוטלו על ידי בנק ישראל, בנושא זה לפיהן הוגבל מרכיב ההלוואות ב"ריבית משתנה" (כהגדרתה בהוראה המנהלית שפרסם בנק ישראל), לשיעור שלא יעלה על 33% מההיקף הכולל של מסגרות ההלוואות שאושרו החל מיום 5.5.2011.
- שימוש ב"מקדמי בטחון" (מבחני עמידות) בתהליך אישור מסגרת ההלוואה. דהיינו, בטרם אישור מסגרת ההלוואה, בוחן הבנק את ההשלכות הצפויות בגין שינויים תיאורטיים במשתני השוק (בעיקר עליה בשיעור של 2-3 נקודות האחוז בשיעור הריבית השנתי) - על כושר ההחזר של הלווה.
- שימוש שוטף בתרחישים תיאורטיים, לרבות תרחישי קיצון, לצורך ניתוח רגישות לגבי השינויים הצפויים בחשיפת הבנק לסיכוני אשראי - כנגזרת מהשינויים בפרמטרים הנבדקים.
- קיום מעקבים שוטפים אחר ההתפתחויות בשוק הדיור, לרבות: שינויים במחירי הנכסים, שינויים בהיקף ההחזרים החודשיים של ההלוואות, וכו'.

- עריכת הסדרים נקודתיים ללקוחות המתקשים לעמוד בהחזרים התקופתיים הנגזרים מהסכמי ההלוואות המקוריים.

- הגבלת היקף המימון של הלוואות לדיור הניתנות במסגרת "קבוצות רכישה".

ביום 15 במאי 2011, פורסמה על ידי בנק ישראל הוראה, לפיה נדרשים התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם השנתיים והרבעוניים גילוי לגבי סיכון האשראי בגין ההלוואות לדיור, והפעולות שננקטו על ידי התאגיד הבנקאי במסגרת ניהול סיכון זה.

בנוסף, יכלול הגילוי נתונים כמותיים לגבי חשיפת האשראי לדיור ומאפיינים שונים המצביעים על איכות תיק האשראי לדיור של התאגיד הבנקאי.

היקף תיק ההלוואות לדיור של הבנק ליום 31.3.2012 מסתכם ב-2,167 מיליון ש"ח (31.12.2011 - 2,103 מיליון ש"ח). היקף ההלוואות לדיור שבוצעו על ידי הבנק בשלושת החודשים הראשונים של השנה מסתכם ב-119 מיליון ש"ח, מזה כ-40 מיליון ש"ח בגין הלוואות שמוחזרו (בתקופה המקבילה אשתקד כ-155 מיליון ש"ח וכ-14 מיליון ש"ח, בהתאמה).

להלן נתונים, לגבי מאפייני סיכון מסוימים של תיק ההלוואות לדיור של הבנק:

31.12.2011	31.3.2012	
%	%	
64	6.7	שיעור ההלוואות לדיור שמימנו למעלה מ-75% משווי הנכס ⁽¹⁾
17.2	16.1	שיעור ההלוואות לדיור, שההחזר החודשי, בכל אחת מהן, עולה על 35% מהכנסת הלווה
78.0	78.2	שיעור ההלוואות לדיור בריבית משתנה, מסך תיק ההלוואות לדיור ⁽²⁾

(1) בחישוב היחס לא נכללו התחייבויות למתן הלוואות שטרם נוצלו.

(2) בחישוב היחס נכללו הלוואות בהן תדירות שינוי הריבית עולה על חמש שנים.

לאור התהליכים שתוארו לעיל, בשוק הדיור בכלל, ובהלוואות לדיור בפרט, התבקשו התאגידים הבנקאיים על ידי בנק ישראל ביום 1 במאי 2011 להעריך אם חל שינוי באיכות תיק ההלוואות לדיור שלהם, ולתת ביטוי להערכה זו במסגרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי החל מיום 31.3.2011, ואילך.

הבנק מיישם את הנחיות בנק ישראל ממועד כניסתן לתוקף, לרבות הערכה שוטפת של ההפסדים הגלומים בתיק ההלוואות לדיור, בשל פגיעה אפשרית באיכות תיק זה, הנובעת מהתהליכים שתוארו לעיל.

אומדן ההפסדים מתבסס על תרחישים עתידיים אפשריים הכוללים: ירידה בהכנסה הפנויה של הלווים, גידול בסכומי ההחזר השוטפים של הלווים הנגזר מעליה צפויה בשיעור ה"ריבית המשתנה", וירידה בשווי הנכסים המשועבדים.

להערכת הבנק ההפסד האפשרי הגלום בתיק האשראי של הבנק, הנגזר מתרחישים אלו, מסתכם ליום 31.3.2012 בסך של כ-4 מיליון ש"ח. הבנק ערך הפרשה בגין הפסד אפשרי זה וכלל אותה במסגרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי ליום 31.3.2012.

6. מידע לגבי: "חובות בעייתיים"

(א) התפלגות החובות הבעייתיים:

31.12.2011	31.3.2011	31.3.2012
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
613	745	676
167	216	129
780	961	805
509	648	514
54	76	49
217	237	242
780	961	805
317	491	328
-	-	-
317	491	328
190	153	185
561	695	630
52	50	46
613	745	676
-	-	-
613	745	676
8	5	10
8	4	4
12	61	7
28	70	21

1. סיכון אשראי בעייתי - בחתך קוי עסקים⁽²⁾

סיכון אשראי מסחרי בעייתי

סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים

סך הכל סיכון אשראי בעייתי

2. סיכון אשראי בעייתי - בחתך סוג החוב⁽²⁾

חובות פגומים

סיכון אשראי נחות

סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת

סך הכל סיכון אשראי בעייתי

3. נכסים שאינם מבצעים

אשראי לציבור, פגום שנבדק על בסיס פרטני⁽¹⁾

חובות פגומים אחרים⁽¹⁾

סך הכל חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית

4. חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות ריבית

5. סיכון אשראי מסחרי בעייתי

סיכון אשראי מאזני בגין הציבור

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין הציבור

סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור

סיכון אשראי מסחרי אחר

סה"כ סיכון אשראי מסחרי בעייתי

6. חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום ומעלה

הלוואות לדיור בגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור

הלוואות לדיור בגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור

אגרות חוב ואשראי אחר שאינו פגום בפיגור של 90 יום ומעלה

סך הכל

(1) חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית

(2) הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של סיכון האשראי לציבור.

6. מידע לגבי: "חובות בעייתיים" (המשך)

(ב) מדדי איכות תיק האשראי:

להלן נתונים לגבי יחסים פיננסיים מסוימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי של הבנק, הנגזרים מנתוני החובות הבעייתיים שחושבו על פי הכללים שבהוראות החדשות:

31.12.2011	31.3.2011	31.3.2012
%	%	%
		• שיעור יתרת האשראי הפגום⁽¹⁾, מתוך סך האשראי לציבור⁽²⁾
2.0	3.2	2.1
		• שיעור יתרת האשראי⁽³⁾ בפיגור של 90 יום ומעלה (שאינו פגום), מתוך סך האשראי לציבור
0.2	0.5	0.1
		• שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי⁽³⁾, מתוך סך האשראי לציבור⁽²⁾
2.0	2.3	1.9
		• שיעור סיכון האשראי המסחרי הבעייתי⁽³⁾ מתוך סך סיכון האשראי לציבור
2.8	3.7	3.1
		• שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי⁽³⁾ מתוך האשראי הפגום⁽¹⁾
23.0	23.0	18.9
		• שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי, מהיתרה הממוצעת של האשראי⁽³⁾
0.2	(0.1)	0.1
		• שיעור המחיקות נטו, מיתרת האשראי הממוצעת⁽³⁾
0.6	0.8	0.4
		• שיעור המחיקות נטו מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי⁽³⁾
28.1	36.8	19.3

(1) אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית.

(2) הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.

(3) הנתונים מתייחסים לאשראי לציבור בלבד.

7. ריכוזיות אשראי

בפרק 12א'(7)(ד') בדוחות ליום 31.12.2011 נכלל מידע בדבר חשיפת הבנק לסיכונים הנובעים מריכוזיות אשראי:

להלן נתונים לגבי חשיפת הבנק לסיכוני "ריכוזיות אשראי" ליום 31.3.2012:

- חבות הלווה הגדול ביותר, מהווה כ-6.0% מאמצעי ההון של הבנק (31.12.2011 - 8.0%). שיעור זה נמוך בכ-60.0% מהמגבלה שנקבעה על ידי בנק ישראל (בשיעור של 15%).
- חבות קבוצת הלווים הגדולה ביותר מהווה כ-21.2% מאמצעי ההון של הבנק (31.12.2011 - 21.0%). שיעור זה נמוך בכ-15.2% מהמגבלה שנקבעה על ידי בנק ישראל (בשיעור של 25%).
- "סך חבויות האשראי הגדולות", מהווה כ-86.5% מאמצעי ההון של הבנק (31.12.2011 - 99.7%). שיעור זה נמוך בכ-27.9% מהמגבלה שנקבעה על ידי בנק ישראל (בשיעור של 120%).

7. ריכוזיות אשראי (המשך)

לאור המגמות השליליות שנרשמו בשווקים הפיננסיים בעולם בשנת 2011, והחשש מההשלכות האפשריות שעלולות להיות להתרחשויות אלו ולאירועים שליליים צפויים אחרים על המשק הישראלי, הופצה על ידי בנק ישראל ביום 8.11.2011 הנחיה - על פיה נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים ליום 31.3.2011 ועד ליום 31.3.2012 נתונים כספיים בגין חבויות של קבוצות לווים, שהיקף כל אחת מהן עולה על 15% מאמצעי ההון של הבנק (כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313).

ליום 31.3.2012 קיימת בבנק קבוצות לווים אחת ("קבוצת לווים בנקאית"), שהיקף חשיפת האשראי של הבנק בגינה עולה על 15% מאמצעי ההון שלו. יתרת החשיפה המאזנית של הבנק בגין קבוצה זו מסתכם ליום 31.3.2012 בסך של 511 מיליון ש"ח (31.12.2011 - 481 מיליון ש"ח), המהווה גם את סיכון האשראי הכולל בגין קבוצה זו.

8. סיכון אשראי בגין מימון ממונף (LEVERAGED FINANCE)

סיכון אשראי ממונף מוגדר על ידי הבנק כחשיפה הנובעת ממתן "אשראי למימון רכישת אמצעי שליטה" (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 323), שפרעונו מבוסס בעיקרו על התאגיד הנרכש. להלן נתונים לגבי חשיפת הבנק למימון ממונף, בחתך ענפי משק:

31.12.2011	31.3.2012	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
46	68	מסחר
29	28	נדל"ן (פעילות בחו"ל)
75	96	

9. ריכוזיות ענפית

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 315 (להלן "ההוראה"), קובעת, בין היתר, מגבלות לגבי "ריכוזיות חבות ענפית לציבור" של התאגידים הבנקאיים.

ההוראה קובעת כי חבות לציבור (כהגדרתה בהוראות בנק ישראל) בענף כלשהו (למעט ענף "אנשים פרטיים"), העולה בלמעלה מ-20% על סך החבויות לציבור של התאגיד הבנקאי - תחשב כ"חבות חריגה", ותחייב לפיכך, עריכת הפרשה נוספת להפסדי אשראי, בגין מרכיב זה בדוחות הכספיים.

עם זאת, הותר לתאגידים הבנקאיים המקיימים "עודף יחס הון מזערי" (כהגדרתו בהוראה), לנכות מ"החבות החריגה" בענף הבניה, לצורך חישוב ההפרשה הנוספת להפסדי אשראי, כאמור - כפל מ"עודף יחס הון המזערי".

ליום 31.3.2012 מסתכם שיעור החבות הענפי של ענף הבניה בבנק, ביחס לסך חבויות הציבור (כהגדרתם בהוראות בנק ישראל) בשיעור של 19.4%, נמוך בשיעור של 0.6 נקודות האחוז מהמגבלה שנקבעה בהוראה (20.0%).

ליום 31.12.2011 הסתכם שיעור החבות הענפי של ענף הבניה בבנק ב-20.4%. עם זאת, מאחר וכפל "עודף יחס הון המזערי" של הבנק באותו מועד עלה על סכום ה"חבות החריגה" בענף הבניה, כאמור - לא נדרש הבנק לערוך הפרשה נוספת להפסדי אשראי בגין מרכיב זה.

10. הרחבת הגילוי בנושא איכות האשראי וההפרשות להפסדי אשראי

בעקבות עדכון לדרישות הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל ההפרשות להפסדי אשראי שפורסמו בחודש יולי 2010 על ידי גוף התקינה החשבונאי בארה"ב (FASB), פרסם בנק ישראל ביום 25 במרס 2012 עדכון להוראות הדיווח לציבור המאמץ את הכללים שפורסמו בארה"ב בנושא זה וכולל דרישות להרחבת הגילוי הניתן על ידי התאגידים הבנקאים בנושא זה - לרבות היבטים כמותיים והיבטים איכותיים, כדלקמן:

• היבטים כמותיים:

- יכלול לכלול מידע נוסף בדיווח על האשראי לציבור בחתך ענפי משק, לרבות:
 - מידע בגין חובות של ממשלות ובנקים.
 - מידע נפרד לגבי חובות המדורגים ב"דירוג ביצוע אשראי".
- יורחב את הגילוי הכמותי הנכלל בביאורים לדוחות הכספיים, לרבות:
 - המידע לגבי ההפרשות להפסדי אשראי יפולח בחתך מגזרים עיקריים: "מסחרי", "דיר", "פרטי", "בנקים וממשלות".
 - יכלול מידע נוסף לגבי: יתרות האשראי, "חובות בעייתיים", "חובות פגומים" ו"חובות שאורגנו מחדש" - בחתך ענפי משק עיקריים.
 - יורחב הדיווח הנדרש בגין "חובות פגומים", לגבי: היתרה החוזית של החובות הפגומים, היתרה הממוצעת של החובות הפגומים והכנסות הריבית שנרשמו בגינם (תוך התייחסות נפרדת להכנסות ריבית שנרשמו על בסיס מזומן).
 - יורחב הדיווח הנדרש בגין חובות שאורגנו מחדש, לגבי: היקף החוזים שאורגנו מחדש בתקופת הדיווח (לרבות נתוני יתרות החוב לפני הארגון מחדש, ולאחריו), ומידע לגבי היקף הארגונים מחדש שבוצעו בשנים קודמות וכשלו בתקופת הדיווח.
 - יורחב הדיווח הנדרש בגין הלוואות לדיר, לגבי: הלוואות לדיר בחתך סוגי שיעבוד, ובחתך שיעור המימון שניתן משווי הנכס הנרכש.

• היבטים אכותיים:

- ההוראה כוללת דרישה להרחיב את הדיווח האיכותי הנכלל בביאורים לדוחות הכספיים לגבי חובות בעייתיים, כדלקמן:
- יורחב הגילוי לגבי מדיניות קביעת ההפרשות להפסדי אשראי בהתייחס למגזרי אשראי מרכזיים. הגילוי יתייחס למאפייני הסיכון הרלוונטיים לכל מגזר אשראי ולשינויים שחלו במדיניות קביעת ההפרשות להפסדי אשראי במגזרים השונים, במידה והיו כאלה.
- יינתן גילוי למדיניות המחיקות החשבונאיות.
- יינתן גילוי למתאם שבין היקף החובות שאורגנו מחדש, ובין ההפרשות להפסדי אשראי במגזרי האשראי העיקריים ולהשפעת הכשלים שנרשמו בתקופת הדיווח בגין חובות שאורגנו מחדש בשנים קודמות על היקף ההפרשות להפסדי אשראי בכל אחד ממגזרי האשראי.
- הכללים שנקבעו בהוראה ייכנסו לתוקף במדורג - כדלקמן:
- הגילוי לגבי הנתונים המאזניים החדשים יינתן החל מהדיווח ליום 31.12.2012.
- יתר הכללים ייכנסו לתוקף החל מהדיווח הכספי ליום 31.3.2013 (למעט הגילוי הנדרש לגבי חובות המדורגים ב"דירוג ביצוע אשראי" - שייכנס לתוקף ביום 31.12.2014).
- הבנק נערך ליישום ההנחיות שנכללו בהוראה במועדים שנקבעו לכניסתן לתוקף.

ב. סיכוני שוק

1. כללי

סיכון שוק מוגדר כהסתברות לפגיעה בהכנסות הבנק וברווחיותו כתוצאה משינויים בשווי ההון של הנכסים וההתחייבויות (מאזני וחוץ מאזני) הנובעים משינויים במחירי השוק, כגון: שינוי בשיעור האינפלציה, שינוי בשיעורי ריבית, שינוי בשערי חליפין, שינויים בשוק ההון וכו'.

מדיניות ניהול סיכוני השוק נועדה להקטין את רמת הסיכון הפיננסי הנוצר בפעילות השוטפת של הבנק מחד גיסא, ולהגדלת רווחי הבנק כתוצאה מביצוע חשיפות יזומות ומבוקרות, מאידך.

סקירה מפורטת לגבי: האסטרטגיות והתהליכים, המבנה הארגוני, מערכות הדווח והבקרה ומדיניות הגידור של ניהול סיכוני השוק, נכללה בדיון וחשבון של הבנק לשנת 2011.

הבנק מחשב את הקצאת ההון הנדרשת בגין החשיפה לסיכוני שוק - בהתאם ל"גישה הסטנדרטית", המפורטת בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208.

הדיון בפרק זה כולל התייחסות להגדרות שונות של המושג "הון". בכל המקרים (אלא אם צוין במפורש אחרת) - הכוונה במושג זה מתייחסת להגדרה ה"חשבונית" של המושג (כפי שנכללה בדוחות הכספיים של הבנק).

הערך בסיכון (VAR)

בהתאם להוראות בנק ישראל, נדרש הבנק לנהל את החשיפה לסיכוני שוק באמצעות מערכת מידע המבוססת על מודל פנימי. המערכת מודדת את חשיפת הבנק לסיכוני שוק באמצעות אומדן VAR (VALUE AT RISK).

ה-VAR אומד את ההפסד המקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש.

הבנק מפעיל מערכת מיחשוב מתקדמת לניהול ומדידת סיכוני שוק המבצעת אומדן VAR בשיטה הפרמטרית, בתדירות שבועית. ערך ה-VAR בבנק ליום 31 במרס 2012, בשיטה הפרמטרית ברמת מובהקות של 99% לתקופה עתידית של 10 ימים, הינו כ-21 מיליון ש"ח (31.3.2011 - 18 מיליון ש"ח; 31.12.2011 - 23 מיליון ש"ח). הבנק קבע מגבלות לערך המכסימלי של ההפסד העתידי (על פי אומדן ה-VAR) - ביחס להון העצמי, בשיעור של 3.5% מההון. בתקופת הדוח לא נרשמו חריגות ממגבלה זו.

בנוסף, עורך הבנק אומדנים לגבי השפעה אפשרית של שינויים קיצוניים במשתני השוק (STRESS TESTS) - על השווי ההון של ה"הון הכלכלי של הבנק". המגבלות שנקבעו לערך המכסימלי של ההפסד הכלכלי האפשרי בגין תרחישים אלו - מסתכמות בשיעור של 12.5% מההון העצמי של הבנק. בתקופת הדוח לא נרשמו חריגות ממגבלה זו.

2. סיכון בסיס

סיכון הבסיס מוגדר כחשיפת הבנק להפסד שעלול להיגרם עקב שינויים באינפלציה ובשערי החליפין. הסיכון נמדד ביחס להפרש שבין הנכסים לבין ההתחייבויות הפיננסיות של הבנק (ה"הון הפעיל") בכל אחד ממגזרי ההצמדה.

מדיניות הבנק לגבי סיכוני הבסיס הכרוכים בניהול תיק הנכסים הממומן ממקורות ההון הפעיל הכלכלי שלו, קובעת כי: %(-20) עד 120% מהון זה יושקעו בנכסים צמודי מדד, בין %(-10) עד 25% יושקעו בנכסים במט"ח ובצמודי מט"ח והיתרה הנגזרת תוחזק בשקלים לא צמודים.

ההחלטות לגבי השקעת ההון הפעיל במגזרים השונים מתקבלות, במסגרת המגבלות שנקבעו, בהתבסס על ניתוח, בקרה ותחזיות לגבי התפתחויות כלכליות במשק, שיעורי הריבית במגזרים השונים ושינויים צפויים במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של השקל. הבנק נעזר, לצורך ניהול סיכונים הבסיס, במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

להלן ריכוז נתוני החשיפה לסיכון בסיס (בבנק בלבד) בהתאם למגזרי ההצמדה השונים (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2011		31 במרס 2011		31 במרס 2012		
חשיפה	חשיפה	חשיפה	חשיפה	חשיפה	חשיפה	
חשבונית	"כלכלית"*	חשבונית	"כלכלית"*	חשבונית	"כלכלית"*	
340	454	30**	96**	(79)	66	שקל לא צמוד
840	821	1,107	1,069	1,279	1,232	שקל צמוד מדד
70	77	21	36	17	25	מט"ח וצמוד מט"ח
						סה"כ החשיפה לסיכון
1,250	1,352	1,098	1,201	1,217	1,323	בסיס

* ניהול החשיפה לסיכון בסיס מבוצע על פי נתוני ה"חשיפה הכלכלית". המרכיבים העיקריים של ההפרש שבין החשיפה ה"כלכלית", לבין ה"חשיפה החשבונית" (המוגדרת: כפער שבין יתרות הנכסים וההתחייבויות הכספיים, על פי כללי מדידה חשבונית מקובלים) - הינם כדלקמן:

1. הפרשות מסוימות, כגון: הפרשות בגין זכויות עובדים - לא נכללו ב"חשיפה הכלכלית".
 2. הלוואות צמודות למדד שסווגו כ"חובות פגומים", סווגו למגזר הלא צמוד (במקום לבסיס הנגזר מחוזה ההלוואה).
 3. מכשירים פיננסיים המכילים אופציה גלומה, סווגו למגזרי ההצמדה השונים על פי מודלים לתמחור אופציות.
 4. פקדונות שבסיס ההצמדה שלהם אינו קבוע לאורך כל תקופת הפקדון - מסווגים למגזר ההצמדה ששימש לתמחור הפקדון.
- ** הוצג מחדש - בגין יישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא: "זכויות עובדים" - ראה ביאור 11 בתמצית הדוחות הכספיים.

ניתוח רגישות לשינויים בשער החליפין:

ניתוח הרגישות נערך לגבי תרחישים תאורטיים של שינויים בשערי החליפין של המטבעות העיקריים, בטווח שבין +10%, ל-10%. הניתוח בוחן את השפעת התרחישים הנ"ל על הון הבנק ליום 31.3.2012, בהתבסס על היתרות הכספיות של הנכסים וההתחייבות באותם מטבעות (לרבות פעילות במכשירים חוץ מאזניים) - ליום 31.3.2012, בתוספת התאמות מסוימות (בעיקר בגין "חובות פגומים").

להלן ריכוז התוצאות של ניתוח הרגישות (במיליוני ש"ח):

10%	5%	-5%	-10%	
6	3	(3)	(6)	דולר
*	*	*	*	יורו
*	*	*	*	לירה שטרלינג
*	*	*	*	פרנק שווייצרי
*	*	*	*	יין יפני
6	3	(3)	(6)	
6	3	(2)	(2)	השפעת אופציות**
12	6	5	(8)	השפעה כוללת

* סכום נמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** לא כולל אופציות גלומות.

3. סיכוני ריבית

כללי

סיכון הריבית מוגדר כחשיפת הבנק לירידה, בשווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות הפיננסיים של הבנק - עקב שינויים עתידיים בשיעור הריבית.

חישוב נכסי הסיכון והקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון הריבית, נערך בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208, לגבי "התיק הסחיר" של הבנק.

התיק הסחיר של הבנק כולל את תיק אגרות החוב למסחר של הבנק וכן עסקאות עתידיות המבוצעות למטרת מסחר (עסקאות IRS, עסקאות אקדמה במט"ח ואופציות מטבע שנרכשו). חישוב הקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון הריבית נערך בהתאם לשיטת "התקופות לפרעון".

סקירה מפורטת לגבי האסטרטגיות והתהליכים, המבנה הארגוני, מערכות הדווח והמדידה ומדיניות הגידור של ניהול סיכוני הריבית, נכללה בדיון וחשבון של הבנק לשנת 2011.

מידע כמותי

להלן ריכוז נתונים על פערי המח"מ במגזרי ההצמדה השונים והשפעתם על חשיפת הריבית של הבנק:

31 בדצמבר 2011			31 במרס 2012			
מט"ח וצמוד מט"ח	צמוד מדד	לא צמוד	מט"ח וצמוד מט"ח	צמוד מדד	לא צמוד	
1.06	2.93	0.35	1.11	2.97	0.37	מח"מ הנכסים (שנים)
(1.15)	(4.43)	(0.33)	(1.19)	(4.51)	(0.36)	מח"מ ההתחייבויות (שנים)
(0.09)	(1.50)	0.02	(0.08)	(1.54)	0.01	פער המח"מ (שנים)
0.1	2.5	0.3	0.2	2.2	0.5	ההפסד המכסימלי, ביחס להון* (ב-%)

* בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודת האחוז בעקום הריבית.

באמצעות המח"מ (משך חיים ממוצע) ניתן למדוד את הרגישות של הנכסים וההתחייבויות לשינויים בריבית.

חישובי מח"מ הנכסים וההתחייבויות של מכשירים פיננסיים בעלי מספר תקופות פרעון אופציונליות, מבוססים על הנחות לגבי מועדי הפרעון של אותם מכשירים. להלן פרטים על סוגי המכשירים הנ"ל, ההנחות לגביהם, והשפעתם על המח"מ של אותם מכשירים:

1. חלק מהאשראי הצמוד למדד במערך המשכנתאות ניתן לפרעון מוקדם - ללא תשלום עמלת פרעון. עם זאת, לאור נסיון העבר חלק גדול מאשראי זה לא ייפרע גם במקרה של ירידת ריבית. הצגת תזרימי המזומנים בגין אשראי זה - בהתבסס על מודל המערך את תקופת הפרעון הצפויה של האשראי, על פי ניסיון העבר - היתה מגדילה את מח"מ הנכסים במגזר הצמוד בכ-3 חודשים.

2. מועד הפרעון של תוכניות חסכון כולל תחזית לפרעון מוקדם ע"י החוסכים, ב"תחנות יציאה". השפעת הצגת תזרימי המזומנים על משך החיים הממוצע של ההתחייבויות, בהתבסס על תחזית זו, זניחה - ולא גרמה לשינוי במח"מ ההתחייבויות.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

כללי

בהתאם להוראות שפורסמו על ידי בנק ישראל נדרשו הבנקים לכלול בדוח הדירקטוריון מידע לגבי היקף הנכסים וההתחייבויות החשופים לשינויים בשיעור הריבית, על בסיס שוויים ההוגן - ולכלול ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית, על שוויים ההוגן של מכשירים פיננסיים אלה.

עקרונות המודל

מאחר ולרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים - מחושב השווי ההוגן באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון - ערך נוכחי של תזרימי המזומן העתידיים, המהווים בריבית ניכיון בשיעור המשקף את שיעורי הריבית העדכניים בשוק למכשירים הפיננסיים ואת רמת הסיכון הגלומה בהם, לפי הערכת ההנהלה.

השיטות וההנחות העיקריות שיושמו בחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים:

- (1) מכשירים פיננסיים סחירים: ניירות ערך וכתבי התחייבויות נדחים - השווי ההוגן נקבע לפי שווי שוק.
- (2) מכשירים פיננסיים שאינם סחירים: אמדן השווי הוגן של מכשירים פיננסיים שאינם סחירים נקבע, בדרך כלל, על ידי היוון תזרים מזומן עתידי, לפי שיעורי ריבית שבהם ביצע הבנק או היה מבצע, עסקאות דומות במועד הדיווח.

החישובים נערכו בהתאם למפורט להלן:

אשראי לציבור - השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור חושב לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. הערך הנוכחי נמדד עבור תזרימים התקבולים העתידי (קן וריבית) לכל הלוואה בנפרד בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי. קביעת רמת הסיכון, כאמור, נגזרת ממודל דירוג לוויים המשמש את הבנק ובוחן את רמת הסיכון של הלקוח בהתבסס על פרמטרים פיננסיים, ניהוליים וענפיים. בדרך כלל שיעורי הריבית ששימשו לצורך היוון תזרימי המזומנים נקבעו על פי שיעורי הריבית שלפיהם נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

תזרימי המזומנים עבור האשראי לציבור, חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות להפסדי אשראי שנוכו מיתרות החוב הרשומות של האשראי לציבור.

תזרימי המזומנים בגין אשראי במערך המשכנתאות הניתן לפרעון מוקדם, ללא תשלום עמלת פרעון מוקדם - הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם של אשראים אלו המבוססת על מודל כלכלי. הוון תזרימי המזומנים, כאמור, על פי מועדי הפרעון הצפויים, במקום על פי מועדי הפרעון החוזיים של אותם אשראים, הקטין את השווי ההוגן של אותם אשראים בכ-19 מיליון ש"ח.

בחישוב השווי ההוגן של אשראי לציבור הצמוד למדד (עם ריצפת מדד) הופרדה האופציה הגלומה ממכשיר זה. להפרדת האופציה הייתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.

פקדונות וכתבי התחייבות נדחים - השווי ההוגן של פקדונות וכתבי התחייבות נדחים חושב בשיטת הוון תזרימי המזומנים עתידיים, לפי שיעור הריבית בו מגייס הבנק פקדונות דומים או כתבי התחייבות דומים לתאריך המאזן - בהתבסס על פרמטרים כגון: תקופת הפקדון, סוג ההצמדה וגודל הפקדון. בחישוב השווי ההוגן של פקדונות הצמודים למדד או לשקל לפי ברירה - נלקחו בחשבון גם השינויים האפשריים בשווי ההוגן של הפקדון בהתחשב בערך הזמן של הברירה ובשינויים הצפויים במדד המחירים עד למועד הפרעון של הפקדונות.

פקדונות הציבור כוללים "מכשירים מורכבים", כדלקמן:

- "תכניות חסכון", המהווים פקדונות לתקופת פרעון ארוכה יחסית. על פי הנסיון שנצבר בבנק - חלק מהמפקידים נוהג לפרוע את הפקדונות קודם לתאריך הפרעון החוזי שלהם תמורת שוויים החוזי, בניכוי "קנס פרעון מוקדם".

תזרימי המזומנים הצפויים בגין תכניות החסכון הוצגו בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזיות לפרעונות מוקדמים של אותן תכניות.

הוון תזרימי המזומנים, על פי התחזית לפרעונות מוקדמים של תוכניות חיסכון, הקטין את השווי ההוגן של אותן תוכניות חיסכון בכ-1 מיליון ש"ח.

- פקדונות הציבור כוללים פקדונות עם אפשרות בחירה בין קבלת ריבית קבועה - לריבית משתנה. בחישוב השווי ההוגן הופרדה ה"אופציה הגלומה" במכשיר זה.

להפרדת האופציה היתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.

- "תכניות חסכון" - עם אופציה לשינוי בסיס ההצמדה של התכנית ואופציה להבטחת קרן ההפקדה. בחישוב השווי ההוגן הופרדו ה"אופציות הגלומות" מהתכנית. הפרדת האופציות, כאמור - הגדילה את השווי ההוגן של התכנית בכ-3 מיליון ש"ח.

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים - מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי וכן התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח, תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן" כללה התייחסות להפרש בין הריבית שנקבעה בהסכם לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.

מכשירים נגזרים - מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק. מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת, הלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

הערה:

תהליך הערכת השווי ההוגן באמצעות הוון תזרימי המזומנים העתידי, מבוסס על שיעורי ריבית ניכיון הנקבעים באופן סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימושו של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח.

הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס.

יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שכרוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

נתונים כמותיים וניתוח רגישות

(א) נתונים המבוססים על הוראות בנק ישראל

(1) שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2012

סך הכל	מטבע חוץ**		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
24,737	500	2,145	5,630	16,462	נכסים פיננסיים*
3,131	1,413	611	561	546	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים***
(23,193)	(768)	(1,996)	(4,325)	(16,104)	התחייבויות פיננסיות*
(3,325)	(1,132)	(752)	(706)	(735)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים***
1,350	13	8	1,160	169	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

31 במרס 2011

סך הכל	מטבע חוץ**		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
22,014	642	1,676	5,629	14,067	נכסים פיננסיים*
2,696	1,234	714	236	512	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים***
(20,809)	(731)	(1,752)	(4,208)	(14,118)	התחייבויות פיננסיות*
(2,870)	(1,177)	(599)	(667)	(427)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים***
1,031	(32)	39	990	34	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2011

סך הכל	מטבע חוץ**		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
24,415	580	2,081	5,252	16,502	נכסים פיננסיים*
3,238	1,404	850	364	620	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים***
(22,863)	(739)	(1,995)	(4,171)	(15,958)	התחייבויות פיננסיות*
(3,472)	(1,217)	(886)	(745)	(624)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים***
1,318	28	50	700	540	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

* כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

*** הסכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים בשיעור הריבית ששימשו לחישוב השווי ההוגן.

נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(א) נתונים המבוססים על הוראות בנק ישראל (המשך)

(2) השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק

(במיליוני ש"ח)

31 במרס 2012

שינוי בשווי ההוגן		ש"ח מיליוני		סך הכל		השפעות מקצזות		מטבע חוץ**		מטבע ישראלי		שינוי בשיעור הריבית
אחוזים	ש"ח	מיליוני	ש"ח	סך הכל	השפעות מקצזות	מטבע חוץ**	מטבע ישראלי	לא צמוד	צמוד	מטבע ישראלי	לא צמוד	שינוי בשיעור הריבית
2.9	39	1,389	-	11	7	1,202	169	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד				
0.3	4	1,354	-	13	7	1,165	169	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז				
(3.6)	(49)	1,301	-	16	7	1,110	169	קטון מיידי מקביל של אחוז אחד				

31 במרס 2011

שינוי בשווי ההוגן		ש"ח מיליוני		סך הכל		השפעות מקצזות		מטבע חוץ**		מטבע ישראלי		שינוי בשיעור הריבית
אחוזים	ש"ח	מיליוני	ש"ח	סך הכל	השפעות מקצזות	מטבע חוץ**	מטבע ישראלי	לא צמוד	צמוד	מטבע ישראלי	לא צמוד	שינוי בשיעור הריבית
4.5	46	1,077	-	(33)	38	1,020	52	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד				
0.7	7	1,038	-	(31)	39	994	36	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז				
(5.5)	(57)	974	-	(29)	41	947	15	קטון מיידי מקביל של אחוז אחד				

31 בדצמבר 2011

שינוי בשווי ההוגן		ש"ח מיליוני		סך הכל		השפעות מקצזות		מטבע חוץ**		מטבע ישראלי		שינוי בשיעור הריבית
אחוזים	ש"ח	מיליוני	ש"ח	סך הכל	השפעות מקצזות	מטבע חוץ**	מטבע ישראלי	לא צמוד	צמוד	מטבע ישראלי	לא צמוד	שינוי בשיעור הריבית
3.6	47	1,365	-	27	51	748	539	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד				
0.4	5	1,323	-	28	50	705	540	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז				
(4.3)	(56)	1,262	-	30	47	644	541	קטון מיידי מקביל של אחוז אחד				

* השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל השווי ההוגן, נטו של המכשירים הפיננסיים הוא השווי ההוגן, נטו, של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית בכל מגזר ההצמדה.

** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(ב) נתונים המשמשים לצורך ניהול חשיפת הריבית

ניהול חשיפת הריבית בבנק מבוסס על מודל, במסגרתו מהווים תזרימי המזומנים העתידיים בשיעורי ריבית שאינם זהים לאלו ששימשו את הבנק לצורך הדווח על חשיפת הבנק לשינויים בשיעור הריבית (בעיקר בכל הנוגע למרווחי הריבית בגין סיכוני אשראי).

להלן נתונים כמותיים לגבי השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים והשפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים - המבוססים על המודל המשמש את הבנק בניהול חשיפת הריבית:

(1) שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2012

סך הכל	מטבע חוץ**		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
25,202	507	2,190	5,654	16,851	נכסים פיננסיים*
					סכומים לקבל בגין מכשירים
3,086	1,337	645	550	554	פיננסיים וחוץ מאזניים
(23,173)	(768)	(2,003)	(4,252)	(16,150)	התחייבויות פיננסיות*
					סכומים לשלם בגין מכשירים
(3,205)	(1,052)	(730)	(564)	(859)	פיננסיים וחוץ מאזניים
1,910	24	102	1,388	396	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

31 במרס 2011

סך הכל	מטבע חוץ**		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
22,529	648	1,729	5,684	14,468	נכסים פיננסיים*
					סכומים לקבל בגין מכשירים
2,721	1,208	777	229	507	פיננסיים וחוץ מאזניים
(20,575)	(731)	(1,755)	(4,079)	(14,010)	התחייבויות פיננסיות*
					סכומים לשלם בגין מכשירים
(2,817)	(1,135)	(596)	(540)	(546)	פיננסיים וחוץ מאזניים
1,858	(10)	155	1,294	419	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

* כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(ב) נתונים המשמשים לצורך ניהול חשיפת הריבית (המשך)

(1) שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 בדצמבר 2011

סך הכל	מטבע חוץ**		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
24,926	587	2,136	5,289	16,914	נכסים פיננסיים*
3,076	1,300	797	354	625	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים
(22,784)	(739)	(2,004)	(4,057)	(15,984)	התחייבויות פיננסיות*
(3,221)	(1,090)	(798)	(584)	(749)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים
1,997	58	131	1,002	806	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

* כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוזי מאזניים.
** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(2) השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק

(במיליוני ש"ח)

31 במרס 2012

שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית**								שינוי בשווי ההוגן
מטבע ישראלי				מטבע חוץ*		השפעות מקזזות	סך הכל	
לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר	מיליוני ש"ח	אחוזים ⁽²⁾			
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	404	1,419	100	22	-	1,945	35	1.8
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	397	1,392	102	23	-	1,914	4	0.2
קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד ⁽¹⁾	387	1,350	105	25	-	1,867	(43)	(2.3)

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

** השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל השווי ההוגן, נטו של המכשירים הפיננסיים הוא השווי ההוגן נטו כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים), בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

(1) בנוסף, הבנק נעזר במודל למדידת השינויים הצפויים ברווח החשבונאי, בשנה הקרובה - בגין שינויים בעקום הריבית. המודל מתבסס על הנחות שונות בנוגע להתפתחויות הצפויות בסעיפי המאזן ובמשתני שוק שונים.

שיעור הקיטון הצפוי ברווח החשבונאי של הבנק, ביחס להון העצמי, בשנה הקרובה (בהתבסס על מודל זה) - עקב קיטון מקביל בשיעור של 1 נקודת האחוז בעקום הריבית, במגזרים: ה"לא צמוד", "צמוד המדד", וה"מט"ח" - מסתכם ב-1.67%, 1.68% ו-0.18% בהתאמה.

(2) טווח השינויים בשווי ההוגן, בגין השינויים בשיעורי הריבית שנרשם בתקופת הדו"ח, הינו כדלקמן: עבור גידול מקביל של אחוז אחד: 2.9% - 1.7%; עבור גידול מקביל של 0.1%: 0.3% - 0.2%; עבור קיטון מקביל של 1%: (-2.1%) - (-3.3%).

נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(ב) נתונים המשמשים לצורך ניהול חשיפת הריבית (המשך)

(2) השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק

(במיליוני ש"ח) (המשך)

31 במרס 2011

שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית**							
שינוי בשווי ההוגן	מטבע ישראלי	לא צמוד	צמוד מדד	מטבע חוץ*		השפעות מקצות	מיליוני ש"ח
				דולר	אחר		
שינוי בשיעור הריבית	לא צמוד	צמוד מדד		דולר	אחר	סך הכל	מיליוני ש"ח
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	441	1,311		152	(11)	1,893	35
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	421	1,296		154	(10)	1,861	4
קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד ⁽¹⁾	395	1,265		157	(8)	1,809	(48)

31 בדצמבר 2011

שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית**							
שינוי בשווי ההוגן	מטבע ישראלי	לא צמוד	צמוד מדד	מטבע חוץ*		השפעות מקצות	מיליוני ש"ח
				דולר	אחר	סך הכל	
שינוי בשיעור הריבית	לא צמוד	צמוד מדד		דולר	אחר	סך הכל	מיליוני ש"ח
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	811	1,039		131	56	2,037	40
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	806	1,007		131	57	2,001	4
קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד ⁽¹⁾	800	959		131	59	1,949	(48)

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

** השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל השווי ההוגן, נטו של המכשירים הפיננסיים הוא השווי ההוגן נטו כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים), בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

(1) בנוסף, הבנק נעזר במודל למדידת השינויים הצפויים ברווח החשבונאי, בשנה הקרובה - בגין שינויים בעקום הריבית המודל מתבסס על הנחות שונות בנוגע להתפתחויות הצפויות בסעיפי המאזן ובמשטני שוק שונים.

שיעור הקיטון הצפוי ברווח החשבונאי של הבנק, ביחס להון העצמי, בשנה הקרובה (בהתבסס על מודל זה) - עקב קיטון מקביל בשיעור של 1 נקודת האחוז בעקום הריבית, במגזרים: ה"לא צמוד", "צמוד המדד", וה"מט"ח" - מסתכם ליום 31.3.2011 ב- 2.00%, 1.88% ו-0.12% בהתאמה (31.12.2011 - 1.85%, 1.95% ו-0.83% בהתאמה).

(2) טווח השינויים בשווי ההוגן, בגין השינויים בשיעורי הריבית שנרשם בתקופת הדו"ח, הינו כדלקמן: עבור גידול מקביל של אחוז אחד: 4.3% - 1.2%; עבור גידול מקביל של 0.1%: 0.5% - 0.1%; עבור קיטון מקביל של 1%: (-4.9%) - (-1.9%).

4. סיכון מניות

סיכון מניות מוגדר כחשיפת הבנק להפסד, עקב ירידה במחירי השוק של המניות הכלולות בתיק ניירות הערך של הבנק. חישוב נכסי הסיכון והקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון המניות, נערכו בהתאם להנחיות שנכללו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208, לגבי התיק הסחיר של הבנק.

ליום 31.3.2012 לא נכללו מניות בתיק הסחיר של הבנק (31.12.2011 - זהה; 31.3.2011 - 3 מיליון ש"ח).

5. סיכון אופציות

סיכון אופציות מוגדר כחשיפת הבנק להפסד עקב שינוי בשווי ההון של אופציות הכלולות בתיק הבנקאי או בתיק למסחר של הבנק (כתוצאה משינוי בנתוני השוק המשמשים בחישוב השווי ההון).

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לביצוע עסקאות בתחום זה, כדלקמן:

- עסקאות בתיק הבנקאי יבוצעו בתנאי "BACK TO BACK" בלבד.
- לביצוע עסקאות בתיק למסחר נקבעה מגבלת היקף פרמיות (נטו) שנתית.

חישוב נכסי הסיכון והקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון אופציות, נערכו בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208 - בשיטת "הדלתא פלוס" - הקצאת ההון בגין "הדלתא", "הגמא" ו"הווגא" של האופציות.

6. גילוי כמותי להקצאת ההון הנדרשת בגין החשיפה לסיכונים שוק

הבנק מקצה הון בגין החשיפה לסיכונים שוק על פי השיטה ה"סטנדרטית". על פי שיטה זו מחושבים "סיכון הריבית" ו"סיכון המניות" על ה"תיק למסחר" בלבד - הכולל יתרות בגין מכשירים פיננסיים המוחזקים למטרת מסחר, לרבות תיקי אגרות חוב למסחר ופעילות במכשירים פיננסיים נגזרים למטרת הפקת רווח.

הגדרת התיק למסחר אושרה על ידי דירקטוריון הבנק. סיכון הריבית מחושב על פי שיטת ה"תקופה לפרעון".

סיכון "שער החליפין" ו"סיכון האופציות" מחושבים על כלל יתרות המכשירים הפיננסיים בבנק. החשיפה ל"סיכון אופציות" מחושבת בשיטת "דלתא פלוס" (דרישות ההון מחושבות על סיכון ה"דלתא", ה"גמא" ו"הווגא").

להלן נתונים לגבי נכסי הסיכון של הבנק בגין החשיפה לסיכונים שוק (במיליון ש"ח):

31.12.2011		31.3.2011		31.3.2012		
נכסי סיכון	דרישת ההון	נכסי סיכון	דרישת ההון	נכסי סיכון	דרישת ההון	
23	2	31	3	23	2	סיכון ריבית
-	-	4	*	-	-	סיכון מניות
77	7	64	6	41	4	סיכון שער חליפין
63	6	65	6	68	6	סיכון אופציות
163	15	164	15	132	12	סה"כ נכסי סיכון

* נמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ג. סיכון נזילות

סיכון הנזילות נובע מאי הוודאות לגבי היצע המקורות והרכבם וזמן הביקוש לשימושים והרכבם. סיכון זה הינו פונקציה של התנהגות הלקוחות והתממשותו עלולה לבוא לידי ביטוי בזמינות ובמחיר המקורות.

להלן נתונים על הנכסים הנזילים של הבנק:

- כ-11.2% מנכסי הבנק הינם מזומנים ופקדונות בבנקים לתקופה של עד שלושה חדשים - מהם 57.5% פקדונות בבנק ישראל (31.12.2011: 12.4%-ו-66.2%, בהתאמה).
- כ-22.2% מנכסי הבנק הינם ניירות ערך סחירים בבורסה (31.12.2011: 19.6% -).

דהיינו, כ-33.4% מסך נכסי הבנק ניתנים למימוש בזמן קצר (31.12.2011: 32.0% -). הגידול בשיעור הנכסים הנזילים נובע מיישום מדיניות המכוונת לשפר את יחסי הנזילות בבנק - על רקע אי הודאות וחוסר היציבות השוררים במשק העולמי, כפועל יוצא מהמשבר הפיננסי והכלכלי הכלל עולמי.

מדיניות הבנק קובעת כי יש להימנע, ככל האפשר, מסיכון של פערים בתזרים המזומנים. יחד עם זאת, נקבעו מגבלות לחשיפות אפשריות, במגזרי המט"ח ובמגזר הצמוד והלא צמוד במיוחד. במסגרת מגבלות אלו נקבע כי עודף הנכסים במגזר "מטבע חוץ" המושקע לתקופות בינוניות וארוכות, בניכוי גורמים מסוימים, לא יעלה על 50%-ו-40% מההתחייבויות לזמן קצר באותו מגזר, בהתאמה - (במגזר ה"שקלי": 30%-ו-15%, בהתאמה). ליום 31.3.2012, מסתכם היחס שבין עודף הנכסים לתקופות בינוניות וארוכות, לבין ההתחייבויות לזמן קצר, כדלקמן:

	טווח בינוני		
	טווח ארוך	טווח בינוני	
	%	%	
מגזר שקלי (לא צמוד וצמוד)	2.5	10.2	
מגזר מט"ח	21.9	31.8	

על פי הוראת בנק ישראל בנושא: "ניהול סיכון נזילות", נדרשים התאגידים הבנקאיים, בין היתר, לשמור בכל עת על היקף "נכסים נזילים" (כהגדרתם בהוראה), בסכום שלא יפחת מההתחייבויות שפרעונו, על פי ההסכמים הקיימים, צפוי בטווח של חודש ימים (להלן: "פער הנזילות"). עם זאת נקבע בהוראה, כי בנקים שיש ברשותם מודל פנימי מבוסס היטב לניהול סיכון הנזילות, רשאים להגדיר את הנכסים הנזילים ואת ההתחייבויות הצפויות להיפרע בטווח של חודש - על פי המודל ולא על פי הגדרתם בהוראה או הגדרתם החוזית.

הבנק מנהל את סיכון הנזילות באמצעות כלים ניהוליים ומיחשוביים שפותחו בנושא זה, הכוללים אמצעים לפיקוח, מעקב ובקרה על נתוני הנזילות לטווח קצר. במסגרת זו פותח בבנק מודל עדכני ל"ניהול סיכון הנזילות" (שהחליף את המודל הקודם), שאושר על ידי דירקטוריון הבנק ביום 27.2.2011.

המודל משמש את הבנק בניהול סיכון הנזילות, ובודק את "פער הנזילות" (המהווה את הפער שבין הנכסים הנזילים להתחייבויות לפרעון של הבנק) ו"יחס הנזילות", לטווחים ותרחישים שונים, וכן את "אופק ההישרדות" של הבנק (המוגדר כתקופה העתידית שבה הבנק צפוי לפעול ללא "גרעונות נזילות", בתרחישים שונים).

בנוסף, נקבעו על ידי הבנק מגבלות נוספות בנושא זה המתייחסות לפרמטרים שונים, כגון: ריכוזיות המפקידים וסוגם, והתקופות לפרעון של הפקדונות - בחתך של מגזרי הצמדה.

למידע נוסף באשר לטיטוט התיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342 בנושא: "ניהול סיכון הנזילות" - ראה פרק 3ה' לעיל.

ד. הסיכון התפעולי

הסיכון התפעולי מוגדר כ"חשיפת הבנק להפסד העלול להגרם כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים". הגדרה זו נוסחה על ידי "ועדת באזל" (שעניינה קביעת סטנדרטים בנושאי הגדרה וניהול חשיפות בבנקים המרכזיים - במדינות מפותחות) - ואינה כוללת חשיפה לסיכונים אסטרטגיים ותדמיתיים.

הבנק מקצה הון בגין החשיפה לסיכון התפעולי על פי גישת ה"אינדיקטור הבסיסי". בהתאם לגישה זו - נגזרת דרישת ההון - מממוצע ההכנסות הגולמיות של הבנק בשלוש השנים האחרונות.

במהלך שנת 2011 החל הבנק להעריך, בשיתוף עם החברה האם, לחישוב הקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון תפעולי, על פי "הגישה הסטנדרטית", הנחשבת לגישה מתקדמת יותר. הקצאת ההון הנדרש בגישה זו, מבוססת על חלוקת פעילות הבנק לקוי עסקים שהוגדרו בהוראה - וחשוב ההון הנדרש בגין כל אחד מקוי העסקים על פי משקלות שנקבעו בהוראה. לצורך החישוב פותחה עבור הבנק והחברה האם מערכת מידע ייעודית, שהוחל בהטמעתה בתחילת שנת 2012.

סקירה מפורטת של מגוון תחומים ופעילויות הכרוכים בניהול הסיכון התפעולי ובכללם: אסטרטגיות ותהליכים, המבנה הארגוני, מערכות הדיווח והאמצעים שננקטו על ידי הבנק לגידור הסיכון והפחתתו - כלולים בדיון וחשבון של הבנק לשנת 2011.

ה. הסיכון המשפטי

הסיכון המשפטי מוגדר כחשיפת הבנק לפגיעה בפעולותיו העסקיות או במצבו הפיננסי העלולים להגרם עקב העדר אפשרות לאכוף חוזים, או עקב התממשות תביעות משפטיות או כתוצאה מהפעלת שיקול דעת מוטעה.

הסיכון המשפטי כולל, בין היתר, חשיפה להטלת קנסות או צעדי עונשין בגין פעילות פיקוחית או בגין הסדרים פרטניים.

מידע נוסף בכל הנוגע לניהול הסיכון המשפטי בבנק נכלל בדיון וחשבון השנתי של הבנק לשנת 2011.

ו. הסיכון הסביבתי

בדיון וחשבון השנתי של הבנק לשנת 2011 - נכלל מידע לגבי הנחיות וטיוטת הוראות גילוי שפורסמו על ידי המפקח על הבנקים בנושא: "סיכונים סביבתיים", דרכי הפעולה אותן נדרשו התאגידים הבנקאיים ליישם במסגרת ניהול "הסיכון הסביבתי", והגילוי המוצע בדוחות הכספיים לגבי חשיפת התאגידים הבנקאיים לסיכון הסביבתי (למועד פרסום הדוח טרם אושרו התיקונים המוצעים להוראות הדיווח לציבור בנושא: "דיווח על החשיפה לסיכונים סביבתיים", שהופצו על ידי בנק ישראל ביום 12.4.2011).

הבנק מיישם את הנחיות בנק ישראל, בנושא: "ניהול הסיכון הסביבתי". במסגרת זו הוכן על ידי הבנק מסמך מדיניות בנושא: "ניהול הסיכון הסביבתי", שאושר על ידי הדירקטוריון ביום 27.3.2011, נקבעו נהלי עבודה המרכזים את השיטות לאיתור, הערכה ודרכי הטיפול בתחום הסיכונים הסביבתיים, הוכנו מאגרי נתונים של גורמים החשופים לסיכון הסביבתי, וניתנו הדרכות לגורמי האשראי בנושא: "ניהול החשיפה לסיכון הסביבתי". יצוין בהקשר זה, כי היבטי החשיפה ל"סיכון סביבתי" של לקוחות הבנק נידונים באופן שוטף בפורומים הדנים באישור מסגרות אשראי ללקוחות הבנק.

ז. חשיפה לגורמי סיכון

בפרק 12' דוח לשנת 2011, נכלל מידע לגבי הערכת החשיפה של הבנק לגורמי סיכון שונים.

ביום 18 במרס 2012, החליטה ועדת ניהול הסיכונים של הבנק לעדכן את הדיווח שניתן לחשיפת הבנק לסיכונים מסוימים, כדלקמן:

- דרגת החשיפה ל"סיכונים תפעוליים" הועלתה מדירוג "בינוני - נמוך", ל-"בינוני".
- דרגת החשיפה ל"סיכון מוניטין" הועלתה מדירוג "נמוך", ל-"בינוני".

11. באזל 2

א. כללי

הוראות "באזל 2" הינן הנחיות מפורטות בנושא ניהול סיכונים שפורסמו ע"י ועדת באזל לפיקוח בנקאי במסגרת "הבנק לקביעת סטנדרטים בינלאומיים" (ה-BIS), שנוסחן הסופי פורסם בשנת 2006. ביום 20 ביוני 2010 פרסם בנק ישראל שורת הוראות ניהול בנקאי תקין (מס' 211 - 201), המהוות את מכלול מסגרת העבודה ליישום הנחיות "באזל 2" בתאגידים הבנקאיים בישראל.

ההוראות כוללות הנחיות ושיטות פעולה ליישום שני הנדבכים הראשונים שנכללו בהנחיות "באזל 2", כדלקמן:

- **הנדבך הראשון** - לפיו נדרשים התאגידים הבנקאיים, להקצות הון כנגד סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים.
- **הנדבך השני** - כולל התייחסות לסיכונים שאינם מפורטים בנדבך הראשון ומפרט כללים לבדיקת נאותות ההון שהוקצה לסיכונים השונים בהתאם לתהליך הערכת סיכונים פנימי שייערך על ידי הבנק - ICAAP (INTERNAL CAPITAL ADEQUACY ASSESSMENT PROCESS).

מרכיב נוסף בהנחיות "באזל 2", הינו הנדבך השלישי - לפיו נדרשים התאגידים הבנקאיים לתת גילוי נאות ולהרחיב את הדיווח לציבור בדבר הסיכונים הכרוכים בפעילות הבנק - באופן שיאפשר לציבור להבין טוב יותר את מכלול הסיכונים להם חשוף הבנק והאופן בו מנוהלים סיכונים אלו ("משמעת שוק").

ב. הנדבך הראשון

על פי הוראות "באזל 2" קיימות שלוש גישות אפשריות להקצאת ההון בגין סיכוני אשראי:

- "גישה הסטנדרטית" - לפיה, תתבצע הקצאת ההון בהתאם למשקולות שיקבע הפיקוח על הבנקים ובהתבסס על דירוגים של סוכנויות דירוג חיצוניות מאושרות.
- "גישת דירוגים פנימית בסיסית" - FIRB, לפיה נדרשים הבנקים לאמוד את סיכון האשראי על בסיס מודל פנימי הכולל הסתברות לכשל אשראי (PD).
- "גישת דירוגים פנימית מתקדמת" - AIRB, המבוססת גם היא על מודל פנימי, הכולל בנוסף להסתברות לכשל (PD) - גם אומדן של ההפסד הצפוי בהתרחש הכשל (LGD), והיקף חשיפת האשראי בעת ארוע הכשל (EAD).

כמו כן, נדרשו התאגידים הבנקאיים להקצות הון כנגד סיכונים תפעוליים. דרישת ההון בגין סיכונים תפעוליים מחושבת בשלב הראשון בגישת ה"אינדיקטור הבסיסי".

יחס הלימות ההון של הבנק ליום 31.3.2012, המחושב על פי כללים אלה מסתכם ב-14.0% (31.12.2011 - 13.2%). השינוי ביחס הלימות ההון בתקופת הדוח הושפע מהנפקת כתבי התחייבות נדחים בסך 150 מיליון ש"ח, והרווח השוטף שרשם הבנק בתקופת הדוח, מחד - ומקיזוז דיבידנד מוצע לתשלום בסך של 70 מיליון ש"ח, מאמצעי ההון של הבנק - מאידך.

בעקבות הזעזועים והמשברים שעברו על המערכת הפיננסית העולמית בשנים האחרונות, הגיעו הגורמים המפקחים על המערכות הבנקאיות בעולם להכרה, לפיה - נדרשת העלאה ברמת ואיכות ההון במערכות הבנקאיות בעולם.

על רקע מגמות אלו ובמסגרת התהליך ליישום כללי "באזל 2" במערכת הבנקאית, פרסם בנק ישראל ביום 30.6.2010 הוראה בנושא: "מדיניות הון לתקופות ביניים", לפיה - נדרשים התאגידים הבנקאיים לקבוע רף מינימלי ליחס "הון ליבה" (המוגדר כ"הון ברובד הראשון", בניכוי מכשירי הון מורכבים שהוכרו כ"הון ברובד הראשון") לרכיבי הסיכון שלהם, שלא יפחת מ-7.5%.

יצוין בהקשר זה, כי:

- ביום 25.1.2011 קבע הדירקטוריון מגבלה, לפיה, לא יפחת יחס הלימות ההון הכולל של הבנק משיעור של 13% (כאמור, יחס הלימות ההון של הבנק ליום 31.3.2012, מסתכם בשיעור של 14.0%).
 - מכיוון שהבנק לא הנפיק מכשירי הון מורכבים, מסתכם יחס "הון הליכה" לרכיבי סיכון של הבנק ליום 31.3.2012 - בשיעור של 9.5% (31.12.2011 - 9.7%).
- לעניין המגבלות החדשות שהוחלו על ידי בנק ישראל בנושא יחס "הון הליכה", במסגרת הערכות התאגידים הבנקאיים ליישום כללי "באזל 3" - ראה פרק 12 ב'להלן'.

ג. הנדבך השני

ביום 2 בדצמבר 2008 פרסם בנק ישראל הנחיות לביצוע תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת אסטרטגיה להבטחת הלימות ההון (ICAAP). התהליך נועד להבטיח החזקת הון הולם על ידי התאגידים הבנקאיים, שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם וקיום תהליכים נאותים לניהול סיכונים. התהליך יכלול, בין היתר: קביעת יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

תהליך זה ייסקר ויוערך על ידי הפיקוח על הבנקים (תהליך SREP), במטרה לקבוע אם ההון ויעדי ההון שהגדיר התאגיד הבנקאי - נאותים, ולדרוש צעדי תיקון (במידת הצורך), לרבות - חיזוק הממשל התאגידי וניהול הסיכונים והבקורות הפנימיים (לרבות דרישה לתוספת הון). בשנת 2010 בוצע על ידי הבנק תהליך הערכה עצמית להלימות ההון הנדרשת (ICAAP), במסגרתו נבחנה הלימות ההון הנדרשת לבנק בכדי לתמוך במכלול הסיכונים הגלומים בפעילותו.

במסגרת התהליך נערך מיפוי של מכלול הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק והוכן "מסמך ICAAP", המפרט את המתודולוגיה להקצאת ההון הנדרשת בגין חשיפה לסיכונים שלא נלקחו בחשבון במסגרת חישוב יחס הלימות ההון, על פי הכללים שנקבעו בנדבך הראשון, כמפורט להלן:

- היבטים נוספים של חשיפה לסיכונים שנכללו כבר בנדבך הראשון, כגון: סיכון אשראי של צד נגדי וכו'.
- גורמי סיכון שלא נכללו במסגרת הנדבך הראשון, כגון: סיכונים ריכוזיות לווים, סיכונים נזילות, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכונים סליקה וכו'.
- גורמי סיכון "איכותיים", כגון: סיכונים ציות, סיכונים מוניטין, וסיכונים אסטרטגיים.
- גורמי סיכון הנגזרים מחשיפה אפשרית לתרחישי קיצון.

כחלק בלתי נפרד מביצוע התהליך, נדרשו התאגידים הבנקאיים לערוך סקירה בלתי תלויה של תהליך הערכת הלימות ההון. סקירת התהליך בוצעה על ידי הביקורת הפנימית של הבנק בשנת 2010, ועתידיה להמשיך גם בעתיד, במקביל להתקדמות תהליך ההערכה העצמית של הלימות ההון.

בסוף חודש יוני 2010 אישר הדירקטוריון את העקרונות לביצוע תהליך ההערכה העצמית להלימות ההון הנדרשת - שגובשו על ידי הבנק ונכללו ב"מסמך ICAAP" כאמור, לרבות השיטות למיפוי הסיכונים והמתודולוגיה לחישוב הקצאת ההון הנדרשת בגין סיכונים אלו - בכפוף להשלמות שונות.

בנוסף, ולאור האומדנים לגבי הקצאת ההון הנוספת שתדרש לבנק בכדי לתמוך במכלול הסיכונים הגלום בפעילותו - שנכללה ב"מסמך ICAAP", כאמור - ולאחר דיונים בנושא זה שנערכו בחודש יולי 2010 ובחודש ינואר 2011, קבע הדירקטוריון ביום 25.1.2011 מגבלה, לפיה - יחס הלימות ההון הכולל של הבנק לא יפחת משיעור של 13%.

ליום 31.3.2012 מסתכם יחס הלימות ההון הכולל של הבנק (במונחי "באזל 2"), בשיעור של 14.0% (31.12.2011) - 13.2%.

ד. מידע נוסף לגבי ניהול הסיכונים בבנק ("הנדבך השלישי")

הוראות "באזל 2" כוללות דרישות גילוי איכותיות וכמותיות מפורטות לגבי ניהול הסיכונים בתאגיד הבנקאי (ה"נדבך השלישי" בהוראות "באזל 2").

במקביל לפרסום הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211 - 201 המהוות את מכלול מסגרת העבודה ליישום שני הנדבכים הראשונים בהנחיות "באזל 2" - פורסמה על ידי בנק ישראל ביום 13 באוקטובר 2009, הוראת שעה בנושא: "יישום דרישות הגילוי הנכללות בנדבך 3 של "באזל 2" - בדוחות הכספיים של התאגידים הבנקאיים.

בפרק זה נכלל חלק מהמידע והנתונים שגילויים נדרש בהוראת השעה, כאמור (יתרת המידע שנדרש על פי הוראת השעה נכללה בחלקים אחרים של הדו"ח). לפיכך, ובמטרה לרכז, את מלוא המידע הנדרש על פי הוראת השעה, במקשה אחת - נכללה בסעיף (5) לפרק זה, טבלה, הקושרת בין דרישות הגילוי של ההוראה - לבין הפרקים או הביאורים בדוח זה שבהם נכלל המידע הנדרש.

(1) הון

להלן פרטים על רכיבי ההון בבנק:

31 במרס			31 בדצמבר		
2012			2011		
מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח		
51			51		
**1,440			*1,428		
152			152		
1,643			1,631		
(3)			-		
1,640			1,631		
1,674			1,674		
51			51		
**1,440			*1,428		
152			152		
1,643			1,631		
(3)			-		
1,640			1,631		
1,674			1,674		
63			40		
712			465		
775			505		
(2)			-		
773			505		
2,413			2,136		
2,288			2,288		

1. הון ברובד הראשון

- הון מניות נפרע
- עודפים
- קרנות הון

- בניכוי: השקעות בחברות שאינן ריאליות
- שיש בהן השפעה מהותית
- סה"כ הון ברובד הראשון

2. הון ברובד השני

- הון רובד שני - עליון
- הון רובד שני - תחתון

- ניכויים מההון ברובד השני
- סה"כ הון ברובד השני
- הון כולל כשיר

* הוצג מחדש - בגין יישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא: "זכויות עובדים" - ראה ביאור 1' בתמצית הדוחות הכספיים.
** לאחר ניכוי דיבידנד מוצע לתשלום בסך 70 מיליון ש"ח (31.12.2011 - 80 מיליון ש"ח).

(2) הלימות הון

להלן נתונים לגבי נכסי הסיכון בגין סיכוני אשראי (כהגדרתם בהוראות בנק ישראל) ודרישת ההון בגינם, בחתך ישויות (במיליוני ש"ח):

סוג הישות	31.3.2012		31.3.2011		31.12.2011	
	נכסי סיכון	דרישת ההון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישת ההון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישת ההון ⁽¹⁾
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ריכוניות	-	-	-	-	-	-
סקטור ציבורי	168	15	110	10	98	9
תאגידים בנקאיים	1,050	95	994	89	1,052	95
תאגידים	7,967	717	*8,380	*754	8,145	733
בבטחון נדל"ן מסחרי	962	87	777	70	942	85
קמעונאיות ליחידים	1,179	106	1,216	109	1,185	107
עסקים קטנים	2,244	202	2,262	204	2,268	204
הלוואות לדיוור	845	76	719	65	844	76
נכסים אחרים	773	69	*734	*66	728	65
סה"כ נכסי סיכון	15,188	1,367	15,192	1,367	15,262	1,374
אשראי						

(1) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 9% מנכסי הסיכון.
* הוצג מחדש - ראה ביאורים 1' ו-4 בתמצית הדוחות הכספיים.

- סך כל נכסי הסיכון בגין סיכוני השוק ליום 31.3.2012 הנמדדים על פי "הגישה הסטנדרטית" מסתכם ב-132 מיליון ש"ח ודרישת ההון⁽¹⁾ בגינם מסתכמת בסך 12 מיליון ש"ח (31.3.2011: 164 מיליון ש"ח ו-15 מיליון ש"ח, בהתאמה; 31.12.2011 - 163 מיליון ש"ח ו-15 מיליון ש"ח, בהתאמה).
- סך כל נכסי הסיכון בגין הסיכון התפעולי, ליום 31.3.2012 הנמדדים על פי גישת "האינדיקטור הבסיסי" מסתכם ב-1,946 מיליון ש"ח, ודרישת ההון⁽¹⁾ בגינם מסתכמת בסך 175 מיליון ש"ח (31.3.2011: 1,921 מיליון ש"ח, ו-173 מיליון ש"ח, בהתאמה; 31.12.2011 - 1,913 מיליון ש"ח, ו-172 מיליון ש"ח, בהתאמה).
- להלן נתונים לגבי החשיפה הכוללת של הבנק (כהגדרתה בהוראות בנק ישראל) (במיליוני ש"ח):

הרכב החשיפה הכוללת	31.3.2012		31.3.2011		31.12.2011	
	נכסי סיכון	דרישת ההון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישת ההון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישת ההון ⁽¹⁾
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
חשיפה לסיכון אשראי	15,190	1,367	*15,192	*1,367	15,262	1,374
חשיפה לסיכון שוק	132	12	164	15	163	15
חשיפה לסיכון תפעולי	1,946	175	1,921	173	1,913	172
סך נכסי הסיכון	17,268	1,554	17,272	1,555	17,338	1,561

(1) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 9% מנכסי הסיכון.
* הוצג מחדש - ראה ביאור 4 בתמצית הדוחות הכספיים.

(2) הלימות הון (המשך)

- להלן נתונים לגבי התפלגות יחס הלימות ההון בבנק ובחברות המאחדות שלו:

31.12.2011	31.3.2011	31.3.2012	
%	%	%	
9.7	*9.4	9.5	יחס הון "ברובד הראשון"
9.7	*9.4	9.5	יחס הון "ליבה"
13.2	*12.4	14.0	יחס הון כולל

* הוצג מחדש - ראה ביאורים 11 ו-4 בתמצית הדוחות הכספיים.

(3) מניות - גילוי לגבי פוזיציות בתיק הבנקאי

כעקרון, הבנק נמנע - בדרך כלל מהשקעה במניות בתיק הבנקאי. ליום 31.3.2011 כולל התיק הבנקאי ארבעה סוגי מניות:

- החזקה בשיעור של 31% מאמצעי ההון של החברה הכלולה: "תכלית דיסקונט - ניהול תיקים בע"מ" העוסקת בניהול תיקי השקעות ללקוחות קבוצת "דיסקונט".
- השקעה בקרנות הון סיכון - המתמחות בהשקעה בהון ובמתן אשראי ל"חברות הזנק" בתחום ה"היי טק".
- אחזקות ריאליות בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ (בשיעור של 14.8%).
- החזקות בשיעור זניח בחברות "היי-טק" שמניותיהן התקבלו בבנק במסגרת ביצוע עסקאות אשראי והחזרי השקעות אחרות.

גילוי כמותי

- להלן נתונים לגבי עלות המניות בתיק הבנקאי והשווי ההוגן שלהן:

31.12.2011	31.3.2011	31.3.2012	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
22	23	25	עלות
(7)	(7)	(7)	התאמה לשווי הוגן*
15	16	18	שווי הוגן**

* כולל הפרשה לירידת ערך שנוקפה לדוח רווח והפסד בסך של כ-7 מיליון ש"ח (31.3.2011, ו-31.12.2011 - זהה).

** נתוני השווי ההוגן ליום 31.3.2012 אינם כוללים יתרות המבוססות על מחיר מצוטט בבורסה (31.12.2011 - זהה; 31.3.2011 - 1 מיליון ש"ח).

- להלן נתונים לגבי התפלגות ההשקעות במניות, בחרך סחירות:

31.12.2011	31.3.2011	31.3.2012	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
15	15	18	השקעות לא סחירות
1	1	-	השקעות סחירות
15	16	18	סך הכל

דרישת ההון בגין פוזיציות בתיק הבנקאי

31.12.2011	31.3.2011	31.3.2012	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
			(א) מניות שסווגו כ"נכסי סיכון"
			מניות שסווגו לתיק הזמין למכירה:
1	1	1	• קרנות הון סיכון
1	1	1	• חברה ריאלית
-	-	-	• חברות "היי-טק"
2	2	2	סה"כ דרישת הון
-	-	3	(ב) מניות שנכחו מההון*

* מהווה השקעה בחברה כלולה.

(4) חשיפות הקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי

כללי

הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים מהווה חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. פעילות הבנק בתחום זה מבוצעת עם לקוחות הבנק ועם תאגידים בנקאיים. הפעלת מכשירים פיננסיים נגזרים חדשים ושינוי במדיניות החשיפה של הבנק לגבי מכשירים פיננסיים נגזרים, מתבצעת לאחר אישור ועדת ניהול הסיכונים ודירקטוריון הבנק.

חשיפה לסיכונים

הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה בגורמי סיכון מיוחדים ובכללם סיכונים אשראי של צד נגדי, סיכונים שוק וסיכונים נזילות.

סקירה מפורטת של מגוון הסיכונים, מדיניות גידור הסיכונים, ההגנה על הבטחונות והשיטות להקצאת הון - הכרוכים בניהול הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים נכללה בדין וחשבון של הבנק לשנת 2011.

היבטים חשובים

רוב נכסי הבסיס שחשיפתם לסיכונים שוק כאמור, כוסתה על ידי עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים – אינם סחירים. ההכנסות וההוצאות הנובעות מנכסים אלה נזקפים לדוח הרווח והפסד על בסיס צבירה, בעוד שתוצאות העסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים – שהוגדרו כ"עסקאות ALM" – מחושבות לפי השווי ההוגן (המהווה את שווי השוק – במכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל, או שווי המחושב על פי מודל – במכשירים נגזרים אחרים). לפיכך, לא מתקיימת הקבלה בין עקרונות הרישום החשבונאי של נכסי הבסיס והתוצאות הנובעות מהם, לבין העסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים בגין אותם נכסי בסיס שנכללו ב"עסקאות אחרות".

הפרשים אלו (המהווים "הפרשי עיתוי"), הגדילו את הרווח מפעילות מימון של הבנק בשלושת החודשים הראשונים של השנה בסך של כ-16 מיליון ש"ח, (לעומת 3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד).

נתונים כמותיים

להלן נתונים לגבי השווי ההוגן של חוזים בגין מכשירים פיננסיים נגזרים:

31.12.2011	31.3.2011	31.3.2012	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
			שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽¹⁾
-	3	-	נגזרי ריבית
18	27	16	נגזרי מט"ח
30	31	10	נגזרי מניות
5	-	-	נגזרי סחורות
53	61	26	סה"כ שווי הוגן ברוטו חיובי
61	55	54	חשיפת אשראי חוץ מאזנית פוטנציאלית ⁽²⁾
(19)	(12)	(8)	הטבות קיזוז
95	104	72	חשיפת אשראי נוכחית לאחר קיזוז ⁽³⁾

(1) היתרה כוללת שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים פיננסיים נגזרים כהגדרתם בהוראות בנק ישראל, בניכוי שווי הוגן של מכשירים נגזרים סחירים הנסלקים במסלקת מעו"ף, או על ידי צד נגדי מרכזי, ובתוספת חשיפה הנובעת מסיכון אשראי של צד נגדי בגין פעילות לקוחות בבורסה המחושבת על פי כללי הבורסה.

(2) חשיפת אשראי חוץ מאזנית פוטנציאלית בגין מכשירים נגזרים, מחושבת כמכפלה של סכום הקרן הרעיונית של תיק הצד הנגדי כולו, במקדם התוספת (ADD ON).

(3) חשיפת אשראי נוכחית הינה השווי ההוגן החיובי של חוזים, לאחר שנלקחו בחשבון הטבות מהסכמי קיזוז בני אכיפה, מבלי להביא בחשבון מקדמי בטחון בשל תנודתיות במחיר, נזילות וכו'. הבנק אינו נוהג להקצות בטחונות ספציפיים בשל עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים.

(5) טבלת קשר - בין דרישות הגילוי (בנדבך השלישי), לבין המידע שנכלל בדוח זה

במטרה לרכז את המידע שנדרש בהוראת השעה במקשה אחת - נדרשו התאגידים הבנקאיים לפרסם בדוח טבלה הקושרת בין דרישות הגילוי שבהוראה - לבין הפרקים או הביאורים שבהם נכלל המידע הנדרש בדוח זה. בטבלה המצורפת להלן - ניתנים הפרטים שגילויים נדרש בדוחות ביניים רבעוניים.

דרישות הגילוי בהוראת השעה		פרטים לגבי המידע שניתן (מיקום)	
מס' טבלה	פרטי המידע הנדרש	בדוח זה	
		עמוד	מיקום
1	תחולת היישום (איכותי)	-	-
2א.	מבנה ההון (איכותי)	-	-
2 ב' - ה'	מבנה ההון (כמותי)	77	דוח דירקטוריון
3א'	הלימות ההון (איכותי)	-	-
3ב' - ז'	הלימות ההון (כמותי)	78	דוח דירקטוריון
4א'	סיכון אשראי - דרישות גילוי כלליות (איכותי)	-	דוח דירקטוריון
4ב'	חשיפת אשראי - בחתך סוגי אשראי (כמותי)	45	דוח דירקטוריון

(5) טבלת קשר - בין דרישות הגילוי (בנדבך השלישי), לבין המידע שנכלל בדוח זה (המשך)

דרישות הגילוי בהוראת השעה		פרטים לגבי המידע שניתן (מיקום)			
מס' טבלה	פרטי המידע הנדרש	בדוח זה		בדוח לשנת 2011	
		מיקום	עמוד	מיקום	עמוד
ג'4	התפלגות חשיפת אשראי - בחתך אזור גאוגרפי (כמותי)	סקירת הנהלה	102	סקירת הנהלה	200
ד'4	התפלגות חשיפות אשראי - בחתך צד נגדי (כמותי)	דוח דירקטוריון	45	דוח דירקטוריון	96
ה'4	התפלגות חשיפות אשראי - לפי תקופה לפרעון (כמותי)	דוח דירקטוריון	47	דוח דירקטוריון	97
י'4	התפלגות חשיפות אשראי - לפי ענף עיקרי (כמותי)	סקירת הנהלה	104	סקירת הנהלה	198
י'4	חובות בעייתיים - בחתך אזור גאוגרפי (כמותי)	סקירת הנהלה	105	סקירת הנהלה	200
ח'4	תנועה בהפרשה להפסדי אשראי (כמותי)	ביאור 3 ד'	131	ביאור 5 ד'	243
א'5	סיכון אשראי - תיקים המטופלים בגישה הסטנדרטית (איכותי)	-	-	דוח דירקטוריון	98
ב'5	סיכון אשראי תיקים המטופלים בגישה הסטנדרטית (כמותי)	דוח דירקטוריון	49	דוח דירקטוריון	98
א'7	הפחתת סיכון האשראי (איכותי)	-	-	דוח דירקטוריון	100-102
ב'7 - ג'	הפחתת סיכון האשראי (כמותי)	דוח דירקטוריון	52	דוח דירקטוריון	103
א'8	חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי (איכותי)	-	-	דוח דירקטוריון	142-146
ב'8	חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי (כמותי)	דוח דירקטוריון	81	דוח דירקטוריון	146
9	איגוח - גילוי בגישה הסטנדרטית	לא רלבנטי	-	לא רלבנטי	-
א'10	סיכון שוק - גילוי לגבי הגישה הסטנדרטית (איכותי)	-	-	דוח דירקטוריון	111
ב'10	דרישות הון בגין סיכונים השוק	דוח דירקטוריון	72	דוח דירקטוריון	123
12	סיכון תפעולי (איכותי)	-	-	דוח דירקטוריון	125-127
א'13	פוזיציות במניות בתיק הבנקאי (איכותי)	-	-	דוח דירקטוריון	140-141
ב'13 - ו'	פוזיציות במניות בתיק הבנקאי (כמותי)	דוח דירקטוריון	79	דוח דירקטוריון	141-142
א'14	סיכון ריבית בתיק הבנקאי (איכותי)	דוח דירקטוריון	64	דוח דירקטוריון	115-117
ב'14	סיכון ריבית בתיק הבנקאי (כמותי)	דוח דירקטוריון	70	דוח דירקטוריון	120

12. "באזל 3"

א. כללי

בעקבות המשבר הפיננסי והכלכלי שהתחולל בשנת 2007 ולאחריה - במהלכו נחשפה המערכת הבנקאית העולמית להפסדי מסחר ואשראי מערכתיים שלא היה ביכולתה לספוג, ובעקבותיהם נאלצה המערכת הציבורית להתערב באמצעות הזרמה חסרת תקדים של נזילות, הון וערבויות - במטרה למנוע מחנק אשראי ונזילות, שעלולים היו לערער את הכלכלה הריאלית - החליטה "ועדת באזל" לערוך רפורמה מקיפה בכללים הקיימים לניהול סיכונים, שתחזק את כללי ההון והנזילות הגלובליים ותשפר את יכולת המגזר הבנקאי לספוג זעזועים הנגרמים ממצבים של לחצים פיננסיים או כלכליים מכל מקור שהוא ולהקטין בכך את הסיכון לזליגת משברים עתידיים מהמגזר הפיננסי למגזר הריאלי.

בחודש דצמבר 2010 פרסמה "ועדת באזל" את המלצותיה לחבילת הרפורמות במסמך ל"מסגרת פיקוחית גלובלית לחיזוק המערכת הבנקאית" (להלן: "באזל 3"). המסמך כולל הנחיות שנועדו לשפר את ניהול הסיכונים והממשל התאגידי ולחזק את הגילוי והשקיפות של התאגידים הבנקאיים, ובכללן:

- **שיפור האיכות של בסיס ההון** - מוצע לצמצם את המרכיבים הנכללים ברובד הראשון של ההון, ולכלול ברובד זה בעיקר הון מניות ועודפים. בהתאמה לעקרון זה - מוצע לגרוע בהדרגה מבסיס ההון ברובד הראשון מכשירי הון מורכבים חדשניים, שניתן היה להכלילם בבסיס ההון על פי ההוראות הקיימות.
- בנוסף, מוצע לקבוע מתכונת אחידה למכשירי הון שיקללו בבסיס ההון ברובד השני, ולגרוע מכשירי הון המיועדים לכיסוי סיכויי שוק מבסיס ההון ברובד השלישי.
- **חיזוק "כיסוי הסיכון"** - לדעת ועדת באזל, מתן משקל חסר לסיכונים מאזניים וחוז' מאזניים, לרבות חשיפות הקשורות לגזרים - היווה גורם מפתח לחוסר היציבות שהתפתח בזמן המשבר. לפיכך, מציעה הועדה לחזק את כיסוי הסיכון של מסגרת ההון, באמצעות אימוץ כללים חדשים למדידת השפעת סיכויי צד נגדי בחישוב יחס הלימות ההון, לרבות:
- חיזוק דרישת ההון בגין סיכויי אשראי של צד נגדי.
- שימוש במבחני קיצון בחישוב דרישת ההון בגין סיכויי אשראי של צד נגדי.
- הקצאת הון בגין הפסדים פוטנציאליים שעלולים להיווצר בגין הידרדרות איכות האשראי של הצד הנגדי.
- מתן תמריץ לתאגידים הבנקאיים להגדיל את היקף העסקאות במכשירים נגזרים המבוצעות עם "צדדים נגדיים מרכזיים", באמצעות הפחתת משקל הסיכון של עסקאות אלו.
- הקשחת התקנים לניהול סיכון האשראי של צד נגדי במספר תחומים, לרבות בטיפול ב"סיכון בכוון השגוי".
- **קביעת "יחס מינוף"** - אחד ממאפייני המשבר הבסיסים עליהם הצביעה ועדת באזל, היה יחס מינוף מופרז במערכת הבנקאית. הצמצום הכפוי של יחס המינוף במהלך המשבר שחק את מחיר הנכסים וגרם להחרפת המשבר. לאור האמור לעיל, מציעה הועדה לצמצם את המינוף במערכת הבנקאית ולקבוע מדידה פשוטה ובלתי תלויה של מרכיב זה שתשלים את המדידה מבוססת הסיכון.

• **הקטנת "פרו - מחזוריות" וקביעת כריות "אנטי מחזוריות"** - הועדה הגיעה למסקנה שביצוע סימולטני של מהלכים זהים בעת משבר, על ידי משתתפי השוק, גרם לערעור היציבות בצורה משמעותית והחריף את המשבר.

במטרה להקטין את השפעת מרכיב זה, הציעה הועדה לאמץ סדרת אמצעים, ובכללם:

• שימוש בנתונים לטווח ארוך לצורך הערכת ההסתברויות לכשל, ושימוש במבחני קיצון המתחשבים בהורדת דירוג תיקי האשראי בעת מיתון.

• שימוש בתהליך הנדבך השני ליצירת כרית בטחון בגין שימוש באומדני הסתברות לכשל (PS) עבור תיקי אשראי בתנאי מיתון.

• התבססות על הפרשות להפסדי אשראי "צופות פני עתיד" (EL), במקום השיטה הנוהגת, המבוססת על ה"הפרשות הגלומות" בתיק האשראי.

• חיזוק הכלים העומדים לרשות גורמי הפיקוח לשימור ההון במגזר הבנקאי (באמצעות פיקוח על חלוקת דיבידנדים, רכישה עצמית של מניות, ותגמולי שכר חריגים). השימוש בכלים אלו יגדיל את עמידות המגזר הבנקאי בתקופות מיתון.

• פיקוח על גידול עודף באשראי - להערכת ועדת באזל, גידול עודף באשראי תורם לעליה בהיקף ההפסדים בתקופת מיתון. לפיכך, המליצה "ועדת באזל" לחזק את ההגנות ההוניות, באמצעות הקצאת כרית בטחון נאותה.

• **טיפול ב"סיכון מערכת" - לדעת הועדה יש לטפל בנפרד בקבוצות בנקאיות מסוימות שפגיעה אפשרית ביציבותן, עלולה לגרום לזעזוע בכל המערכת הפיננסית ולגלוש גם לכלכלה הריאלית.** הועדה ממליצה להגדיר קבוצות בנקאיות אלו כ"בנקים חשובים מערכתית", ולקבוע עבורם סטנדרטים גבוהים יותר לספיגת הפסדים. בכדי לאפשר לבנקים אלה לעמוד בסטנדרטים הנ"ל מוצע לקבוע עבורם דרישות הון מחמירות יותר ולהגדיל את הדרישות ל"כריות הון נוספות" בגינם.

• **קביעת "תקן נזילות גלובלי" - להערכת הועדה, החמרת הדרישות ההוניות לבדה אינה מספקת לשמירה על יציבות המגזר הבנקאי ויש לשלבה בחיזוק הפיקוח על סיכון הנזילות באמצעות קביעת תקנים בינלאומיים לניהול סיכון הנזילות.** התקנים עליהם המליצה הועדה מטפלים בשני היבטים של ניהול סיכון הנזילות:

• ניהול סיכון הנזילות לטווח קצר - הועדה מנחה את התאגידים הבנקיים להחזיק כמות מספקת של נכסים נזילים שתספיק לתאגיד הבנק אופק הישרדות שלא יפחת מ-30 יום, גם בעיתות "לחץ קיצוני". עקרון זה יושג באמצעות שמירה על "יחס כיסוי נזילות" (שהוגדר על ידי הועדה) - בשיעור שלא יפחת מ-1.

• ניהול סיכון הנזילות לטווח בינוני - הועדה ממליצה לשפר את פרופיל הנזילות של התאגיד הבנקאי לטווח בינוני באמצעות מתן תמריצים לגיוס מקורות מימון יציבים וארוכי טווח.

בנוסף, ממליצה הועדה לפתח כלים לניטור שינויים בפרופיל הנזילות של התאגיד הבנקאי, שיכללו, בין היתר, שימוש במדדים כמותיים סטנדרטיים, ובכללם:

• אי התאמה חוזית במועדי הפרעון של נכסים והתחייבויות.

• ריכוזיות מקורות המימון.

- זמינות נכסים לא משועבדים.
- יחס כסוי הנזילות (משמש לפיקוח על סיכון הנזילות לטווח קצר).
- כלי ניטור מבוססי שוק.

ב. קביעת מגבלות ל"יחס הון הליבה"

ביום 28 במרס 2012 פרסם בנק ישראל הוראה בנושא: "מסגרת באזל 3 - יחסי הון ליבה מינימליים", במסגרת היערכות בנק ישראל לאימוץ כללי "באזל 3" בישראל.

לדעת בנק ישראל מתאפיין המשק הישראלי בכלל, והמערכת הבנקאית בישראל בפרט, בסיכונים ייחודיים, לרבות:

- חשיפה לזעזועים המתרחשים בחו"ל ולסיכונים בגין שינויים בשערי החליפין, הנובעים ממרכיב גבוה של יצוא בתוצר המקומי.

- חשיפת אשראי מערכתית לקבוצות לוויים מסוימות, הנובעת מריכוזיות אשראי גבוהה במערכת הבנקאית.

- חשיפה גבוהה של המשק הישראלי לסיכון "משבר בנקאות מערכתית", בשל מספר נמוך של תאגידים בנקאיים הפועלים בישראל ולאור היקפה המשמעותי של המערכת הבנקאית ביחס למימדי המשק המקומי.

לאור האמור לעיל, נקבע בהוראה יעד ליחס "הון ליבה" מינימלי בשיעור שלא יפחת מ-9% (על פי כללי "באזל 3"), שיחול על כלל התאגידים הבנקאיים בישראל החל מיום 1.1.2015.

יחס הון הליבה של הבנק (המחושב על פי כללי "באזל 2") ליום 31.3.2012, מסתכם ב-9.5%. על פי חישובים ראשוניים שנערכו על ידי הבנק, יישום כללי המדידה שנקבעו במסגרת "באזל 3", צפוי להקטין את יחס הון הליבה בכ-0.4 נקודות האחוז.

חלק ה' - גילוי ובקרה

13. מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

א. כללי

הדוחות הכספיים של הבנק לתקופת הדוח ערוכים על פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם פורט בביאור 1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2011 ובביאור 1 בדוחות הכספיים לתקופת הדוח - תוך התאמות לכללי דוחות מקובלים לצורך עריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים. יישומם של כללי חשבונאות אלו על ידי הנהלת הבנק בעת עריכת הדוחות הכספיים, דורש לעיתים שימוש בהנחות, הערכות ואומדנים שונים, שחלקם כרוך במידה רבה של אי ודאות או רגישות למשתנים שונים. אומדנים והערכות מסוג זה שהשתנותם עשויה להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים לאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים".

סקירה תמציתית של ההערכות והאומדנים בנושאים חשבונאיים קריטיים, נכללה בדין וחשבון של הבנק לשנת 2011. כללי החשבונאות שיושמו בעריכת תמצית הדוחות הכספיים לתקופת הדוח, אינם כוללים אומדנים והערכות ב"נושאים קריטיים" מעבר לנושאים שפורטו בדוחות הבנק לשנת 2011.

ב. הצגת מכשירים פיננסיים על פי שוויים ההוגן

כאמור בדוחות הבנק לשנת 2011, נמדדים המכשירים הנגזרים וההשקעות בניירות ערך על פי שוויים ההוגן.

להלן נתונים לגבי יתרות המכשירים הפיננסיים (לרבות מכשירים נגזרים), הכלולים בדוחות הכספיים לפי שוויים ההוגן תוך אבחנה בין יתרות המבוססות על "נתונים נצפים", ליתרות המבוססות על "נתונים לא נצפים" - וההכנסות (הוצאות) שנזקפו לדוח הרווח והפסד בגינם:

נתונים תוצאתיים		נתונים מאזניים	
לשלושה חודשים שנסתיימו		יתרות שווי הוגן ליום	
ביום 31 במרס			
2011	2012	31.12.2011	31.3.2012
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
44	26	4,832	5,550
3	1	139	137
47	27	4,971	5,687
-	-	-	-
(3)*	14	(79)	(53)
(1)*	7	(133)	(123)
(4)	21	(212)	(176)

1. ניירות ערך זמינים למכירה

"נתונים נצפים"

- נסחרים בשוק פעיל (רמה 1)
- אחרים (רמה 2)

2. מכשירים נגזרים

"נתונים נצפים"

- נסחרים בשוק פעיל (רמה 1)
- אחרים (רמה 2)
- "נתונים לא נצפים" - (רמה 3)

* סווג מחדש

השינויים בשווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים המשתייכים לקבוצת האיכות הנמוכה ("רמה 3"), בתקופת הדו"ח נובעים מהגורמים הבאים:

- הפער בין שיעור עליית מדד המחירים לצרכן, לבין שינוי השיעור בשער החליפין של השקל לעומת המטבעות הזרים, הקטין את השווי ההוגן של מכשירים אלו בשלושת החודשים הראשונים של השנה, בסך של 1 מיליון ש"ח.
- הפער בין השינוי בשיעור ריבית השוק במגזר המט"ח, לבין השינוי בשיעור ריבית השוק במגזר הצמוד למדד, הגדיל את השווי ההוגן של מכשירים אלו בשלושת החודשים הראשונים של השנה, בסך של 7 מיליון ש"ח.
- צבירת הריבית השוטפת, הגדילה את השווי ההוגן של מכשירים אלו בשלושת החודשים הראשונים של השנה, בסך של כ-2 מיליון ש"ח.
- העליה ב"מרכיב סיכון האשראי", הקטינה את השווי ההוגן של מכשירים אלו בשלושת החודשים הראשונים של השנה בכ-2 מיליון ש"ח.

קביעת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים (לרבות מכשירים נגזרים) המשתייכים לדרגות איכות 2 ו-3 מבוססת על הערכות והנחות, הנשענות בין היתר, על שיקול דעת סובייקטיבי.

לפיכך, סטייה אפשרית בגורמים אלו עלולה להטות את שוויים ההוגן של מכשירים אלו בצורה מהותית.

14. גילוי בדבר תהליך אישור הדוחות הכספיים

על פי הוראות בנק ישראל הוטל על התאגידים הבנקאים לכלול בדוחות הדירקטוריון הרבעוניים והשנתיים, מידע בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים, כמפורט להלן:

א. דירקטוריון הבנק הינו האורגן המופקד על בקרת העל בבנק. הדירקטוריון הקים את "ועדת המאזן" המופקדת מטעמו על הפיקוח, הבקרה וההכוונה של תהליך אישור הדוחות הכספיים בבנק - ומגישה לדירקטוריון, בסיום עבודתה - את המלצותיה בנוגע לאישור הדוחות הכספיים.

"ועדת המאזן" כוללת שישה דירקטורים, ששלושה מהם הינם דירקטורים "בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" (כמוגדר בהוראות בנק ישראל), כדלקמן:

אבי אקשטיין* - יו"ר ועדת מאזן.

אייל הירדני*

לאה בנאי

נחום הדסי

שמואל מסנברג

אהוד נחתומי**,

* דירקטור בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית.

** פרש מחברותו בדירקטוריון הבנק ביום 28 במאי 2012.

יצוין בהקשר זה, כי ביום 29 בדצמבר 2010, פרסם בנק ישראל תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 301, הקובע, בין היתר, כי "ועדת הביקורת" הינה האורגן המתאים ביותר לדיון בדוחות הכספיים הרבעוניים והשנתיים (ראה פרק 3ד' לעיל). הבנק נערך ליישום ההנחיות החדשות, במועד שנקבע ליישומן.

ב. תהליך אישור הדוחות הכספיים הרבעוניים כולל את השלבים והאורגנים הבאים:

ועדת גילוי

כחלק מיישום הוראות בנק ישראל בנושא הגילוי בדוחות הכספיים, המתבססת על סעיף 302 בחוק Sarbanes Oxley (ראה פרק 16 להלן) - הוקמה בבנק ועדת גילוי, בראשות מנכ"ל הבנק, בה חברים כל חברי ההנהלה של הבנק, המבקר הפנימי ומנהלים בכירים נוספים. הועדה מתכנסת אחת לרבעון (קודם לתחילת הדיונים בדוחות הכספיים), בהשתתפות ראוי החשבון המבקרים, ודנה בהתפתחויות שחלו בנושאים שונים במהלך פעילותו העסקית של הבנק ברבעון האחרון, שעשויה להיות להם השלכה על הגילוי בדוחות הכספיים, לרבות: שינוי חקיקה והוראות חדשות, שינויים במדיניות החשבונאית, התפתחות בתביעות משפטיות, שינויים בבקורות הפנימיות (אם היו כאלה), תרמיות ומעילות (במידה ואירעו). המלצות ועדת הגילוי מיושמות בדוחות הכספיים של הבנק.

ועדת מאזן

כאמור, האורגן המופקד מטעם הדירקטוריון על בקרת תהליך אישור הדוחות הכספיים הינו ועדת המאזן.

לקראת הדיון בפורום "ועדת מאזן", נמסרת לעיונם של חברי "ועדת המאזן" טיוטת הדוחות הכספיים בצרוף מסמכים נוספים שסייעו להם בהבנת וניתוח הדוחות הכספיים, לרבות: ניתוח השינויים בתוצאות הכספיות על "בסיס אחיד", התפתחות רב שנתית ורב רבעונית של נתונים מאזניים ותוצאתיים (לרבות נתונים בחתך מגזרי פעילות), ופרטים נרחבים בנושא "חובות בעייתיים והפרשות להפסדי אשראי".

לאחר קבלת מסמכים אלו - מקיימת ועדת המאזן דיון מפורט בדוחות (פורום "ועדת מאזן"), בו נטלים חלק - מלבד חברי ועדת המאזן - גם נושאי משרה בכירה הקשורים לדיווח הכספי (לרבות: המנכ"ל והחשבונאי הראשי), ורואי החשבון המבקרים של הבנק.

במסגרת הדיון סוקרים המנכ"ל והחשבונאי הראשי בהרחבה את הדוחות הכספיים, תוך מתן הסברים מפורטים לגבי הגורמים לשינויים ולהתפתחויות בנכסים, בהתחייבויות ובתוצאות הכספיות, ונושאים אחרים, כגון: שינויים במדיניות החשבונאית, שינויים בחוקים ובהוראות בנק ישראל, שינויים במדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים והתפתחויות בהתחייבויות התלויות - והשפעתן על הדוחות הכספיים. בנוסף, מתקיים דיון נרחב בהתפתחויות שחלו בחובות הבעייתיים בבנק ובהפרשות להפסדי אשראי.

רואי החשבון המבקרים מדווחים על ממצאים שעלו במהלך סקירת הדוחות הרבעוניים ועל עניינים אחרים שלדעתם יש להביאם לידיעת חברי ועדת המאזן.

בתום הדיון מגישה ועדת המאזן את המלצותיה לדירקטוריון בנוגע לאישור הדוחות הכספיים - לקראת הדיון שעורך הדירקטוריון בעניין זה.

דירקטוריון הבנק

לאחר הדיון בפורום "ועדת המאזן", מתקיים דיון נוסף במליאת הדירקטוריון - לצורך אישור הדוחות הכספיים. לקראת הדיון נמסרת לחברי הדירקטוריון הטייטה המתוקנת של הדוחות הכספיים (לאחר ששולבו בה המלצות וההחלטות שהתקבלו ב"ועדת המאזן"), בצירוף כל המסמכים שהונחו בפני חברי ועדת המאזן, ומסמכים נוספים, במידת הצורך, על פי החלטת ועדת המאזן.

בדיון במליאת הדירקטוריון נוכחים - מלבד חברי הדירקטוריון - גם נושאי משרה בכירה הקשורים לדיווח הכספי (לרבות: המנכ"ל והחשבונאי הראשי), ורואי החשבון המבקרים של הבנק.

הדיון כולל: סקירת הדוחות הכספיים על ידי המנכ"ל והחשבונאי הראשי (לרבות הנושאים שנכללו בסקירה בפורום "ועדת מאזן"), דיווח על יישום המלצות ועדת המאזן, עמידת הבנק במגבלות החשיפה לסיכונים הקבועות בהוראות, או כאלו שנקבעו על ידי הדירקטוריון, ודיווח על עסקאות חריגות או מהותיות לעסקי הבנק.

רואי החשבון המבקרים מדווחים על ממצאי סקירת הדוחות הרבעוניים ועל עניינים אחרים שלדעתם ראוי להביאם לידיעת חברי הדירקטוריון.

במהלך הדיון מפנים חברי הדירקטוריון להנהלה ולגורמים אחרים הקשורים לדיווח הכספי שאלות ובקשות לקבלת הבהרות לגבי נושאים שונים שנכללו (או שאמורים היו להכלל) בדוחות הכספיים. בתום הדיון - בכפוף לקבלת תשובות מספקות מצד הנהלת הבנק - מאשר הדירקטוריון את הדוחות הכספיים.

15. המבקר הפנימי

פרטים לגבי המבקר הפנימי, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם הוא פועל, תכנית הביקורת השנתית והשיקולים בקביעתה - נכללו בדוח השנתי לשנת 2011. בתקופת הדוח לא חלו שינויים בפרטים אלו.

ברבעון הראשון של שנת 2012 הוגשו על ידי המבקר הפנימי 16 דוחות ליו"ר הדירקטוריון, יו"ר ועדת הביקורת של הדירקטוריון והמנהל הכללי. כמו כן נידונו בתקופה זו 25 דוחות, בישיבות ועדת הביקורת של הדירקטוריון.

לפרטים נוספים באשר להחלטה שהתקבלה לגבי מינוי מבקר פנימי חדש לבנק - ראה פרק 18 להלן.

16. בקורות ונהלים לגבי דווח כספי

א. בקורות לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 309 (העוסקת הן בבקורות ונהלים לגבי הגילוי (סעיף 302 בחוק Sarbanes Oxley - להלן: "SOX") והן בבקרה הפנימית על דווח כספי (סעיף 404 SOX - ראה סעיף ב' להלן) - קובעת בכל הנוגע לבקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים התקופתיים, כדלקמן:

- תאגיד בנקאי חייב לקיים בקורות ונהלים לגבי הגילוי על דיווח כספי.
- הנהלת התאגיד הבנקאי תעריך, בשיתוף המנהל הכללי והחשבונאי הראשי, את אפקטיביות הבקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים, לסוף כל רבעון.
- בנוסף, חויבו המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של כל תאגיד בנקאי, להצהיר אישית, במסגרת הדוחות הכספיים - הצהרות (הכלולות בדוחות אלו) לגבי הגילוי הנכלל בדוחות, בהסתמך על סקירת הדוחות הכספיים והערכת יעילות הבקורות ונהלים לגבי המידע שנכלל בדוחות.
- קיומן של בקורות אלו ותקפותן נבחנות ביחידות השונות של הבנק מידי רבעון. בנוסף, הוקמה בבנק "ועדת גילוי" בראשות המנהל הכללי הכוללת את כל חברי הנהלת הבנק. הועדה מתכנסת אחת לרבעון ודנה בנושאים שונים שהתעוררו במהלך פעילותו העסקית של הבנק, שעשויה להיות להם השלכה על הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים.

ב. בקרה פנימית על דווח כספי

בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 309 מפורטות גם חובות הנהלת התאגיד הבנקאי, לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי (סעיף 404 SOX).

ההוראה קובעת, בכל הנוגע לבקרה הפנימית על דיווח כספי, כדלקמן:

- תאגיד בנקאי חייב לקיים בקרה פנימית על דיווח כספי.
- הנהלת התאגיד הבנקאי תעריך מדי רבעון - כל שינוי בבקרה הפנימית של התאגיד הבנקאי על דיווח כספי שיש לו השפעה מהותית, או שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של התאגיד הבנקאי על דיווח כספי.
- בתקופת הדוח עודכן התיעוד הקיים בגין מספר תהליכים עסקיים המשליכים על דיווח כספי, נסקרו הבקורות הקיימות בגין תהליכים אלו, לרבות בקורות חדשות שנוספו בתקופת הדוח, ונערכו בדיקות שוטפות על הבקורות הקיימות.

ג. הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

בהתבסס על בחינת הבקורות הקיימות בתהליכי הפקת והעברת המידע הקשורים לדיווח הכספי, ועל תוצאות הדיונים שנערכו ב"ועדת הגילוי", העריכה הנהלת הבנק בשיתוף המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק את אפקטיביות הבקורות ונהלים בתקופה המכוסה בדוח זה - לגבי הגילוי של הבנק.

על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, הסיקו - כי לתום תקופה זו, הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק - הינן אפקטיביות כדי: לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני, בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ד. שינויים בבקרה הפנימית

בשנים האחרונות מיישם הבנק מהלך אסטרטגי, במסגרתו מוסבות מערכות מידע מקומיות ששימשו את הבנק בעבר - ומוחלפות במערכות מקבילות של החברה האם. במהלך השנים 2010 ו-2011 הטמיע הבנק מערכת מידע מקומית שפותחה בחברה האם ומשמשת לניהול דיווח על חובות בעייתיים, סיכון אשראי והפרשות להפסדי אשראי (מערכת "חותם") המיישמת את ההוראות החדשות שפורסמו על ידי בנק ישראל בנושא זה ונכנסו לתוקף ביום 1.1.2011.

המערכת החדשה הוטמעה בסניפים, יחידות המטה בתחום האשראי והיחידות לטיפול באשראים מיוחדים החל מהרבעון הרביעי של שנת 2010, ובשנת 2011.

הטמעת המערכת, בעקבות יישום ההוראות החדשות, כאמור, הצריכה שינויים מהותיים בתהליכי העבודה והבקרה הקשורים ב: איתור, סיווג וחישוב ההפרשות להפסדי אשראי.

לאור השינויים בתהליכי העבודה והבקרה כאמור, נערכה סקירה של תהליכי העבודה בתחום זה (הכוללת היבטי אשראי, תפעול, חשבונאות ובקרה) ומופו הסיכונים האפשריים והבקורות הנדרשות לגידור סיכונים אלו.

יישומן של חלק מהבקורות שמופו כאמור, מצריך שימוש בדוחות בקרה שעד כה טרם הושלמו במלואם. לפיכך, נערכות חלק מ"בקורות המפתח" באמצעות כלים מיכניים חלופיים. הבנק פועל לתיקון הליקויים שטרם באו על תיקונם המלא, בהקדם.

מעבר לאמור לעיל, לא ארעו במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31.3.2012, שינויים כלשהם בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי אשר השפיעו באופן מהותי, או שסביר שצפויים להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

חלק ו' - מידע אחר

17. עניינים אחרים

א. איתור והשבת נכסים של נספי השוואה

בדין וחשבון של הבנק לשנת 2011, תוארה דרישה לתשלום חוב בסך של כ- 15.3 מיליון ש"ח (שהופחתה לאחר מכן לסך של 8.8 מיליון ש"ח) שהוגשה לבנק על ידי "החברה לאיתור ולהשבת נכסים של נספי השוואה בע"מ", (להלן: "החברה"), מכח הוראות "חוק נכסים של נספי שוואה (השבה ליורשים והקדשה למטרות סיוע והנצחה), התשס"ו - 2006, בגין חבות לכאורה המיוחסת לבנק, ונובעת מנכסים של נספי השוואה שהיו בעבר ברשות בנק "ברקליס אינטרנשיונל בע"מ" (שפעל בישראל בתקופת מלחמת העולם השנייה, ופעילותו נרכשה על ידי הבנק בשנת 1971) - שלדעת החברה נותרו, לכאורה, בידי הבנק.

למרות שהבנק חלק עקרונית על דרישת החוב, ועל ההנחות עליהן בוססה - התקשה הבנק לסתור את כל טענות החברה, בהעדר מסמכים מבססים מהתקופה הרלוונטית (מלחמת העולם השנייה והתקופה שקדמה לה).

בחודש דצמבר 2011 גובש מתווה פשרה בין הבנק לחברה, במסגרתו התחייב הבנק לשלם לחברה סך של חמישה מיליון ש"ח בתמורה לביטול כל דרישות החברה כנגדו. עד כה טרם נחתם הסכם מחייב בנושא זה. בספרי הבנק נכללה הפרשה מתאימה בגין התחייבות זו.

ב. מכירת קופות הגמל

בדין וחשבון לשנת 2011, ניתן גילוי למחלוקת שהתגלעה בין הבנק לבין "קבוצת הרוכשים", בעקבות הודעת הבנק על החלטתו לממש בחודש אפריל 2010 את אופציית ה-put שניתנה לו, ולמכור ל"קבוצת הרוכשים" את החזקותיו בחברת "הדס מרכנתיל קופות גמל בע"מ", במחיר שנקבע בהסכמים שנחתמו בעבר על ידי הצדדים.

המחלוקת נוגעת לפרשנות הראויה של סעיפים מסוימים הנוגעים לחישוב תמורת המכירה, והיקפה הכספי מוערך בכ-14-16 מיליון ש"ח.

על פי מגננון ליישוב מחלוקת שנקבע בהסכמי העבר שנחתמו בין הצדדים - מונה פוסק לבירור המחלוקת.

ביום 6 בפברואר 2012 נמסרה לצדדים החלטת הפוסק, על פיה זכאי הבנק לקבל מ"קבוצת הרוכשים" בגין הנושאים שבמחלוקת - סכום נוסף בסך של כ-11 מיליון ש"ח.

בהתאם לכללים שנקבעו במגננון ליישוב מחלוקת, כאמור, התקיימה פגישה בין הצדדים, בניסיון להגיע להסכמה, על בסיס העובדות שנקבעו על ידי הפוסק. עד כה לא הושגה הסכמה בין הצדדים. אם לא יעלה בין הצדדים להגיע להסכמה - תעמוד לכל אחד מהצדדים הזכות לערער על החלטת הפוסק בפני ערכאות נוספות, אך עד כה טרם הוגשה בקשת ערעור בנושא זה.

לאור הפער הגדול בין עמדות הצדדים וההתפתחויות המשפטיות האפשריות בסוגיה זו - לא זקף הבנק, בשלב זה, הכנסות כלשהן בגין החלטת הפוסק. אם תיוותר החלטת הפוסק בעינה, בגמר ההליך לבירור המחלוקת, צפוי הבנק לרשום רווח נוסף, מעבר לסכום שנרשם בשנת 2010.

ג. מיקוד עסקי והתייעלות

בדוחות לשנת 2011 נכלל מידע על תכנית למיקוד עסקי והתייעלות שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק בחודש דצמבר 2011.

התוכנית כוללת שורה של צעדים בנושאי מיקוד עסקי והתייעלות, לרבות:

- מיקוד הפעילות העסקית של הבנק במגזר הקמעונאי והמסחרי באמצעות הרחבת יעדי הבנק בתחומים אלו ועריכת שינויים ארגוניים מתאימים.
- העמקת הפעילות בתחום ייעוץ ההשקעות.
- שינוי מתכונת הפעילות בתחומים שאינם נמצאים בליבת העסקים של הבנק, תוך התבססות על קבלת שירותים בתחומים אלו מהחברה האם.
- צמצום במצבת כח האדם, באמצעות השקת תכנית לפרישה מרצון.

הבנק החל ביישום התכנית בתחילת שנת 2012. הצעדים שננקטו על ידי הבנק בתקופת הדוח, כללו בין היתר:

- הרחבת יעדי האשראי והפיקדונות בתחום הקמעונאי והמסחרי בתכנית העבודה של הבנק לשנת 2012. לפיכך, עיקר הגידול באשראי בבנק ברבע הראשון של שנת 2012 נרשם במגזר הקמעונאי.
- אישור תכנית לשינויים ארגוניים בחטיבות האשראי (ראה סעיף ד' להלן).
- השקת תכנית לפרישה מרצון של כ-40 מעובדי המטה של הבנק בעלות כוללת של כ-45 מיליון ש"ח. שיעור ההצטרפות לתכנית, למועד פרסום הדו"ח מסתכם בכ-50%.
- הוגדלה מצבת יועצי ההשקעות בשיעור של כ-30% מהיעד שנקבע בתכנית העבודה.
- במהלך חודש מרס 2012 הושלם מיזוגן של שתי יחידות הגביה בבנק, תוך צמצום של כ-10% במצבת העובדים.

- בתקופת הדוח הגיש הבנק לאישור הממונה על שוק ההון והחסכון במשרד האוצר (להלן: "הממונה") תכנית לשינוי מתכונת הפעילות הקיימת בבנק בתחום ה"ייעוץ הפנסיוני" (הכוללת "יחידת ייעוץ" נפרדת), ולבסס שירות זה על שירותים שיסופקו לבנק על ידי מערך הייעוץ הפנסיוני של החברה האם. בשלב זה נתן הממונה אישור עקרוני בלבד למתכונת הפעולה המוצעת.

להערכת הבנק השינוי במתכונת הפעילות בתחום זה יושלם עד לתום השנה.

ד. שינויים אירגוניים

בהמשך לתכנית למיקור עסקי והתייעלות שאושרה בחודש דצמבר 2011 (ראה סעיף ג' לעיל) ובמטרה לייצור בבנק תשתית אירגונית העולה בקנה אחד עם המטרות שנקבעו לבנק, אישר הדירקטוריון ביום 1 באפריל 2012 תכנית לשינוי במבנה הארגוני של הבנק שמרכיביה העיקריים:

- הסטת חלק מהפעילות הבנקאית המסחרית של הבנק, הכוללת טיפול בלקוחות עסקיים שהאשראי שניתן לכל אחד מהם עולה בדרך כלל עד כ-7 מיליון ש"ח, מהחטיבה ל"בנקאות קמעונאית", לחטיבה ה"עסקית". בעקבות השינוי בתכולת פעילות החטיבה, ישונה שמה והיא תקרא: "החטיבה העסקית - מסחרית".
- הסטת חלק מהפעילות המסחרית במגזר הנדל"ן, הכוללת טיפול בלקוחות עסקיים המשתייכים לתחום זה, שהיקף האשראי של כל אחד מהם עולה בדרך כלל על כשבעה מיליון ש"ח, מהחטיבה ל"בנקאות קמעונאית" - לאגף הנדל"ן בחטיבה ה"עסקית - מסחרית".
- בחינת אפשרות לריכוז השירותים הבנקאיים שניתנים ללקוחות עסקיים גדולים, במספר סניפים ייעודיים מתמחים.
- החטיבה לבנקאות קמעונאית, תתמקד במתן שירותים בנקאיים ללקוחות המשתייכים למגזר הקמעונאי (משקי בית ועסקים קטנים) בעקבות השינוי בתכולת פעילות החטיבה, ישונה שמה והיא תקרא: "החטיבה הקמעונאית".
- העתקת תחום האסטרטגיה מ"החטיבה לאסטרטגיה ובקרת ניהול סיכונים", והכפפתו למנכ"ל הבנק.

השינויים האירגוניים נכנסו לתוקף ביום 1 במאי 2012. במסגרת ההערכות ליישום שינויים אלה הוגדרו מחדש תכולתם של חלק ממגזרי הפעילות בבנק, בהתאמה למבנה הארגוני החדש בבנק (ראה גם פרק 28 לעיל). הסטת הפעילויות בחטיבות האשראי והגדרת תכולתן מחדש, לוותה בשינויים בהנהלת הבנק (ראה פרק 18 להלן).

ה. דוח ביקורת בנושא: "ציות לחוק איסור מימון טרור"

בתאריך 3 במאי 2012 נמסר לבנק דו"ח ביקורת שהוכן על ידי בנק ישראל בנושא: "ציות לחוק איסור מימון טרור", בעקבות ביקורת שנערכה בבנק בנושא זה במחצית השניה של שנת 2010.

הדו"ח כולל ממצאים הנוגעים להיבטים שונים בפעילות היחידות העוסקות ביישום החוק, שמרביתם תוקנו על ידי הבנק במהלך התקופה שחלפה ממועד הביקורת.

בעקבות ממצאים אלו נדרש הבנק לקיים דיון בממצאי הדוח בוועדת הביקורת ובמליאת הדירקטוריון ולדאוג לתיקון כל הליקויים תוך שנה ממועד קבלת הדו"ח, לכל המאוחר.

הבנק נערך ליישום הדרישות שנכללו בדוח הביקורת במועדים שנקבעו. בשלב זה, לא ידוע להנהלת הבנק אם מצו ההליכים הקשורים בביקורת זו. נושא זה ייבחן על ידי בנק ישראל על בסיס ממצאי הדוח ותגובת הבנק (לרבות התייחסות לצעדים שננקטו על ידי הבנק לתיקון הליקויים שנמצאו).

18. שינויים בהנהלת הבנק

- ביום 30.4.2012, סיים מר רם הרמלך המשנה למנכ"ל ומנהל החטיבה העסקית את תפקידו בבנק.
- ביום 30.4.2012, סיים מר ישראל ארליך סמנכ"ל ומנהל החטיבה לבנקאות קמעונאית את תפקידו בבנק.
- בישיבות הדירקטוריון שהתקיימו בתאריכים 1 באפריל 2012 ו-24 באפריל 2012 אושרו שינויים בהנהלת הבנק, כדלקמן:
- מר אלון בירון שכיהן כסמנכ"ל ומנהל החטיבה לאסטרטגיה ובקרת ניהול סיכונים - מונה למנהל ה"חטיבה הקמעונאית". המינוי נכנס לתוקף ביום 1.5.2012.
- מר אמיר קליבנוב - שכיהן כעוזר בכיר למנכ"ל ומנהל האגף לכלכלה ואשראי בחטיבה הקמעונאית - מונה למנהל ה"חטיבה העסקית - מסחרית", וקודם לדרגת סמנכ"ל וחבר בהנהלת הבנק. המינוי נכנס לתוקף ביום 1.5.2012.
- מר גלעד אליגון - שכיהן כמבקר הפנימי של הבנק, מונה למנהל החטיבה לבקרת ניהול סיכונים ולמנהל הסיכונים הראשי של הבנק, בדרגת סמנכ"ל וחבר בהנהלת הבנק. המינוי נכנס לתוקף ביום 1.5.2012.
- גב' ציונה כהן מונתה למבקרת הפנימית של הבנק. המינוי צפוי להכנס לתוקף בחודש אוגוסט 2012.

19. שינויים בדירקטוריון הבנק

- ביום 28.2.2012 פרש ד"ר יוסי בכר (המכהן גם כיושב ראש הדירקטוריון של חברת האם) מדירקטוריון הבנק וסיים את תפקידו כיו"ר הדירקטוריון, כמתחייב מהתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 301, בנושא: "הדירקטוריון", שנכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2012.
- ביום 1 במרס 2012 מונה מר ראובן שפיגל (המכהן גם כמנהל הכללי של החברה האם), כחבר בדירקטוריון הבנק, וביום 25 במרס 2012 מונה כיו"ר דירקטוריון הבנק.
- ביום 8 במאי 2012 פרש מר נחום הדסי מחברותו בדירקטוריון הבנק.
- ביום 28 במאי 2012 פרש מר אהוד נחתומי מחברותו בדירקטוריון הבנק.
- בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 24 באפריל 2012 הוחלט על צירופם של מר שלמה אבידן (בתוקף מיום 9.5.2012) ומר נחום לנגנטל (בתוקף מיום 1.6.2012) כחברים בועדת האשראים של דירקטוריון הבנק.

יעקב טננבאום
מנהל כללי

ראובן שפיגל
יו"ר הדירקטוריון

29 במאי, 2012

נתונים כספיים עיקריים

שער השני באחוזים	לשלושה חודשים שנסתיימו ביום	
	31.3.2011	31.3.2012
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(2.3)	**174	170
-	(2)	4
10.6	94	104
-	*208	208
-	62	62
-	39	39

רווח ורווחיות

הכנסות ריבית, נטו
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות
רווח לפני מסים
רווח נקי

שער השני לעומת				
31.12.2011	31.3.2011	31.12.2011	31.3.2011	31.3.2012
באחוזים	באחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1.1	11.3	25,039	*22,762	25,323
(0.5)	4.2	15,716	15,018	15,645
14.3	14.9	5,037	5,011	5,758
0.9	11.1	20,981	19,048	21,162
(0.8)	7.0	1,764	*1,636	1,750

מאזן - סעיפים עיקריים

סך כל המאזן
אשראי לציבור
ניירות ערך
פקדונות הציבור
הון עצמי

31.12.2011	31.3.2011	31.3.2012
באחוזים	באחוזים	באחוזים
7.0	*7.2	6.9
13.2	*12.4	14.0
62.8	66.0	61.8
83.8	*83.7	83.6
**45.4	*45.7	43.8
**76.1	**,77.6	75.9
0.2	(0.1)	0.1
2.4	2.7	2.6
9.6	9.9	9.1

יחסים פיננסיים עיקריים

הון עצמי לסך מאזן
הון לרכיבי סיכון
אשראי לציבור לסך המאזן
פקדונות הציבור לסך המאזן
הכנסות מעמלות להוצאות תפעוליות
הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי, מתוך האשראי לציבור
מרווח פיננסי כולל
תשואת הרווח הנקי להון העצמי

* הוצג מחדש

** סווג מחדש

סקירת הנהלה

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד¹

בסכומים מדווחים

לשלושה חודשים שנתיים ביום 31 במרס

2011				2012			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸				שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²
נגזרים ³	נגזרים	מימון	מיליוני ש"ח	נגזרים ³	נגזרים	מימון	מיליוני ש"ח
אחוזים				אחוזים			
	5.81	*207	14,608		5.78	238	16,747
		1	82			(1)	327
5.79		208	14,690	5.66		237	17,074
	(1.75)	(60)	13,838		(2.18)	(86)	15,907
		-	154			(3)	449
(1.73)		(60)	13,992	(2.20)		(89)	16,356
4.06	4.06			3.46	3.60		
	6.10	80	5,293		2.62	34	5,275
		(2)	101			2	389
5.87		78	5,394	2.58		36	5,664
	(6.05)	(60)	4,052		(2.34)	(24)	4,134
		(10)	582			12	630
(6.19)		(70)	4,634	(1.04)		(12)	4,764
(0.32)	0.05			1.53	0.28		
	(0.26)	(3)	2,243		(7.74)	(54)	2,679
		4	1,378			(16)	1,477
0.28		1	3,621	(6.55)		(70)	4,156
	0.72	4	2,503		7.77	54	2,714
		4	1,009			21	1,312
1.01		8	3,512	7.33		75	4,026
1.29	0.46			0.78	0.03		
	5.25	284	22,144		3.58	218	24,701
		3	1,561			(15)	2,193
4.95		287	23,705	3.05		203	26,894
	(2.29)	(116)	20,393		(0.98)	(56)	22,755
		(6)	1,745			30	2,391
(2.21)		(122)	22,138	(0.41)		(26)	25,146
2.74	2.96			2.64	2.60		

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים^{4, *}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ נכסים

התחייבויות^{4, *}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ התחייבויות
פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים^{4, *}

השפעת נגזרים ALM³
סה"כ נכסים

התחייבויות^{4, *}

השפעת נגזרים ALM³
סה"כ התחייבויות
פער הריבית

מטבע חוץ⁵

נכסים^{4, *}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ נכסים

התחייבויות^{4, *}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ התחייבויות
פער הריבית

סך הכל

נכסים כספיים שהניבו הכנסות
מימון^{4, *}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ נכסים

התחייבויות כספיות

שגרמו הוצאות מימון^{4, *}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ התחייבויות
פער הריבית

* סווג מחדש - ראה ביאור 1 ד' בתמצית הדוחות הכספיים.

סקירת הנהלה

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד¹ (המשך)

בסכומים מדווחים

לשלושה חודשים שנתיים ביום 31 במרס							
2011				2012			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸				שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²
נגזרים ³	נגזרים	מימון		נגזרים ³	נגזרים	מימון	
אחוזים				אחוזים			
מיליוני ש"ח				מיליוני ש"ח			
		165		177			
		-		7			
		-		-			
		*4		(1)			
		169		183			
		(2)		4			
		171		179			
	22,144			24,701			
	27			21			
	**192			261			
	(344)			(321)			
	22,019			24,662			
	20,393			22,755			
	212			218			
	**321			441			
	20,926			23,414			
	1,093			1,248			
	536			515			
	(26)			(23)			
	1,603			1,740			

סך הכל הכנסות מימון מנכסים כספיים נטו, לרבות נגזרים הכנסות מימון אחרות: בגין אופציות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים (לא כולל אופציות, נגזרים בגידור, ב-ALM ונגזרים משוברים שהופרדו) הכנסות (הוצאות) מימון אחרות שאינן מריבית רווח מפעילות מימון לפני הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי רווח מפעילות מימון לאחר הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי סך הכל נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון^{4, 4A} נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים⁷ נכסים כספיים אחרים^{4A} הפרשה להפסדי אשראי סך כל הנכסים הכספיים סך הכל התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון^{4A} התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים⁷ התחייבויות כספיות אחרות^{4A} סך כל ההתחייבויות הכספיות סך הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות נכסים לא כספיים התחייבויות לא כספיות סך כל האמצעים ההוניים

* סוג מחדש - ראה ביאור 1 ד' בתמצית הדוחות הכספיים.
** הוצג מחדש - ראה ביאור 1 ז' בתמצית הדוחות הכספיים.

סקירת הנהלה

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד¹ (המשך)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס							
2011				2012			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸				שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²
נגזרים ³	נגזרים	מימון		נגזרים ³	נגזרים	מימון	
מיליוני \$ ארה"ב				מיליוני \$ ארה"ב			
אחוזים				אחוזים			
	1.72	3	622		2.08	4	710
		1	382			-	392
1.54		4	1,004	1.47		4	1,102
	(0.41)	(1)	694		(0.73)	(1)	720
		-	280			-	347
(0.12)		(1)	974	(0.54)		(1)	1,067
1.42	1.31			0.93	1.35		

מטבע חוץ נומינלי ב-\$ ארה"ב⁵

נכסים⁴

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³

סה"כ נכסים

התחייבויות⁴

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³

סה"כ התחייבויות

פער הריבית

הערות לגבי הנתונים בדבר שיעורי הכנסה והוצאה

1. הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
2. על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות ספציפיות להפסדי אשראי.
3. מכשירים נגזרים מגדרים, נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק (למעט אופציות).
4. מהיתרה הממוצעת של הנכסים נוכחה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בגין אגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בסך של 14.97, 28.3 ו-(4.8) מיליוני ש"ח במגזרים הלא צמוד, צמוד מדד והמט"ח בהתאמה.
- 4א. למעט מכשירים נגזרים.
5. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
6. לרבות רווחים והפסדים ממכירת השקעות באגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר.
7. יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).
8. שיעור התשואה על בסיס שנתי.

סקירת הנהלה

תוספת ב' - החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

סכומים מדווחים

31 במרס 2012

עם דרישה ועד חודש 3 חודשים	מל 3 חודשים ועד שנה	מל 3 שנים ועד שנה	מל 5 שנים ועד 10 שנים	מל 10 שנים ועד 20 שנה
מיליוני ש"ח				

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים נכסים פיננסיים*
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
סה"כ שווי הוגן

12,553	1,365	1,172	821	257	175	17
95	31	270	-	-	-	-
1	29	34	69	14	3	-
-	-	-	-	-	-	-
12,649	1,425	1,476	890	271	178	17

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות התחייבויות פיננסיות*
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
סה"כ שווי הוגן

11,787	574	2,585	812	144	164	38
113	8	482	99	-	-	-
-	15	5	2	1	1	-
1	1	6	1	-	-	-
11,901	598	3,078	914	145	165	38

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
החשיפה המצטברת במגזר

748	827	(1,602)	(24)	126	13	(21)
748	1,575	(27)	(51)	75	88	67

מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים נכסים פיננסיים*
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
סה"כ שווי הוגן

132	367	807	2,093	1,102	956	167
-	-	422	102	1	8	20
-	1	2	3	1	1	-
-	-	-	-	-	-	-
132	368	1,231	2,198	1,104	965	187

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות התחייבויות פיננסיות*
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
סה"כ שווי הוגן

90	249	755	1,363	377	870	621
-	-	22	44	43	488	-
1	13	24	53	8	1	-
1	1	6	1	-	-	-
92	263	807	1,461	428	1,359	621

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
החשיפה המצטברת במגזר

40	105	424	737	676	(394)	(434)
40	145	569	1,306	1,982	1,588	1,154

הערות כלליות:

1. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
2. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן בגין המכשיר הפיננסי.
3. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן בגינו.
4. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול בשיעור של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

31 בדצמבר 2011			31 במרס 2011							
משך חיים	שיעור	סך	משך חיים	שיעור	סך	משך חיים	שיעור	סך	ללא	מעל
ממוצע	תשואה	הכל	ממוצע	תשואה	הכל	ממוצע	תשואה	הכל	תקופת	20
אפקטיבי	פנימי	שווי הוגן	אפקטיבי	פנימי	שווי הוגן	אפקטיבי	פנימי	שווי הוגן	פרעון	שנה
שנים	אחוזים	מיליוני ש"ח	שנים	אחוזים	מיליוני ש"ח	שנים	אחוזים			
0.35	6.39	16,502	0.22	6.70	14,067	0.37	6.06	16,462	101	1
0.48		459	0.22		355	0.40		396	-	-
-		161	-		157	-		150	-	-
-		-	-		-	-		-	-	-
**0.35		17,122	**0.22		14,579	**0.37		17,008	101	1
0.33	2.01	15,958	0.34	1.91	14,118	0.34	1.83	16,104	-	-
0.21		581	0.48		390	0.77		702	-	-
-		33	-		32	-		24	-	-
0.76		10	0.50		5	0.63		9	-	-
**0.33		16,582	**0.34		14,545	**0.36		16,839	-	-
								169	101	1
		540			34				169	68
3.03	2.12	5,252	2.72	1.69	5,629	3.12	1.57	5,630	2	4
1.40		357	2.16		234	1.54		553	-	-
-		7	-		2	-		8	-	-
-		-	-		-	-		-	-	-
**2.92		5,616	**2.70		5,865	**2.97		6,191	2	4
4.17	1.32	4,171	3.72	1.00	4,208	4.34	1.27	4,325	-	-
6.92		631	6.60		576	6.59		597	-	-
-		103	-		80	-		100	-	-
0.82		11	0.50		11	0.63		9	-	-
**4.43		4,916	**3.99		4,875	**4.51		5,031	-	-
								1,160	2	4
		700			990				1,160	1,158

הערות ספציפיות:

* למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
 ** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

סקירת הנהלה

תוספת ב' - החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

סכומים מדווחים

31 במרס 2012

עם דרישה ועד חודש 3 חודשים	מ"על חודש ועד 3 חודשים	מ"על שנה ועד 3 שנים	מ"על 3 ועד 5 שנים	מ"על 5 ועד 10 שנים	מ"על 10 ועד 20 שנה
מיליוני ש"ח					

מטבע חוץ***

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים

1,933	367	193	50	62	28	12
446	809	280	41	39	374	-
4	28	3	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
2,383	1,204	476	91	101	402	12

נכסים פיננסיים*
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

1,709	507	503	14	6	13	12
427	393	487	38	35	419	21
4	30	9	11	5	2	-
-	-	3	-	-	-	-
2,140	930	1,002	63	46	434	33

התחייבויות פיננסיות*
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
החשיפה המצטברת במגזר

243	274	(526)	28	55	(32)	(21)
243	517	(9)	19	74	42	21

חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים

14,618	2,099	2,172	2,964	1,421	1,159	196
541	840	972	143	40	382	20
5	58	39	72	15	4	-
-	-	-	-	-	-	-
15,164	2,997	3,183	3,179	1,476	1,545	216

נכסים פיננסיים****
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)****
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

13,586	1,330	3,843	2,189	527	1,047	671
540	401	991	181	78	907	21
5	58	38	66	14	4	-
2	2	15	2	-	-	-
14,133	1,791	4,887	2,438	619	1,958	692

התחייבויות פיננסיות*
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)****
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים****
סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
החשיפה המצטברת במגזר

1,031	1,206	(1,704)	741	857	(413)	(476)
1,031	2,237	533	1,274	2,131	1,718	1,242

הערות כלליות:

1. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
2. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן בגין המכשיר הפיננסי.
3. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן בגינו.
4. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול בשיעור של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

31 בדצמבר 2011			31 במרס 2011								
משך חיים	שיעור	סך	משך חיים	שיעור	סך	משך חיים	שיעור	סך	ללא	מעל	
ממוצע	תשואה	הכל	ממוצע	תשואה	הכל	ממוצע	תשואה	הכל	תקופת	20	
אפקטיבי	פנימי	שווי הוגן	אפקטיבי	פנימי	שווי הוגן	אפקטיבי	פנימי	שווי הוגן	פרעון	שנה	
שנים	אחוזים	מיליוני ש"ח	שנים	אחוזים	מיליוני ש"ח	שנים	אחוזים				
0.33	2.01	2,661	0.38	1.75	2,318	0.38	1.66	2,645	-	-	
1.95		2,214	1.97		1,911	2.09		1,989	-	-	
-		40	-		36	-		35	-	-	
-		-	0.50		1	-		-	-	-	
**1.06		4,915	**1.09		4,266	**1.11		4,669	-	-	
0.26	0.96	2,734	0.24	0.66	2,483	0.25	0.83	2,764	-	-	
2.37		2,035	2.34		1,699	2.66		1,820	-	-	
-		66	-		70	-		61	-	-	
0.70		2	0.50		7	0.78		3	-	-	
**1.14		4,837	**1.07		4,259	**1.19		4,648	-	-	
								21	-	-	
		78			7				21	21	
0.93	4.99	24,430	0.88	4.89	22,033	1.00	4.56	24,752	118	5	
1.66		3,030	1.74		2,500	1.76		2,938	-	-	
-		208	-		195	-		193	-	-	
-		-	0.50		1	-		-	-	-	
**1.00		27,668	**0.96		24,729	**1.07		27,883	118	5	
1.02	1.76	22,863	1.01	1.58	20,809	1.08	1.61	23,193	-	-	
2.87		3,247	2.99		2,665	2.99		3,119	-	-	
-		202	-		183	-		185	-	-	
0.78		36	0.50		38	0.65		35	14	-	
**1.24		26,348	**1.23		23,695	**1.29		26,532	14	-	
								1,351	104	5	
		1,320			1,034				1,351	1,247	

הערות ספציפיות:

- * למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- ** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- *** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- **** כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".
- ***** כולל אופציות על מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".
- ***** כולל התחייבויות לא כספיות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".

סקירת הנהלה

תוספת ג' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

בסכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

31 במרס 2012

הפסדי אשראי ⁽⁴⁾			סיכון אשראי לציבור				
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות, נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	בסיכון האשראי לציבור נכלל		סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני* ²	סיכון אשראי מאזני* ¹
			אשראי לציבור פגום	סיכון אשראי בעייתי ³			
5	3	(1)	11	12	303	33	270
47	2	6	127	202	2,145	301	1,844
60	3	2	69	115	3,661	2,199	1,462
8	-	(1)	24	29	1,479	52	1,427
-	-	-	-	-	191	8	183
50	1	(1)	77	98	2,896	366	2,530
4	-	(1)	15	16	219	25	194
7	-	(1)	9	14	1,172	77	1,095
2	1	1	6	6	105	26	79
1	-	-	3	3	1,324	49	1,275
30	2	1	42	51	1,341	244	1,097
5	1	1	12	14	614	130	484
9	-	1	-	38	2,273	178	2,095
75	2	(4)	61	91	2,820	771	2,049
29	-	1	57	116	1,050	226	824
332	15	4	513	805	21,593	4,685	16,908
סיכון אשראי שנכלל בענפי משק השונים:							
-	-	-	-	-	22	6	16
1	-	-	1	3	65	23	42
תנועות ההתיישבות ⁵							
רשויות מקומיות ⁶							

1. אשראי לציבור בסך 15,956 מיליון ש"ח, וכן השקעות באגרות חוב של הציבור בסך 943 מיליון ש"ח ונכסים הנובעים מפעילות במכשירים נגזרים כנגד הציבור בסך 9 מיליון ש"ח.

2. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

3. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני בגין הציבור שהוא פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

5. קיבוצים ומושבים, ארגונים אזוריים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות ההתיישבות.

6. לרבות תאגידים בשליטתם.

7. כולל סיכון אשראי מאזני בגין הלוואות לדיר שניתנו "לקבוצות רכישה" בסך 72 מיליון ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלו בסך 150 מיליון ש"ח.

* סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי ואשראי לציבור פגום, מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

סקירת הנהלה

תוספת ג' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

31 במרס 2011

הפסדי אשראי ⁴		סיכון אשראי לציבור					
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי**	מחיקות חשבונאיות, נטו**	הוצאות בגין הפסדי אשראי**	בסיכון האשראי לציבור נכלל		סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני** ²	סיכון אשראי מאזני** ¹
			אשראי לציבור פגום	סיכון אשראי בעייתי ³			
7	1	-	18	19	326	31	295
55	4	5	117	176	2,330	364	1,966
61	(2)	(7)	93	150	3,833	2,528	1,305
10	-	(6)	26	27	1,498	56	1,442
-	-	-	1	1	205	16	189
51	8	4	81	110	2,599	328	2,271
9	1	1	21	22	259	22	237
12	3	9	16	20	1,043	70	973
2	1	-	12	12	93	23	70
2	-	-	2	2	1,500	81	1,419
28	1	(2)	58	72	1,173	226	947
4	-	(2)	23	23	530	111	419
8	-	-	-	32	1,999	151	1,848
112	6	1	122	184	3,173	823	2,350
11	-	(5)	54	111	884	108	776
372	23	(2)	644	961	21,445	4,938	16,507
סיכון אשראי שנכלל בענפי המשק השונים:							
-	-	-	-	-	26	5	21
-	-	-	1	5	55	20	35

1. אשראי לציבור בסך 15,366 מיליון ש"ח, וכן השקעות באגרות חוב של הציבור בסך 1,136 מיליון ש"ח ונכסים הנובעים מפעילות במכשירים נגזרים כנגד הציבור בסך 5 מיליון ש"ח.

2. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

3. סיכון אשראי מאזני וחוזף מאזני בגין הציבור שהוא פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, למעט סיכון אשראי מאזני וחוזף מאזני בגין אנשים פרטיים.

4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

5. קיבוצים ומושבים, ארגונים אזוריים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות ההתיישבות.

6. לרבות תאגידים בשליטתם.

7. כולל סיכון אשראי מאזני בגין הלוואות לדיר שניתנו "לקבוצות רכישה" בסך 48 מיליון ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלו בסך 137 מיליון ש"ח.

* סיכון אשראי מאזני וחוזף מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי ואשראי לציבור פגום, מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

** סווג מחדש

סקירת הנהלה

תוספת ג' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

31 בדצמבר 2011

הפסדי אשראי ⁴		סיכון אשראי לציבור					
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות, נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	בסיכון האשראי לציבור נכלל		סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני ^{2*}	סיכון אשראי ^{1*}
			אשראי לציבור פגום	סיכון אשראי בעייתי ³			
9	2	3	15	16	354	33	321
41	21	7	114	155	2,241	358	1,883
60	7	-	67	122	3,695	2,291	1,404
8	(4)	(10)	20	24	1,505	46	1,459
1	-	-	-	-	220	8	212
49	18	17	53	78	2,759	344	2,415
4	-	(4)	16	17	223	21	202
6	4	3	10	14	1,137	81	1,056
2	1	-	7	7	102	27	75
1	1	1	3	3	1,337	60	1,277
27	12	2	34	45	1,233	225	1,008
5	1	-	13	16	575	135	440
8	-	-	-	39	2,198	158	2,040
93	27	4	97	128	3,235	814	2,421
29	-	13	58	116	1,020	217	803
343	90	36	507	780	21,834	4,818	17,016
סיכון אשראי שנכלל בענפי המשק השונים:							
-	-	-	-	-	26	6	20
-	-	-	1	2	61	29	32

1. אשראי לציבור בסך 16,036 מיליון ש"ח, וכן השקעות באגרות חוב של הציבור בסך 968 מיליון ש"ח ונכסים הנובעים מפעילות במכשירים נגזרים כנגד הציבור בסך 12 מיליון ש"ח.

2. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

3. סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני בגין הציבור שהוא פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

5. קיבוצים ומושבים, ארגונים אזוריים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות ההתיישבות.

6. לרבות תאגידים בשליטתם.

7. כולל סיכון אשראי מאזני בגין הלוואות לדיר שניתנו "לקבוצות רכישה" בסך 63 מיליון ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלו בסך 158 מיליון ש"ח.

* סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי ואשראי לציבור פגום, מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

סקירת הנהלה

תוספת ד' - חשיפות למדינות - זרות על בסיס מאוחד⁽¹⁾

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות

מועד הפרעון של החשיפה המאזנית		חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽⁴⁾							סך כל החשיפה למדינות זרות:
מל שנה	עד שנה	חשיפה חוץ מאזנית ⁽²⁾	חובות פגומים	סיכון אשכנזי מסחרי בעייתי	סך הכל	לאחרים	לבנקים	למשלוח	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
117	364	55	3	3	481	138	337	6	• ליום 31.3.2012:
6	1	20	-	-	7	7	-	-	מזה LDC
115	427	166	7	7	542	138	393	11	• ליום 31.3.2011:
2	4	16	-	-	6	4	-	2	מזה LDC
128	355	39	3	3	483	137	340	6	• ליום 31.12.2011:
7	2	22	-	-	9	8	1	-	מזה LDC

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערכויות ובטחונות נזילים. ליום 31.3.2012 לא היתה לבנק חשיפת אשכנזי בגין מדינה בודדת, בשיעור העולה על 1% מסך נכסי הבנק (ליום 31.3.2011 ו-31.12.2011 - זהה).

(2) סיכון אשכנזי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.

(3) יתרת חובות בעייתיים, בניכוי חובות המכוסים בבטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. לא כולל רכיבי סיכון חוץ מאזניים.

(4) החשיפה המאזנית מוצגת על בסיס "יתרת החוב הרשומה של האשראי".

ב. מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן עולה על 0.75% מסך נכסי הבנק

ליום 31.3.2012 לא קיימת בבנק חשיפת אשכנזי בגין מדינות זרות - בשיעור העולה על 0.75% מסך נכסי הבנק. (ליום 31.12.2011 - זהה). ליום 31.3.2011 היתה לבנק חשיפה כנ"ל בגין מדינה אחת: ארה"ב - בסך של 176 מיליון ש"ח.

ג. מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות

חשיפת הבנק בגין מדינות זרות עם בעיות נזילות מסתכמת ליום 31.3.2012 בסך של 1 מיליון ש"ח (31.12.2011 - 1 מיליון ש"ח; ליום 31.3.2011 - לא הייתה לבנק חשיפה בגין מדינות כנ"ל).

* חשיפת הבנק למדינות: פורטוגל, ספרד, יוון, איטליה ואירלנד שנכללו בתכנית הסיוע שהושקה על ידי הבנק המרכזי האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית ליום 31.3.2012 - מסתכמת בסך 3 מיליון ש"ח (ליום 31.12.2011 - 5 מיליון ש"ח; ליום 31.3.2011 - לא הייתה לבנק חשיפה למדינות הנ"ל).

הצהרה (Certification)

אני, יעקב טננבאום, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2012 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾, וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לראוי החשבון המבקרים, לדיקטוריון ולוועדת הביקורת של הדיקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.
- (1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדיקטוריון".

הצהרה (Certification)

אני, אבי רישפן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2012 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ והבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾, וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה, שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

אבי רישפן
חשבונאי ראשי

29 במאי, 2012

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק מרכנתיל דיסקונט בערבון מוגבל והחברות הבנות שלו (להלן - "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרס 2012 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך.

הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli Gaap) ל"דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli Gaap) ל"דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סומך חייקין

זיו האפט

רואי חשבון

רואי חשבון

מבקרים משותפים

29 במאי, 2012

תמצית מאזנים מאוחדים

בסכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

31 בדצמבר 2011 (מבוקר)	31 במרס 2011 (בלתי מבוקר)	31 במרס 2012 (בלתי מבוקר)	
נכסים			
3,548	1,978	3,145	מזומנים ופקדונות בבנקים
5,037	5,011	5,758	ניירות ערך**
16,036	15,366	15,956	אשראי לציבור
(320)	(348)	(311)	הפרשה להפסדי אשראי
15,716	15,018	15,645	אשראי לציבור, נטו
-	-	5	השקעה בחברות כלולות
466	482	467	בניינים וציוד
27	35	14	נכסים בגין מכשירים נגזרים
245	*238	289	נכסים אחרים
25,039	22,762	25,323	סך הכל נכסים
התחייבויות והון			
20,981	19,048	21,162	פקדונות הציבור
148	216	115	פקדונות מבנקים
157	148	157	פקדונות הממשלה
915	758	1,043	כתבי התחייבות נדחים
244	198	195	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
830	*758	901	התחייבויות אחרות
23,275	21,126	23,573	סך הכל התחייבויות
1,764	*1,636	1,750	הון עצמי
25,039	22,762	25,323	סך הכל התחייבויות והון

אבי רישפן
סמנכ"ל בכיר, חשבונאי ראשי

יעקב טוננבאום
מנהל כללי

ראובן שפיגל
יו"ר הדירקטוריון

* הוצג מחדש בגין יישום למפרע של הוראות המפקח על הבנקים בנושא: "זכויות עובדים" - ראה ביאור 1 ז.
** היתרה כוללת ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 542 מיליוני ש"ח (31.03.2011 - 568 מיליוני ש"ח; 31.12.2011 - 535 מיליוני ש"ח).

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 29 במאי 2012
הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

בסכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שנתיימו ביום 31 במרס		
2011	2011	2012	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
*1,268	*297	285	הכנסות ריבית
*551	*123	115	הוצאות ריבית
717	174	170	הכנסות ריבית, נטו
36	(2)	4	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
681	176	166	הכנסות ריבית, נטו, לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
			הכנסות שאינן מריבית
*(50)	*(5)	13	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
*371	*95	91	עמלות
*36	*4	-	הכנסות אחרות
357	94	104	סך הכל הכנסות שאינן מריבית
			הוצאות תפעוליות ואחרות
506	**131	135	משכורות והוצאות נלוות
147	37	37	אחזקה ופחת בנינים וציוד
164	40	36	הוצאות אחרות
817	208	208	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
221	62	62	רווח לפני מיסים
*59	**23	23	הפרשה למיסים
162	39	39	רווח לאחר מיסים
-	-	-	חלק הבנק ברווחי חברות כלולות
162	39	39	רווח נקי
			רווח למניה (באלפי שקלים חדשים)
1.30	**0.31	0.31	• מניה בת 0.1 שקלים חדשים - ערך נקוב:
0.13	0.03	0.03	• מניה בת 0.01 שקלים חדשים - ערך נקוב:

* סווג מחדש בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד-ראה ביאור 11.
 ** הוצג מחדש בגין יישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא: "זכויות עובדים"-ראה ביאור 11.
 הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות על השינויים בהון העצמי

בסכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2012 (בלתי מבוקר)

סך הכל הון נפרע	הון מניות	קרנות הון	וקרנות הון	סך הכל הון	רווח כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון עצמי
51	152	203	10	1,551	1,764		
-	-	-	-	-	39	-	39
-	-	-	-	-	6	-	6
-	-	-	-	-	(2)	-	(2)
-	-	-	-	-	(16)	-	(16)
-	-	-	-	-	(80)	(80)	(80)
-	-	-	-	-	39	39	39
51	152	203	37	1,510	1,750		

יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים
למכירה לפי שווי הוגן:
• התאמת ערך
• נזקף לרווח והפסד בגין ירידת ערך
• נזקף לרווח והפסד בגין מימושים
• השפעת המס המתיחס
דיבידנד ששולם
רווח נקי לתקופה
יתרה לסוף התקופה

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2011 (בלתי מבוקר)

סך הכל הון נפרע	הון מניות	קרנות הון	וקרנות הון	סך הכל הון	רווח כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון עצמי
51	152	203	33	*1,572	1,808		
-	-	-	-	(183)	-	(183)	(183)
-	-	-	-	-	(40)	-	(40)
-	-	-	-	-	(1)	-	(1)
-	-	-	-	-	13	-	13
-	-	-	-	-	39	39	39
51	152	203	5	1,428	1,636		

יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
השפעה מצטברת, נטו ממס, של יישום
לראשונה של ההוראה בנושא מדידת
חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים
למכירה לפי שווי הוגן:
• התאמת ערך
• נזקף לרווח והפסד בגין מימושים
• השפעת המס המתיחס
רווח נקי לתקופה
יתרה לסוף התקופה

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)

סך הכל הון נפרע	הון מניות	קרנות הון	וקרנות הון	סך הכל הון	רווח כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון עצמי
51	152	203	33	1,572	1,808		
-	-	-	-	(183)	-	(183)	(183)
-	-	-	-	-	(31)	-	(31)
-	-	-	-	-	(3)	-	(3)
-	-	-	-	-	11	-	11
-	-	-	-	-	162	162	162
51	152	203	10	1,551	1,764		

יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
השפעה מצטברת, נטו ממס, של יישום
לראשונה של ההוראה בנושא מדידת
חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים
למכירה לפי שווי הוגן:
• התאמת ערך
• נזקף לרווח והפסד בגין מימושים
• השפעת המס המתיחס
רווח נקי לשנה
יתרה לסוף השנה

* הוצג מחדש בגין יישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא "זכויות עובדים" – ראה ביאור 21.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים - מאוחדים

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס	
**2011	**2011	2012
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
162	*39	39
129	**35	100
291	74	139
263	14	90
(831)	(107)	39
(1)	(9)	13
40	2	(5)
(10)	(19)	(40)
(539)	(119)	97
2,245	312	177
(131)	(63)	(33)
21	12	-
29	(17)	(49)
66	18	59
2,230	262	154
1,982	217	390
1	-	-
-	-	(1)
(3,489)	(914)	(799)
2,052	82	63
845	389	79
(65)	(24)	(14)
49	8	-
(607)	(459)	(672)
-	-	(80)
265	100	150
(78)	(30)	(32)
187	70	38
1,562	(172)	(244)
**83	**2	(28)
1,458	1,458	3,103
3,103	1,284	2,831

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח נקי לתקופה

התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעולות (נספח א')

שינוי נטו בנכסים שוטפים -

פקדונות בבנקים

אשראי לציבור

נכסים בגין מכשירים נגזרים

ניירות ערך למסחר

נכסים אחרים

סך הכל שינוי בנכסים שוטפים

שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות -

פקדונות מהציבור

פקדונות מבנקים

פקדונות הממשלה

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות אחרות

סך הכל שינוי בהתחייבויות שוטפות

מזומנים נטו מפעילות שוטפת

תזרימי מזומנים לפעילות השקעה

תמורה ממכירת חברה מוחזקת

מזומנים בגין חברה בת שנגרעה (נספח ג')

רכישת ניירות ערך זמינים למכירה

תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה

תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה

רכישת בניינים וציוד

תמורה ממימוש בניינים וציוד

מזומנים, נטו, לפעילות השקעה

תזרימי מזומנים מפעילות מימון

דיבידנד ששולם לבעלי המניות

הנפקת כתבי התחייבות נדחים

פרעון כתבי התחייבות נדחים

מזומנים, נטו, מפעילות מימון

גידול (קיטון) במזומנים

השפעת השינויים בשער החליפין על יתרת המזומנים

יתרת מזומנים לתחילת התקופה

יתרת המזומנים לסוף התקופה

* הוצג מחדש בגין יישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא: "זכויות עובדים" - ראה ביאור 11.

** סווג מחדש בגין יישום לראשונה של תקן בינלאומי מס' 7 בנושא: "תזרימי מזומנים" - ראה ביאור 11 (1).

דוחות על תזרימי המזומנים - מאוחדים (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס	
*2011	*2011	2012
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)

נספח א'

התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת

64	17	16
113	7	30
(12)	(29)	19
-	-	6
(5)	1	-
(27)	(4)	-
1	-	-
(21)	7	(21)
45	20	12
54	14	10
*(83)	*2	28
129	35	100

פחת והפחתות
הוצאות בגין הפסדי אשראי
הפסד (רווח), נטו מניירות ערך זמינים למכירה
הפרשה לירידת ערכן של אגרות חוב זמינות למכירה
הפסד שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות
ערך למסחר
רווח מממוש בניינים וציוד
הפסד ממכירת חברה מוחזקת
מסים נדחים, נטו
גידול בעתודה לפיצויי פרישה, נטו
התאמת ערכם של כתבי התחייבות נדחים
הפרשי שער שנזקפו על יתרת המזומנים
סה"כ התאמות לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

נספח ב'

פעולות שלא במזומן

6	6	6
202	121	(41)
-	-	5

• רכישת בניינים וציוד
• השאלת ניירות ערך (החזר ניירות ערך שהושאלו)
• מניות שהתקבלו בעסקה למיזוג סטטוטורי של חברה בת

נספח ג'

נכסים והתחייבויות של חברה בת שאוחדה בעבר ונגרעה בתקופת הדו"ח בעקבות מיזוג סטטוטורי, ליום המיזוג:

-	-	6
-	-	(1)
-	-	5
-	-	5
-	-	-
-	-	(1)
-	-	(1)

נכסים
התחייבויות
נכסים והתחייבויות שנגרעו, נטו
מניות שהתקבלו - שלא במזומן
בניכוי - מזומנים שנגרעו
מזומנים של חברה בת שנגרעה

נספח ד'

מידע על ריבית ומיסים שהתקבלו (שולמו)

1,255	278	320
(567)	(105)	(116)
(68)	(16)	(30)

• ריבית שהתקבלה
• ריבית ששולמה
• מיסים על הכנסה ששולמו

* סווג מחדש בגין יישום לראשונה של תקן בינלאומי מס' 7 בנושא: "תזרימי מזומנים" - ראה ביאור 1 ו' (1) בתמצית הדוחות הכספיים.

1. מדיניות חשבונאית

א. כללי

(1) בנק מרכנתיל דיסקונט הינו תאגיד בנקאי. תמצית הדוחות הכספיים הרבעוניים המאוחדים של הבנק ליום 31 במרס 2012, כוללת את אלה של הבנק ושל החברות הבנות שלו (להלן: "הקבוצה" או "המאוחד").

תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים ערוכה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי רבעוני של תאגיד בנקאי ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli Gaap) לדיווח כספי לתקופות ביניים, ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות הכספיים שנתיים.

(2) דוחות הביניים הנ"ל ערוכים (בכפוף לאמור בסעיפים ד', ו' ו-ו' להלן) לפי אותם כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2011. יש לעיין בהם יחד עם הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2011 והביאורים המצורפים להם.

(3) תמצית הדוחות הכספיים הרבעוניים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 29.5.2012.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

תמצית הדוחות הכספיים הוכנה על פי מדרג תקני דיווח כספי, כדלקמן:

- ככלל, הדוחות הכספיים ערוכים על פי הכללים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו (להלן: "הוראות המפקח").
- בנושאים מסוימים שצינו בהוראות המפקח - יושמו תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים שאומצו. עם זאת, במקרים בהם עושה התקן הבינלאומי שימוש בהגדרות שקיימות כבר ב"הוראות המפקח" - יושמו ההגדרות שב"הוראות המפקח".
- בנושאים שלגביהם התקן הבינלאומי שאומץ, מפנה לתקן בינלאומי שטרם אומץ - יושמו "הוראות המפקח".
- בנושאים הנמצאים בתכולת היישום של תקני הדיווח הבינלאומי, שלא נקבע לגביהם טיפול ספציפי בתקני הדיווח הבינלאומי, או ב"הוראות המפקח" - יושמו כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

ג. שימוש באומדנים

עריכת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli Gaap) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, כרוכה בשיקול דעת, הנחות ושימוש באומדנים שהשפיעו על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות ועל הגילוי המתייחס לנכסים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופות הדיווח. האומדנים מבוססים על הנחות שנערכו על ידי הנהלת הבנק והן כרוכות באי ודאות או רגישות למשתנים שונים. הערכות ההנהלה מבוססות על ניסיון העבר, נתונים נצפים והנחות סבירות המותאמות לנסיבות של כל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם מתעדכנים באופן שוטף, ותוצאותיהם נזקפות לדוחות הכספיים בתקופה שבה נערך העדכון. יובהר עם זאת, שהתממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים הנ"ל, עשויה להיות שונה מההערכות שנכללו בדוחות הכספיים.

ההערכות והאומדנים ששימשו בדוחות הרבעוניים ליום 31.3.2012, עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31.12.2011, בכפוף לאומדנים שנערכו בעקבות יישום כללי חשבונאות והוראות דוח חדשות, כמפורט להלן.

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

ד. שינוי סיווג

(1) בעקבות יישומן לראשונה של הוראות בנק ישראל בנושא: "מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי" (ראה סעיף ו' (2) להלן), סיווג הבנק מחדש נתונים כספיים תוצאתיים מסוימים הכלולים בנתוני ההשוואה של תמצית דוחות כספיים אלה, כדלקמן:

- הוצאות מימון בגין: הפרשי שער, רווחים ממימוש אגרות חוב, התאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, הכנסות והוצאות ממכשירים נגזרים, שהסתכמו בשלושת חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2011 בסך של 5 מיליון ש"ח (2011 - 50 מיליון ש"ח), ונכללו בדוחות כספיים קודמים בסעיף "רווח מפעילות מימון", סווגו מחדש ומוצגים בנתוני ההשוואה הכלולים בתמצית דוחות כספיים אלה בסעיף: "הכנסות מימון שאינן מריבית".

- הכנסות מעמלות מעסקי מימון, שהסתכמו בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2011 בסך של 7 מיליון ש"ח (2011 - 30 מיליון ש"ח), ונכללו בדוחות כספיים קודמים בסעיף "רווח מפעילות מימון", סווגו מחדש ומוצגים בנתוני ההשוואה הכלולים בתמצית דוחות כספיים אלה בסעיף: "עמלות".

- רווחים ממימוש בניינים וציוד שהסתכמו בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2011 בסך 4 מיליון ש"ח (2011 - 35 מיליון ש"ח), ונכללו בדוחות כספיים קודמים בסעיף "רווח מפעילות בלתי רגילות, נטו", סווגו מחדש ומוצגים בנתוני ההשוואה הכלולים בתמצית דוחות כספיים אלה בסעיף: "הכנסות אחרות".

(2) בעקבות יישומו לראשונה של תקן החשבונאות הבינלאומי IAS-7 בנושא: "תזרים מזומנים" (ראה סעיף ו' (1) להלן), סיווג הבנק מחדש נתונים בגין תזרימי מזומנים, המתייחסים לנכסים שוטפים והתחייבויות שוטפות, הכלולים בנתוני ההשוואה של תמצית הדוחות על תזרימי המזומנים, כדלקמן:

- שינויים נטו בגין נכסים שוטפים (פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, וניירות ערך למסחר) שהסתכמו בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2011 בסך של 91 מיליון ש"ח (2011 - 528 מיליון ש"ח), ונכללו בדוחות כספיים קודמים במסגרת: "תזרימי מזומנים מפעילות בנכסים". סווגו מחדש, ומוצגים בנתוני ההשוואה הכלולים בתמצית דוחות כספיים אלו במסגרת "פעילות שוטפת".

- שינויים נטו בגין התחייבויות שוטפות (פקדונות מבנקים, פקדונות הציבור, ופקדונות הממשלה, שהסתכמו בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2011 בסך של 261 מיליון ש"ח (2011 - 2,135 מיליון ש"ח), ונכללו בדוחות כספיים קודמים במסגרת: "פעילות בהתחייבויות והון", סווגו מחדש ומוצגים בנתוני ההשוואה הכלולים בתמצית דוחות כספיים אלו במסגרת: "פעילות שוטפת".

ה. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים בתקופה שלפני יישומם

(1) אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)

בחודש יולי 2006, פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, בדבר אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) (להלן: "התקן"). התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ה - 1968 ומחויבות לדווח על פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS - לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2008. האמור אינו חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

ה. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

(1) אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) (המשך)

בהקשר לכך, פרסם בנק ישראל ביום 7 ביוני 2009 מסמך, הכולל מתווה לאימוץ תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים בדוחות הכספיים של התאגידים הבנקאיים בישראל.

המתווה עורך אבחנה בין תקני דיווח הנוגעים לנושאים הנמצאים בליבת העסק הבנקאי, לבין תקני דיווח אחרים, כדלקמן:

א. תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים שאינם נוגעים בנושאים הקשורים לליבת העסק הבנקאי יאומצו בהדרגה בשנים 2011-2012 (לגבי ישום תקנים אלו על ידי הבנק בתקופת הדוח - ראה סעיף ו' להלן). על אף האמור לעיל, טרם אומץ התקן הבינלאומי IAS - 19, בנושא: "זכויות עובדים", מכיוון שעד כה טרם אושר המתווה לאימוצו על ידי בנק ישראל.

ב. תאריך היעד המקדמי המוצע ליישום תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים הנוגעים לנושאים הקשורים לליבת העסק הבנקאי יהיה 1.1.2013, בכפוף להחלטה סופית שעתיד בנק ישראל לקבל בעניין זה, שתושפע, בין היתר מלוח הזמנים שיקבע בארה"ב, ומהתקדמות "תהליך ההתכנסות" - בין גוף התקינה הבינלאומית וגוף התקינה בארה"ב.

(2) אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית

ביום 29 בדצמבר 2011 פרסם בנק ישראל הוראה בנושא: "אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית".

ההוראה מאמצת את כללי החשבונאות הנהוגים בבנקים בארה"ב בכל הנוגע למדידה, סיווג והכרה בהכנסות (הוצאות) של סעיפים תוצאתיים מסוימים, לרבות:

- הכנסות מעמלות הקשורות ל"יצירת הלואה" - יהוו חלק מהכנסות הריבית האפקטיביות שזוקף התאגיד הבנקאי בגין ההלוואה, וייזקפו לפיכך לדוח הרווח והפסד לאורך חיי ההלוואה (ולא עם גבייתן בפועל).
- הוצאות ישירות בגין "יצירת הלואה" יידחו וייזקפו לדוח הרווח והפסד במקביל לזקיפת ההכנסות בגין הלואה זו.

ההנחיות שנכללו בהוראה, מהוות שינוי מרחיק לכת ביחס לכללי המדידה וההכרה בהכנסה הנהוגים כיום. עם זאת, עד כה טרם פורסמו על ידי בנק ישראל הנחיות לצורך הגדרת מרכיבי העמלות הקשורות ל"יצירת הלואה" והוצאות הישירות בגין "יצירת הלואה".

המועד המקורי ליישום ההנחיות שנכללו בהוראה נקבע ליום 1.1.2013. עקב מורכבות ההנחיות שנכללו בהוראה ובעקבות פניות שהתקבלו מתאגידים בנקאיים, הפיץ בנק ישראל ביום 10.5.2012 טיוטת תיקון להוראה זו, הדוחה את המועד שנקבע ליישום ההוראה, ליום 1 בינואר 2014. הבנק נערך ליישום הכללים שנקבעו בהוראה במועד כניסתם לתוקף. עם זאת, מכיוון שעד כה טרם נקבעו על ידי בנק ישראל הקריטריונים לסיווג הכנסות והוצאות "הקשורות ליצירת ההלוואה", לא ניתן להעריך, בשלב זה, את ההשלכות שעשויות להיות ליישום הכללים שנקבעו בהוראה, על התוצאות הכספיות של הבנק בעתיד.

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

א. מידע לגבי תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים שיושמו לראשונה בתקופת הדיווח

(1) אימוץ תקני דיווח בינלאומיים (IFRS) מסוימים

בהמשך למתווה שנקבע על ידי בנק ישראל ביום 7 ביוני 2009, במסגרתו החליט בנק ישראל ליישם, בשלב הראשון את תקני הדיווח הבינלאומיים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - (ראה סעיף ה'1) לעיל) - פרסם בנק ישראל ביום 30 בנובמבר 2011 הוראה, במסגרתה נדרשו התאגידים הבנקאיים לאמץ החל מיום 1.1.2012 ארבע תקני דיווח בינלאומיים חדשים, כדלקמן:

• תקן חשבונאות בינלאומי מס' 12 - בנושא: "מסים על הכנסה"

ההוראה מאמצת את ההנחיות שנכללו בתקן הבינלאומי, בתוספת התאמות ודגשים שונים, ובכללם:

- הנחיה לרישום "נכס מס", רק כאשר ההסתברות למימוש הנכס עולה על 50%.
- הנחיה לחישוב "מסים נדחים", בתנאי "אי ודאות".
- הבהרות לגבי התהליכים, הראיות והגורמים שאליהם צריך תאגיד בנקאי להתייחס במסגרת השיקולים לרישום "נכס מס נדחה".
- הבהרות לגבי התנאים להסתמכות על מכירה עתידית של השקעה - כמקור לרישום "נכס מס נדחה" בגין ירידת ערך ההשקעה במועד הדיווח.

• תקן חשבונאות בינלאומי מס' 7 - בנושא: "דוחות תזרים מזומנים"

ההוראה מאמצת את ההנחיות שנכללו בתקן הבינלאומי לרבות:

- התאמת המונחים בהוראות הדיווח לציבור, למונחים שנכללו בתקן הבינלאומי, ובכללם: "תזרימי מזומנים מפעילות השקעה" (במקום "תזרימי מזומנים מפעילות נכסים"), ו"תזרימי מזומנים מפעילות מימון" (במקום תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון).
- תזרימי המזומנים שיוצגו בדוח יתבססו על שימוש "בשיטה העקיפה".
- הדוח יכלול גילוי נוסף, לגבי ריבית ומסים ששולמו או התקבלו, והשפעת תנודות בשער החליפין על יתרות המזומנים.

• תקן חשבונאות בינלאומי מס' 24 - בנושא: "צדדים קשורים"

ההוראה מאמצת את ההנחיות שנכללו בתקן הבינלאומי, לרבות דרישה לגילוי מידע המתייחס ל"אנשי מפתח ניהוליים" (בנוסף למידע לגבי הדירקטורים והמנהל הכללי - הכלול בהוראות הדיווח הנוכחיות).

• תקן בינלאומי מס' 23 - בנושא: "עלויות אשראי"

ההוראה מאמצת את ההנחיות שנכללו בתקן הדיווח הבינלאומי, בתוספת הבהרה, לפיה - כתנאי להיוון עלויות אשראי, יידרשו התאגידים הבנקאיים לקבוע מדיניות, נהלים ובקורות - לגבי הקריטריונים להיוון עלויות אלה.

הבנק מיישם את הכללים שנכללו בתקני החשבונאות הבינלאומיים שאומצו, כאמור לעיל, החל מהמועד שנקבע בהוראה - 1.1.2012. ליישום התקנים לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

ו. מידע לגבי תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים שיושמו לראשונה בתקופת הדיווח (המשך)

(2) מתכונת חדשה לדוח רווח והפסד

ביום 29 בדצמבר 2011 פרסם בנק ישראל הוראה בנושא: "מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי".

ההוראה מתאימה את המתכונת להצגת התוצאות הכספיות בדוח הרווח והפסד, למתכונת המקובלת בתאגידים הבנקאיים בארה"ב, כדלקמן:

- במקום סעיף "רווח מפעילות מימון", יכלול דוח רווח והפסד שלושה מרכיבים, כדלקמן:
 - הכנסות ריבית.
 - הוצאות ריבית.
- הכנסות מימון שאינן מריבית (שיכלול את התוצאות הכספיות מפעילות מימון, בגין פריטים שאינם מהכנסות או הוצאות ריבית, לרבות: הכנסות, נטו, בגין מכשירים נגזרים לא מגדרים, התאמה לשווי שוק (לרבות מימוש) של השקעות באגרות חוב ובמניות, הפרשי שער, נטו, וכו').
- סיווג של פריטים מסוימים (כגון: רווחים מהשקעה במניות ודיבידנדים ממניות זמינות למכירה), ישונה, והם ייכללו בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית", במקום בסעיף: "הכנסות תפעוליות".
- תאומץ הגישה הנהוגה בארה"ב המצמצמת למינימום את תכולת סעיף "רווח מפעילות בלתי רגילות", באופן שסעיף זה יכלול רק פריטים שאינם רגילים ואינם שכיחים. לפיכך, רווחי הון ממכירת מניות או ממכירת בניינים וציוד - ייכללו במסגרת סעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" או בסעיף "הכנסות אחרות".
- עמלות מעסקי מימון (כגון: עמלות ערבות, ועמלות בגין מכשירים חוץ מאזניים אחרים), ייכללו במסגרת סעיף "עמלות" או בסעיף "הכנסות ריבית" - במקום בסעיף "רווח מפעילות מימון".

הבנק מיישם את כללי הדיווח החדשים, החל מהמועד שנקבע בהוראה - 1.1.2012.

בעקבות יישום הכללים החדשים, כאמור, שונה סיווג של פריטים מסוימים בדוח הרווח והפסד (המתייחסים ל"הכנסות מריבית", "הכנסות מימון שאינן מריבית", "עמלות" ו"רווח מפעילות בלתי רגילות").

נתוני ההשוואה הכלולים בתמצית דוחות כספיים אלו סווגו בהתאם (ראה סעיף ד' (1) לעיל).

(3) עסקאות עם בעלי שליטה

ביום 30 בנובמבר 2011, פרסם בנק ישראל הוראות בנוגע ליישום הטיפול החשבונאי בעסקאות בין תאגיד בנקאי לבין בעל השליטה בו. ההוראה מאמצת את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זה.

ההוראות שנכללו בתקן חשבונאות מס' 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ייושמו רק במקרים שעבורם לא קיימת התייחסות בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 בינואר 2012, ויושמה על ידי הבנק החל ממועד זה. ליישום הכללים לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

(בלתי מבוקר)

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

ז. זכויות עובדים

כמפורט בביאור 1ד(5) בדוחות הכספיים לשנת 2011, הבנק יישם החל מיום 1 באפריל 2011, הוראה חדשה בנושא: "זכויות עובדים" שעיקרה - חישוב ההפרשות בגין התחייבות לתשלום פיצויי פרישה בתאגידים הבנקאיים, על בסיס אקטוארי.

ההשלכות הנובעות מהשינוי בכללי המדידה נכללו בדוחות הכספיים בדרך של "יישום למפרע", לכל מועד דיווח ולכל תקופת דיווח הכלולה בדוחות הכספיים.

להלן נתונים לגבי ההשלכות הכספיות שהיו ליישום ההוראה על נתוני ההשוואה ליום 31.3.2011 ולשלושת החודשים שנסתיימו באותו תאריך (במיליוני ש"ח).

א. נתונים תוצאתיים

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2011		
נתונים שדווחו בעבר	השפעת היישום למפרע	נתונים שהוצגו מחדש
126	5	131
*67	(5)	62
*24	(1)	23
43	(4)	39
43	(4)	39
0.34	(0.03)	0.31
0.03	-	0.03
45	-	45

סעיפי רווח והפסד
משכורות והוצאות נלוות
רווח לפני מסים
הפרשה למסים
רווח לאחר מסים
רווח נקי
רווח למניה
בת 0.1 ש"ח
בת 0.01 ש"ח
דוח על תזרימי מזומנים
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

ב. נתונים מאזניים

ליום 31 במרס 2010		
נתונים שדווחו בעבר	השפעת היישום למפרע	נתונים שהוצגו מחדש
217	21	238
686	72	758
1,687	(51)	1,636

סעיפי המאזן
נכסים אחרים
התחייבויות אחרות
הון עצמי

* סווג מחדש - ראה סעיף ד' לעיל.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

2. ניירות ערך

31 במרס 2012					
(לא מבוקר)					
התאמה לשווי הוגן					
שווי הוגן**	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת*	הערך במאזן	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
ניירות ערך זמינים למכירה					
אגרות חוב ⁽¹⁾					
4,741	1	49	4,693	4,741	• של ממשלת ישראל
739	2	8	733	739	• של מוסדות פיננסיים בישראל
192	7	8	191	192	• של אחרים בישראל
5,672	10	65	5,617	5,672	
15	-	-	15	15	מניות ⁽²⁾
5,687	***10	***65	5,632	5,687	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למסחר					
אגרות חוב					
17	-	-	17	17	• של ממשלת ישראל
6	-	-	6	6	• של ממשלות זרות
2	-	-	2	2	• של מוסדות פיננסיים בישראל
33	1	-	34	33	• של מוסדות פיננסיים זרים
5	-	-	5	5	• של אחרים בישראל
8	-	-	8	8	• של אחרים זרים
71	****1	-	72	71	סך הכל ניירות ערך למסחר
5,758	11	65	5,704	5,758	סך הכל ניירות ערך

* במניות - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.

** נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי ההוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 15 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שווי ההוגן.

*** כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.

**** נזקף לדוח רווח והפסד.

הערות:

(1) לגבי תוצאות הפעילות בגין השקעה באגרות חוב - ראה ביאורים 11 ו-12.

(2) הסעיף כולל יתרה בסך 10 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

2. ניירות ערך (המשך)

31 במרס 2011					
(לא מבוקר)					
התאמה לשווי הוגן					
שווי הוגן**	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת*	הערך במאזן	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
ניירות ערך זמינים למכירה					
אגרות חוב ⁽¹⁾					
3,783	17	9	3,791	3,783	• של ממשלת ישראל
833	8	10	831	833	• של מוסדות פיננסיים בישראל
281	1	16	266	281	• של אחרים בישראל
4,897	26	35	4,888	4,897	
16	-		16	16	מניות ⁽²⁾
4,913	***26	***35	4,904	4,913	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למסחר					
אגרות חוב					
27	-	-	27	27	• של ממשלת ישראל
11	-	-	11	11	• של ממשלות זרות
37	1	-	38	37	• של מוסדות פיננסיים זרים
19	1	-	20	19	• של אחרים זרים
94	****2	-	96	94	
4	-	-	4	4	מניות
98	****2	-	100	98	סך הכל ניירות ערך למסחר
5,011	28	35	5,004	5,011	סך הכל ניירות ערך

* במניות - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.
 ** נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי הוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 16 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שווי הוגן.
 *** כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.
 **** נזקף לדוח רווח והפסד.

הערות:

- (1) לגבי תוצאות הפעילות בגין השקעה באגרות חוב - ראה ביאורים 11 ו-12.
 (2) הסעיף כולל יתרה בסך 10 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

2. ניירות ערך (המשך)

31 בדצמבר 2011

(מבוקר)

התאמה לשווי הוגן					
שווי הוגן**	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת*	הערך במאזן	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
					ניירות ערך זמינים למכירה
					אגרות חוב ⁽¹⁾
4,003	4	24	3,983	4,003	• של ממשלת ישראל
758	8	11	755	758	• של מוסדות פיננסיים בישראל
195	16	7	204	195	• של אחרים בישראל
4,956	28	42	4,942	4,956	
15	-	-	15	15	מניות ⁽²⁾
4,971	***28	***42	4,957	4,971	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
					ניירות ערך למסחר
					אגרות חוב
17	-	-	17	17	• של ממשלת ישראל
6	-	-	6	6	• של ממשלות זרות
33	2	-	35	33	• של מוסדות פיננסיים זרים
10	-	-	10	10	• של אחרים זרים
66	****2	-	68	66	סך הכל ניירות ערך למסחר
5,037	30	42	5,025	5,037	סך הכל ניירות ערך

* עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.

** נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי הוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 15 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שווי הוגן.

*** כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.

**** נזקף לדוח רווח והפסד.

הערה:

הסעיף כולל יתרות בסך 10 מיליון ש"ח בגין החזקה בשיעור 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

3. אשראי לציבור והפרשות להפסדי אשראי

בסכומים מדווחים

א. אשראי לציבור (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2012			אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני*
(לא מבוקר)			
יתרת חוב רשומה	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב, נטו	אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי**
12,548	271	12,277	
3,408	40	3,368	סך הכל אשראי לציבור
15,956	311	15,645	
37	1	36	מזה: התחייבות לקוחות עבור קיבולים
31 במרס 2011			אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני*
(לא מבוקר)			
יתרת חוב רשומה	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב, נטו	אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי**
12,489	300	12,189	
2,877	48	2,829	סך הכל אשראי לציבור
15,366	348	15,018	
40	1	39	מזה: התחייבות לקוחות עבור קיבולים
31 בדצמבר 2011			אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני*
(מבוקר)			
יתרת חוב רשומה	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב, נטו	אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי**
12,689	279	12,410	
3,347	41	3,306	סך הכל אשראי לציבור
16,036	320	15,716	
40	1	39	מזה: התחייבות לקוחות עבור קיבולים

* לרבות אשראי שנבחן על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום. ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי. לפירוט נוסף לגבי אשראי שנבדק על בסיס פרטני - ראה סעיף ב' להלן.

** אשראי שההפרשה להפסדי אשראי בגינו מוערכת על בסיס קבוצתי בשיטת "עומק הפיגור", ואשראי אחר שלא נבדק פרטנית אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינו חושבה על בסיס קבוצתי (ראה פרוט נוסף בסעיף ג' להלן).

3. אשראי לציבור והפרשות להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני

1. האשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני כולל (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2012		
(לא מבוקר)		
יתרת חוב, נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה
425	88	513
-	-	-
22	6	28
11,830	177	12,007
11,852	183	12,035
12,277	271	12,548

אשראי לציבור "פגום"

אשראי לציבור אחר, בפיגור העולה על 90 יום**

אשראי לציבור אחר, בפיגור העולה על 30 יום ועד 89 יום**

אשראי לציבור אחר (שאינו פגום)**

סך הכל אשראי לציבור שאינו פגום

סך הכל אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני

31 במרס 2011		
(לא מבוקר)		
יתרת חוב, נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה
529	115	644
27	-	27
79	6	85
11,554	179	11,733
11,660	185	11,845
12,189	300	12,489

אשראי לציבור "פגום"

אשראי לציבור אחר, בפיגור העולה על 90 יום**

אשראי לציבור אחר, בפיגור העולה על 30 יום ועד 89 יום**

אשראי לציבור אחר (שאינו פגום)**

סך הכל אשראי לציבור שאינו פגום

סך הכל אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני

31 בדצמבר 2011		
(מבוקר)		
יתרת חוב, נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה
412	95	507
1	-	1
29	6	35
11,968	178	12,146
11,998	184	12,182
12,410	279	12,689

אשראי לציבור "פגום"

אשראי לציבור אחר, בפיגור העולה על 90 יום**

אשראי לציבור אחר, בפיגור העולה על 30 יום ועד 89 יום**

אשראי לציבור אחר (שאינו פגום)**

סך הכל אשראי לציבור שאינו פגום

סך הכל אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני

* אשראי שאינו צובר הכנסות ריבית, למעט אשראים מסוימים בארגון מחדש, כמפורט בסעיף 4 להלן.

** אשראי שנבדק על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום. ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

3. אשראי לציבור והפרשות להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני (המשך)

2. פרטים לגבי אשראי לציבור פגום

31.12.2011	31.3.2011	31.3.2012	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
320	463	291	אשראי לציבור "פגום", בגינו קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
187	181	222	אשראי לציבור פגום בגינו לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
507	644	513	

3. פרטים לגבי אשראי לציבור פגום, בחתך סוגי הפרשות

**31.12.2011	31.3.2011	31.3.2012	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
41	79	40	אשראי לציבור פגום שנמדד לפי "שווי הבטחון"
466	565	473	אשראי לציבור פגום אחר (נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים)
507	644	513	

4. פרטים לגבי אשראי בעייתי בארגון מחדש

31 במרס 2012			
(לא מבוקר)			
יתרת חוב, נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
14	5	19	אשראי שאינו צובר הכנסות ריבית
-	-	-	אשראי שצובר הכנסות ריבית בפיגור העולה על 90 יום
5	-	5	אשראי שצובר הכנסות ריבית בפיגור העולה על 30 יום ועד 89 יום
154	26	180	אשראי אחר שצובר הכנסות ריבית
173	31	204	סך הכל אשראי בעייתי שאורגן מחדש

בגין אשראים אלו קיימות התחייבויות למתן אשראי נוסף ליום 31.3.2012, בסך של 1 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

3. אשראי לציבור והפרשות להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני (המשך)

4. פרטים לגבי אשראי בעייתי בארגון מחדש (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 במרס 2011		
(לא מבוקר)		
יתרת חוב, נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה
10	2	12
-	-	-
11	-	11
140	2	142
161	4	165

אשראי שאינו צובר הכנסות ריבית
אשראי שצובר הכנסות ריבית, בפיגור העולה על 90 יום
אשראי שצובר הכנסות ריבית בפיגור העולה על 30 יום
ועד 89 יום
אשראי אחר שצובר הכנסות ריבית
סך הכל אשראי בעייתי שאורגן מחדש

31 בדצמבר 2011		
(מבוקר)		
יתרת חוב, נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה
6	1	7
-	-	-
5	-	5
158	**27	185
169	28	197

אשראי שאינו צובר הכנסות ריבית
אשראי שצובר הכנסות ריבית, בפיגור העולה על 90 יום
אשראי שצובר הכנסות ריבית בפיגור העולה על 30 יום
ועד 89 יום
אשראי אחר שצובר הכנסות ריבית
סך הכל אשראי בעייתי שאורגן מחדש

בגין אשראים אלו קיימות התחייבויות למתן אשראי נוסף ליום 31 במרס 2011, בסך של 1 מיליון ש"ח (31.12.2011 - זהה).

5. נתונים תוצאתיים

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שנתיימו ביום 31 במרס	
2011	2011	2012
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
164	146	188
432	539	324
2	2	2
93	21	23

יתרת חוב רשומה ממוצעת של אשראי לציבור פגום:
- שצובר הכנסות ריבית
- שאינו צובר הכנסות ריבית
הכנסות ריבית שנרשמו בגין אשראי זה:
- על בסיס מזומן
- על בסיס חוזי

* אשראי פגום שאינו צובר הכנסות ריבית.
** הוצג מחדש..

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

3. אשראי לציבור והפרשות להפסדי אשראי (המשך)

ג. אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי

1. הלוואות לדיור שבגינן נערכה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 314: (במיליוני ש"ח)

ליום 31 במרס 2012							
(לא מבוקר)							
בפיגור העולה על 90 יום							
מפל 2 ועד 3 חודשים	מפל 3 ועד 6 חודשים	מפל 6 ועד 15 חודשים	מפל 15 ועד 33 חודשים	מפל 33 ועד 3 חודשים	סה"כ מפל 3 חודשים	הלוואות שמוחזרו***	סך הכל
-	-	-	1	2	3	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-
7	4	3	3	4	14	-	21
-	-	1	1	2	4	-	4
7	4	2	2	2	10	-	17

סכום הפיגור

מזה: יתרת ההפרשה לריבית*

יתרת חוב רשומה

מזה: יתרת ההפרשה להפסדי אשראי**

יתרת חוב, נטו

ליום 31 במרס 2011							
(לא מבוקר)							
בפיגור העולה על 90 יום							
מפל 2 ועד 3 חודשים	מפל 3 ועד 6 חודשים	מפל 6 ועד 15 חודשים	מפל 15 ועד 33 חודשים	מפל 33 ועד 3 חודשים	סה"כ מפל 3 חודשים	הלוואות שמוחזרו***	סך הכל
-	-	-	1	1	2	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-
6	4	2	1	2	9	-	15
-	-	1	1	2	4	-	4
6	4	1	-	-	5	-	11

סכום הפיגור

מזה: יתרת ההפרשה לריבית*

יתרת חוב רשומה

מזה: יתרת ההפרשה להפסדי אשראי**

יתרת חוב, נטו

* בגין ריבית על סכומים שפיגור.

** לא כולל יתרת הפרשות לריבית.

*** הלוואות בהן נחתם הסדר להחזרת פיגורים של הלוואה ושונה לוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם נפרעה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

3. אשראי לציבור והפרשות להפסדי אשראי (המשך)

ג. אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי (המשך)

1. הלוואות לדיור שבגינן נערכה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 314: (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2011							
(מבוקר)							
בפיגור של 30 עד 90 יום							
בפיגור העולה על 90 יום							
מכל 2 ועד 3 חודשים	מכל 3 ועד 6 חודשים	מכל 6 ועד 15 חודשים	מכל 15 ועד 33 חודשים	מכל 33 ועד 3 חודשים	סה"כ מעל 3 חודשים	הלוואות שמוחזרו***	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	-	1	2	3	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-
6	8	3	2	3	16	-	22
-	-	1	1	2	4	-	4
6	8	2	1	1	12	-	18

סכום הפיגור

מזה: יתרת ההפרשה לריבית*

יתרת חוב רשומה

מזה: יתרת ההפרשה להפסדי אשראי**

יתרת חוב, נטו

* בגין ריבית על סכומים שפיגור.

** לא כולל יתרת הפרשות לריבית.

*** הלוואות בהן נחתם הסדר להחזרת פיגורים של הלוואה ושונה לוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם נפרעה.

2. אשראי לציבור אחר, שלא נבדק פרטנית

31 במרס 2012		
(לא מבוקר)		
יתרת חוב רשומה	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב, נטו
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
7	2	5
7	2	5
1,242	27	1,215
1,256	31	1,225

אשראי בפיגור העולה על 90 יום

אשראי לציבור בפיגור העולה על 30 יום ועד 89 יום

אשראי לציבור אחר

סך הכל אשראי לציבור שלא נבדק פרטנית

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

3. אשראי לציבור והפרשות להפסדי אשראי (המשך)

ג. אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי (המשך)

2. אשראי לציבור אחר, שלא נבדק פרטנית (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 במרס 2011		
(לא מבוקר)		
יתרת חוב, נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה
26	8	34
43	4	47
910	28	938
979	40	1,019

אשראי בפיגור העולה על 90 יום

אשראי לציבור בפיגור העולה על 30 יום ועד 89 יום

אשראי לציבור אחר

סך הכל אשראי לציבור שלא נבדק פרטנית

31 בדצמבר 2011		
(מבוקר)		
יתרת חוב, נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה
8	3	11
7	2	9
1,212	28	1,240
1,227	33	1,260

אשראי בפיגור העולה על 90 יום

אשראי לציבור בפיגור העולה על 30 יום ועד 89 יום

אשראי לציבור אחר

סך הכל אשראי לציבור שלא נבדק פרטנית

ד. הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. התפתחות ההפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31.3.2012				
(לא מבוקר)				
על בסיס קבוצתי				
על בסיס פרטני	לפי עומק הפיגור	אחר	סך הכל	
97	4	242	343	יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)
10	-	(6)	4	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(36)	-	(5)	(41)	מחיקות חשבונאיות
17	-	9	26	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(19)	-	4	(15)	מחיקות חשבונאיות, נטו
88	4	240	332	יתרת ההפרשה ליום 31.3.2012

* נזקפו להון העצמי

3. אשראי לציבור והפרשות להפסדי אשראי (המשך)

ד. הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירים אשראי חוץ מאזניים (המשך)

1. התפתחות ההפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31.3.2011

(לא מבוקר)			
על בסיס קבוצתי			
סך הכל	אחר	לפי עומק הפיגור	על בסיס פרטני
397	257	4	136
(2)	6	-	(8)
(32)	(10)	-	(22)
9	-	-	9
(23)	(10)	-	(13)
372	253	4	115

יתרת ההפרשה ליום 1 בינואר 2011 (מבוקר)

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת ההפרשה ליום 31.3.2011

לשנה שנסתיימה ביום 31.12.2011

(מבוקר)			
על בסיס קבוצתי			
סך הכל	אחר	לפי עומק הפיגור	על בסיס פרטני
648	60	4	584
(565)	(121)	-	(444)
314	318	-	(4)
(251)	197	-	(448)
397	257	4	136
36	(10)	-	46
(180)	(37)	-	(143)
90	32	-	58
(90)	(5)	-	(85)
343	242	4	97

יתרת הפרשה ליום 31.12.2010

השלכות בגין יישום ההוראות החדשות*:

- מחיקות חשבונאיות נטו, שהוכרו ביום 1.1.2011
- שינויים אחרים בהפרשה

סה"כ שינויים ליום 1.1.2011 *

יתרת ההפרשה ליום 1 בינואר 2011

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת ההפרשה לסוף השנה

* נזקפו להון העצמי

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

3. אשראי לציבור והפרשות להפסדי אשראי (המשך)

ד. הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירים אשראי חוץ מאזניים: (המשך)

2. הרכב ההפרשה להפסדי אשראי

ליום 31 במרס 2012

(לא מבוקר)			
על בסיס קבוצתי*			
סך הכל	אחר	לפי עומק הפיגור	על בסיס פרטני
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
311	219	4	88
-	-	-	-
21	21	-	-
332	240	4	88

בגין אשראי לציבור
בגין חובות שאינם אשראי לציבור
בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים**
סך הכל הפרשות להפסדי אשראי

ליום 31 במרס 2011

(לא מבוקר)			
על בסיס קבוצתי*			
סך הכל	אחר	לפי עומק הפיגור	על בסיס פרטני
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
348	229	4	115
-	-	-	-
24	24	-	-
372	253	4	115

בגין אשראי לציבור
בגין חובות שאינם אשראי לציבור
בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים**
סך הכל הפרשות להפסדי אשראי

ליום 31 בדצמבר 2011

(מבוקר)			
על בסיס קבוצתי*			
סך הכל	אחר	לפי עומק הפיגור	על בסיס פרטני
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
320	221	4	95
-	-	-	-
23	21	-	2
343	242	4	97

בגין אשראי לציבור
בגין חובות שאינם אשראי לציבור
בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים**
סך הכל הפרשות להפסדי אשראי

* לרבות הפרשה על בסיס קבוצתי בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים.
** נכלל בהתחייבויות אחרות

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

3. אשראי לציבור והפרשות להפסדי אשראי (המשך)

ה. פרטים נוספים על הלוואות לדיור ואופן חישוב ההפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח)

ליום 31 במרס 2012						
(לא מבוקר)						
הלוואות לדיור				יתרת הפרשה להפסדי אשראי		
פגומות או בפיגור העולה על 90 יום ⁽²⁾				אחרת		
יתרת חוב רשומה ^{(4)*}	סכום בפיגור ⁽³⁾	יתרת חוב רשומה	לפי עומק הפיגור	על בסיס קבוצתי	על בסיס פרטני	סך הכל
2,152	3	14	4	5	-	9
15	-	-	-	-	-	-
2,167	3	14	4	5	-	9
ליום 31 במרס 2011						
(לא מבוקר)						
הלוואות לדיור				יתרת הפרשה להפסדי אשראי		
פגומות או בפיגור העולה על 90 יום ⁽²⁾				אחרת		
יתרת חוב רשומה ^{(4)*}	סכום בפיגור ⁽³⁾	יתרת חוב רשומה	לפי עומק הפיגור	על בסיס קבוצתי	על בסיס פרטני	סך הכל
1,858	2	9	4	4	-	8
29	-	-	-	-	-	-
1,887	2	9	4	4	-	8
ליום 31 בדצמבר 2011						
(מבוקר)						
הלוואות לדיור				יתרת הפרשה להפסדי אשראי		
פגומות או בפיגור העולה על 90 יום ⁽²⁾				אחרת		
יתרת חוב רשומה ^{(4)*}	סכום בפיגור ⁽³⁾	יתרת חוב רשומה	לפי עומק הפיגור	על בסיס קבוצתי	על בסיס פרטני	סך הכל
2,087	3	16	4	4	-	8
16	-	-	-	-	-	-
2,103	3	16	4	4	-	8

הלוואות לדיור⁽¹⁾
הלוואות אחרות
סך הכל

הלוואות לדיור⁽¹⁾
הלוואות אחרות
סך הכל

הלוואות לדיור⁽¹⁾
הלוואות אחרות
סך הכל

(1) הלוואות לדיור שעל פי הוראות בנק ישראל קיימת חובה לערוך בגין הפרשות להפסדי אשראי לפי "עומק הפיגור".

(2) הלוואות בפיגור, פגומות, והלוואות בפיגור העולה על שלושה חודשים.

(3) כולל ריבית על סכום הפיגור.

(4) מזה הלוואות לדיור בריבית משתנה בסך 1,695 מיליוני ש"ח (31.3.2011 - 1,428 מיליוני ש"ח; 31.12.2011 - 1,641 מיליוני ש"ח).

* מזה יתרות בסך של 72 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בתהליכי בניה. הלוואות אלו סווגו לענף הבינוי והנדל"ן (31.3.2011 - 48 מיליון ש"ח; 31.12.2011 - 63 מיליון ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

4. הלימות ההון

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	
2011	2011	2012
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,674	1,631 ⁽¹⁾	*1,640
614	505	773
2,288	2,136	2,413

1. הון לצורך חישוב יחס ההון

הון ברובד הראשוני, לאחר ניכויים
הון ברובד המשני, לאחר ניכויים
סה"כ הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכון אשראי
סיכונים שוק
סיכון תפעולי
סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	
2011	2011	2012
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אחוזים	אחוזים	אחוזים
9.7	9.4 ⁽¹⁾⁽²⁾	9.5
13.2	12.4 ⁽¹⁾⁽²⁾	14.0
9.0	9.0	9.0

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

- יחס הון ברובד הראשוני לרכיבי סיכון
- יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
- יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

(1) הוצג מחדש - בגין יישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא: "זכויות עובדים" - ראה ביאור 21 לעיל.
(2) הוצג מחדש-הבנק תאם בדרך של הצגה מחדש את יחס ההון לרכיבי סיכון ליום 31.3.2011, בכדי לשקף תיקון במקדם ההמרה של מסגרות אשראי למתן ערבויות מכר לרוכשי דירות שלא נוצלו, ותיקון בסווג פקדונות הציבור בניירות ערך מסוימים. התיקון הגדיל את נכסי סיכון האשראי ליום 31.3.2011 - בסך של 241 מיליון ש"ח והקטין את יחס הלימות ההון הכולל ליום 31.3.2011 - בשיעור של 0.1%.

* לאחר ניכוי דיבידנד מוצע לתשלום בסך 70 מיליון ש"ח.

5. השקעות בחברות מוחזקות

ביום 1 בינואר 2012 נכנס לתוקף הסכם למיזוג סטטוטורי, שנחתם ביום 19.12.2011 בין מרכנתיל שוקי הון בע"מ (להלן: "החברה", שהוחזקה עד לאותו מועד על ידי הבנק בשיעור של 100%), לבין "תכלית דיסקונט - ניהול תיקים בע"מ" (להלן: "תכלית", חברה בת של החברה האם), במסגרתו מוזגה פעילות החברה לתוך "תכלית", בתמורה להנפקת 31% מהון המניות של "תכלית" לבנק. עם ביצוע המיזוג חדלה החברה להתקיים ומניותיה התבטלו. לאור האמור לעיל, נגרעה החברה מהדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק. להלן תמצית נתונים כספיים של החברה שנגרעה:

מיליוני ש"ח

6	סך הכל נכסים למועד המיזוג (1.1.2012)
-	תרומת החברה לרווח - בשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31.3.2011
-	תרומת החברה לרווח - בשנת 2011

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

6. מידע על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

בסכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(בלתי מבוקר)

31 במרס 2012						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים**	מטבע חוץ*		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
						נכסים
3,145	-	175	1,124	241	1,605	מזומנים ופקדונות בבנקים
5,758	15	-	64	2,807	2,872	ניירות ערך
15,645	-	324	949	2,452	11,920	אשראי לציבור, נטו
5	3	-	-	2	-	השקעה בחברות כלולות
467	467	-	-	-	-	בניינים וציוד
14	5	2	1	3	3	נכסים בגין מכשירים נגזרים
289	30	-	1	-	258	נכסים אחרים
25,323	520	501	2,139	5,505	16,658	סך הכל נכסים
						התחייבויות
21,162	-	759	1,886	3,117	15,400	פקדונות הציבור
115	-	10	38	-	67	פקדונות מבנקים
157	-	-	34	-	123	פקדונות הממשלה
1,043	-	-	-	1,043	-	כתבי התחייבות נדחים
195	5	60	5	122	3	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
901	24	20	14	16	827	התחייבויות אחרות
23,573	29	849	1,977	4,298	16,420	סך הכל התחייבויות
1,750	491	(348)	162	1,207	238	הפרש
						מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	341	(110)	75	(306)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(28)	-	28	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
1,750	491	(7)	24	1,282	(40)	סך הכל כללי
-	-	-	(43)	-	43	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

* כולל צמודי מטבע חוץ.

** לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

6. מידע על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(בלתי מבוקר)

31 במרס 2011						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים***	מטבע חוץ**		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
1,978	-	256	632	347	743	נכסים
5,011	19	-	87	3,079	1,826	מזומנים ופקדונות בבנקים
15,018	-	384	951	2,107	11,576	ניירות ערך
482	482	-	-	-	-	אשראי לציבור, נטו
35	9	5	9	6	6	בניינים וציוד
238	28	-	1	(3)	*212	נכסים בגין מכשירים נגזרים
22,762	538	645	1,680	5,536	14,363	נכסים אחרים
						סך הכל נכסים
						התחייבויות
19,048	-	722	1,666	3,219	13,441	פקדונות הציבור
216	-	9	43	83	81	פקדונות מבנקים
148	-	-	33	-	115	פקדונות הממשלה
758	-	-	-	758	-	כתבי התחייבות נדחים
198	7	28	10	148	5	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
758	30	2	8	18	*700	התחייבויות אחרות
21,126	37	761	1,760	4,226	14,342	סך הכל התחייבויות
1,636	501	(116)	(80)	1,310	21	הפרש
						מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	93	146	(200)	(39)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(22)	-	22	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	3	-	-	-	(3)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
1,636	504	(23)	44	1,110	1	סך הכל כללי
-	-	-	(35)	-	35	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	4	-	-	-	(4)	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

* הוצג מחדש בגין יישום למפרע של הוראות המפקח על הבנקים בנושא: "זכויות עובדים" - ראה באור 11.

** כולל צמודי מטבע חוץ.

*** לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

6. מידע על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(מבוקר)

31 בדצמבר 2011						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים**	מטבע חוץ*		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
3,548	-	218	1,005	326	1,999	נכסים
5,037	15	-	65	2,401	2,556	מזומנים ופקדונות בבנקים
15,716	-	361	999	2,430	11,926	ניירות ערך
466	466	-	-	-	-	אשראי לציבור, נטו
27	8	1	15	3	-	בניינים וציוד
245	12	-	-	-	233	נכסים בגין מכשירים נגזרים
25,039	501	580	2,084	5,160	16,714	נכסים אחרים
						סך הכל נכסים
						התחייבויות
20,981	-	735	1,900	3,109	15,237	פקדונות הציבור
148	-	9	40	-	99	פקדונות מבנקים
157	-	-	34	-	123	פקדונות הממשלה
915	-	-	-	915	-	כתבי התחייבות נדחים
244	8	80	22	133	1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
830	22	1	11	17	779	התחייבויות אחרות
23,275	30	825	2,007	4,174	16,239	סך הכל התחייבויות
1,764	471	(245)	77	986	475	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	-	289	(25)	(147)	(117)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(27)	-	27	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	1	-	-	-	(1)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
1,764	472	44	25	839	384	סך הכל כללי
-	-	-	(44)	-	44	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	3	-	(1)	-	(2)	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

* כולל צמודי מטבע חוץ.

** לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

7. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2011		31 במרס 2011		31 במרס 2012	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
הפרשה להפסדי אשראי	יתרת החוזה ⁽¹⁾	הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרת החוזה ⁽¹⁾	הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרת החוזה ⁽¹⁾
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי (במיליוני ש"ח)					
-	126	1	109	-	111
אשראי תעודות					
7	492	6	466	7	495
ערבויות להבטחת אשראי					
1	834	1	1,249	1	791
ערבויות לרוכשי דירות					
5	627	3	586	4	672
ערבויות והתחייבויות אחרות					
1	455	1	496	1	466
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו*					
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו					
4	1,034	3	954	3	982
1	1,136	1	1,133	1	1,185
התחייבויות להוצאת ערבויות					
התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן					
4	1,031	8	880	4	957

* מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי ניתנות לביטול בכל עת - ללא תנאי.

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

(2) יתרת הפרשה להפסדי אשראי.

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

(1) קיימות התחייבויות והתקשרויות אחרות לתאריך המאזן כדלקמן: (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2011	31 במרס 2011	31 במרס 2012	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
29	23	29	התקשרות להשקעה בבניינים וציוד
151	152	177	חוזי שכירות לזמן ארוך
			להלן פירוט דמי השכירות לתשלום בשנים הבאות:
16	19	19	שנה ראשונה
16	15	18	שנה שנייה
15	14	16	שנה שלישית
14	13	15	שנה רביעית
13	13	15	שנה חמישית
77	78	94	שנה שישית ואילך
151	152	177	סך הכל דמי שכירות לתשלום

7. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

(2) בנוסף לאמור לעיל, חלק מסניפי הבנק נמצאים במבנים השכורים בשכירות מוגנת. דמי השכירות לתשלום בשנה הקרובה, מסתכמים בכ-0.4 מיליון ש"ח (31.3.2011 - 1 מיליון ש"ח; 31.12.2011 - 0.4 מיליון ש"ח).

(3) הבנק התקשר בהסכמים להשקעה בשש קרנות הון סיכון. ההתחייבות העתידית המכסימלית של הבנק להשקעה בקרנות אלו, מעבר להשקעה שבוצעה עד ליום המאזן, מסתכמת בכ-7 מיליון ש"ח (31 במרס 2011 ו-31 בדצמבר 2011 - זהה).

(4) במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק תובענות משפטיות, לרבות תביעות ייצוגיות ובקשות לאישור תביעות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי התובענות, לרבות הבקשות לאישור התביעות הייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החבות שתגרם לבנק כתוצאה מהתובענות האמורות.

סכום החשיפה המכסימלי הנוסף - בשל כלל התובענות שהוגשו נגד הבנק, כאמור לעיל, בנושאים שונים, שהתממשותן אפשרית - מסתכם ליום 31 במרס 2012, בסך של כ-28 מיליון ש"ח; (31.3.2011 - 38 מיליון ש"ח; 31.12.2011 - 48 מיליון ש"ח).

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2012 לא חלו התפתחויות משמעותיות בתובענות המהותיות שהוגשו כנגד הבנק, בכפוף לאמור להלן:

בביאור 18 ג'(6) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2011, תוארה תביעה שהוגשה ביום 19 ביוני 2006 כנגד עשרה תאגידים בנקאיים (ובכללם הבנק), ונתבעים אחרים - ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית - שהוגשה על ידי שמונה תובעים, בגין נזקים שגרמו להם, לכאורה, הנתבעים במהלך טיפולם בבקשות "עיקולי צד ג'", שנמסרו להם על ידי התובעים (באמצעות לשכת ההוצאה לפועל).

ביום 29.3.2012 הגישו התובעים לבית המשפט: "בקשה מוסכמת להסתלקות מהבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית". לאור האמור לעיל, החליט בית המשפט בתאריך 22.4.2012 לדחות את הבקשה לאישור התביעה, כתובענה ייצוגית. בנוסף, חזרו בהם התובעים ביום 29.3.2012 גם מתביעותיהם האישיות.

לפרטים נוספים באשר לתביעות המהותיות שהוגשו כנגד הבנק, ראה ביאור 18 ג'(6) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2011.

(5) התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות נוספות של הבנק פורטו בביאור 18 ג' בדוחות הכספיים ליום 31.12.2011.

8. אירועים לאחר תאריך המאזן

ביום 29 במאי 2012 החליטה האסיפה הכללית של הבנק לחלק דיבידנד לבעלי מניותיו בסך של 70 מיליון ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

9. מכשירים נגזרים

1. היקף הפעילות (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2012				
(בלתי מבוקר)				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			במטבע חוץ	שקל-מדד
(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים				
1. נגזרים ALM ^{2,1}				
-	-	288	-	520
חוזי Forward				
חוזי אופציה לא סחירים ⁴ :				
-	-	1	-	-
• אופציות שנכתבו				
-	-	68	-	-
• אופציות שנקנו				
-	-	1,265	542	-
Swaps ³				
-	-	1,622	542	520
סה"כ נגזרים ALM				
2. נגזרים אחרים ¹				
-	-	-	-	-
חוזי Forward				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:				
-	371	4	-	-
• אופציות שנכתבו				
-	371	4	-	-
• אופציות שנקנו				
חוזי אופציה אחרים:				
-	-	42	-	-
• אופציות שנכתבו				
-	-	42	-	-
• אופציות שנקנו				
-	742	92	-	-
סה"כ נגזרים אחרים				
3. חוזי החלפת מטבע חוץ				
-	-	224	-	-
(SPOT)				

(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM ^{2,1}				
-	-	14	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
-	-	129	60	1
שווי הוגן ברוטו שלילי				
2. נגזרים אחרים ¹				
-	5	2	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
-	5	2	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				

1. למעט חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
2. נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
3. מזה חוזי החלפת שעורי ריבית בהם הסכים הבנק לשלם שעור ריבית קבוע: 542 מיליון ש"ח.
4. כולל יתרת ערך נקוב של "מכשירים נגזרים משבצים" שהופרדו מ"החוזים המארחים".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

9. מכשירים נגזרים (המשך)

1. היקף הפעילות (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 במרס 2011				
(בלתי מבוקר)				
חוזי ריבית	חוזי מטבע	חוזים בגין	חוזי סחורות	חוזי ריבית
שקל-מדד	במטבע חוץ	מניות	ואחרים	שקל-מדד
(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים				
1. נגזרים ALM ^{2,1}				
201	-	343	-	-
חוזי Forward				
חוזי אופציה לא סחירים ⁴ :				
-	-	19	-	-
• אופציות שנכתבו				
-	-	74	4	-
• אופציות שנקנו				
-	526	1,201	-	-
Swaps ³				
201	526	1,637	4	-
סה"כ נגזרים ALM				
2. נגזרים אחרים ¹				
-	-	-	4	-
חוזי Forward				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:				
-	-	474	1,077	-
• אופציות שנכתבו				
-	-	474	1,077	-
• אופציות שנקנו				
חוזי אופציה אחרים:				
-	-	91	-	-
• אופציות שנכתבו				
-	-	88	-	-
• אופציות שנקנו				
-	-	1,127	2,154	4
סה"כ נגזרים אחרים				
3. חוזי החלפת מטבע חוץ				
(SPOT)				
-	-	230	-	-

(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM ^{2,1}				
2	1	26	1	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
-	24	163	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
2. נגזרים אחרים ¹				
-	-	9	8	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
-	-	9	8	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				

1. למעט חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
2. נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
3. מזה חוזי החלפת שעורי ריבית בהם הסכים הבנק לשלם שעור ריבית קבוע: 508 מיליון ש"ח.
4. כולל יתרת ערך נקוב של "מכשירים נגזרים משובצים" שהופרדו מ"החוזים המארחים".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

9. מכשירים נגזרים (המשך)

1. היקף הפעילות (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 בדצמבר 2011
(מבוקר)

חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			במטבע חוץ	שקל-מדד

(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM ^{2,1}				
324	-	258	-	-
חוזי Forward				
חוזי אופציה לא סחירים:				
-	-	1	-	-
• אופציות שנכתבו				
-	-	58	-	-
• אופציות שנקנו				
-	-	1,328	544	-
Swaps ³				
324	-	1,645	544	-
סה"כ נגזרים ALM				
2. נגזרים אחרים ¹				
-	-	-	-	93
חוזי Forward				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:				
-	-	534	-	365
• אופציות שנכתבו				
-	-	534	-	365
• אופציות שנקנו				
חוזי אופציה אחרים:				
-	-	62	-	-
• אופציות שנכתבו				
-	-	62	-	-
• אופציות שנקנו				
-	-	1,192	-	730
סה"כ נגזרים אחרים				
3. חוזי החלפת מטבע חוץ				
(SPOT)				
-	-	346	-	-

(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

1. נגזרים ALM ^{2,1}				
-	-	16	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
-	-	144	80	4
שווי הוגן ברוטו שלילי				
2. נגזרים אחרים ¹				
-	-	10	-	5
שווי הוגן ברוטו חיובי				
-	-	10	-	5
שווי הוגן ברוטו שלילי				

1. למעט חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
2. נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
3. מזה - חוזי החלפת שיעורי ריבית, בהם הסכים הבנק לשלם שיעור ריבית קבוע: 544 מיליון ש"ח.
4. כולל יתרת ערך נקוב של "מכשירים נגזרים משבצים" שהופרדו מ"החוזים המארחים".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

9. מכשירים נגזרים (המשך)

2. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה, במאוחד (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2012					
(בלתי מבוקר)					
בורסות	בנקים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ	
2	4	-	15	21	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ¹
1	-	-	1	2	בניכוי הסכמי קיזוז
1	4	-	14	19	יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ²
-	28	-	120	148	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ³
1	32	-	134	167	סה"כ סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
31 במרס 2011					
(בלתי מבוקר)					
בורסות	בנקים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ	
13	10	-	24	47	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ¹
1	-	-	3	4	בניכוי הסכמי קיזוז
12	10	-	21	43	יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ²
29	159	-	90	278	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ³
41	169	-	111	321	סה"כ סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

- מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 8 מיליון ש"ח (31.3.2011 - 12 מיליון ש"ח).
- מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 11 מיליון ש"ח (31.3.2011 - 31 מיליון ש"ח) ויתרה בסך 3 מיליון ש"ח בגין מכשירים נגזרים משובצים, שלא יוחסו למכשיר פיננסי (31.3.2011 - 4 מיליון ש"ח).
- סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

9. מכשירים נגזרים (המשך)

2. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה, במאוחד (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 בדצמבר 2011				
(מבוקר)				
בורסות	בנקים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ
9	8	-	22	39
-	2	-	5	7
9	6	-	17	32
-	27	-	134	161
9	33	-	151	193

שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ¹	9	8	-	22	39
בניכוי הסכמי קיזוז	-	2	-	5	7
יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ²	9	6	-	17	32
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ³	-	27	-	134	161
סה"כ סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים	9	33	-	151	193

1. מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 8 מיליון ש"ח.
2. מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 24 מיליון ש"ח, ויתרה בסך 3 מיליון ש"ח בגין מכשירים נגזרים משובצים, שלא יוחסו למכשיר פיננסי.
3. סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

3. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים במאוחד (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2012				
(בלתי מבוקר)				
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל 5 שנים ועד שנה	מעל 5 שנים	סה"כ
-	420	100	-	520
-	124	35	383	542
1,029	440	35	434	1,938
741	1	-	-	742
-	-	-	-	-
1,770	985	170	817	3,742
4,360	650	66	807	5,883
3,387	591	75	821	4,874

10. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי, המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי, לפי הערכת ההנהלה.

אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימושו של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הבנק. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

(1) מכשירים פיננסיים סחירים: ניירות ערך וכתבי התחייבויות נדחים - השווי ההוגן נקבע לפי שווי שוק.

(2) מכשירים פיננסיים שאינם סחירים (למעט מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים):

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים שאינם סחירים בריבית קבועה נקבע, בדרך כלל, על ידי היוון תזרים מזומן עתידי לפי שיעורי הריבית שבהם ביצע הבנק או היה מבצע, עסקאות דומות במועד הדיווח, כמפורט להלן:

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. הערך הנוכחי נמדד עבור תזרים התקבולים העתידי (קרן וריבית) לכל הלוואה בנפרד, בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי. קביעת רמת הסיכון, כאמור, נגזרת ממודל דירוג לווים המשמש את הבנק ובוחן את רמת הסיכון של הלקוח בהתבסס על פרמטרים פיננסיים, ניהוליים וענפיים. בדרך כלל שיעורי הריבית ששימשו לצורך היוון תזרימי המזומנים נקבעו לפי שיעורי ריבית בהן נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגלום בהם. בכל מקרה שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים עבור חובות בעייתיים, חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות להפסדי אשראי.

פקדונות וכתבי התחייבות נדחים - השווי ההוגן של יתרת הפקדונות וכתבי ההתחייבות נאמד בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים, לפי שיעור הריבית בו מגייס הבנק פקדונות דומים או כתבי התחייבות דומים לתאריך המאזן - בהתבסס על פרמטרים, כגון: תקופת הפקדון, סוג ההצמדה וגודל הפקדון. בחישוב השווי ההוגן של פקדונות הצמודים למדד או לשקל לפי ברירה - נלקחו בחשבון גם השינויים האפשריים בשווי ההוגן של הפקדון בהתחשב בערך הזמן של הברירה ובשינויים הצפויים במדד המחירים עד למועד הפרעון של הפקדונות. השווי ההוגן של כתבי התחייבות נדחים הנסחרים בשוק פעיל מבוסס על מחירי השוק של אותם כתבי התחייבות למועד הדיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

10. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים (המשך)

(2) מכשירים פיננסיים שאינם סחירים (המשך)

פקדונות הציבור כוללים "תכניות חסכון" המהווים פקדונות לתקופת פרעון ארוכה יחסית. על פי הנסיון שנצבר בבנק - חלק מהמפקידים נוהג לפרוע את הפקדונות קודם לתאריך הפרעון החוזי שלהם תמורת שוויים החוזי בניכוי "קנס פרעון מוקדם". תזרימי המזומנים הצפויים בגין תכניות החסכון הוצגו בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזיות לפרעונות מוקדמים של אותן תכניות.

(3) מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

השווי ההוגן בגין יתרות של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים המייצגות סיכון אשראי ובגין התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח, תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיוכות האשראי של הצד הנגדי.

הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן" כללה התייחסות להפרש בין הריבית שנקבעה בהסכם לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.

מכשירים נגזרים - מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק. מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת ולוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

ג. ההרכב במאוחד

31 במרס 2012			
(בלתי מבוקר)			
יתרה במאזן			
(1)	(2)	סה"כ	שווי הוגן
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,691	1,454	3,145	3,162
5,743	15	5,758	5,758
183	15,462	15,645	15,765
14	-	14	14
-	2	2	2
65	-	65	65
7,696	16,933	24,629	24,766
-	21,162	21,162	21,306
-	115	115	115
-	157	157	163
195	-	195	195
-	1,043	1,043	1,070
539	-	539	539
734	22,477	23,211	23,388

נכסים פיננסיים

מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך
אשראי לציבור, נטו
נכסים בגין מכשירים נגזרים
הלוואה לחברה כלולה
נכסים פיננסיים אחרים
סך הכל נכסים פיננסיים

התחייבויות פיננסיות

פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
פקדונות הממשלה
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
כתבי התחייבות נדחים
התחייבויות פיננסיות אחרות
סך כל התחייבויות פיננסיות

(1) מכשירים פיננסיים שבהם היתרה במאזן זהה לשווי ההוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי שוק).

(2) מכשירים פיננסיים אחרים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

10. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. ההרכב במאוחד (המשך)

31 במרס 2011			
(בלתי מבוקר)			
יתרה במאזן			
(1)	(2)	סה"כ	שווי הוגן
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
*847	*1,131	1,978	2,001
*4,991	*20	5,011	5,011
*84	*14,934	15,018	14,985
*35	-	35	*35
36	-	36	36
5,993	16,085	22,078	22,068
-	19,048	19,048	19,214
-	216	216	216
-	148	148	156
-	758	758	784
198	-	198	198
439	-	439	439
637	20,170	20,807	21,007

נכסים פיננסיים

מזומנים ופקדונות בבנקים

ניירות ערך

אשראי לציבור, נטו

נכסים בגין מכשירים נגזרים

נכסים פיננסיים אחרים

סך הכל נכסים פיננסיים

התחייבויות פיננסיות

פקדונות הציבור

פקדונות מבנקים

פקדונות הממשלה

כתבי התחייבות נדחים

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות פיננסיות אחרות

סך כל התחייבויות פיננסיות

31 בדצמבר 2011			
(מבוקר)			
יתרה במאזן			
(1)	(2)	סה"כ	שווי הוגן
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
*2,159	*1,389	3,548	3,564
*5,022	*15	5,037	5,037
*180	*15,536	15,716	15,785
*27	-	27	*27
44	-	44	44
7,432	16,940	24,372	24,457
-	20,981	20,981	21,118
-	148	148	148
-	157	157	165
-	915	915	939
*244	-	244	*244
493	-	493	493
737	22,201	22,938	23,107

נכסים פיננסיים

מזומנים ופקדונות בבנקים

ניירות ערך

אשראי לציבור

נכסים בגין מכשירים נגזרים

נכסים פיננסיים אחרים

סך הכל הנכסים הפיננסיים

התחייבויות פיננסיות

פקדונות הציבור

פקדונות מבנקים

פקדונות הממשלה

כתבי התחייבות נדחים

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות פיננסיות אחרות

סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

(1) מכשירים פיננסיים שבהם היתרה במאזן זהה לשווי ההוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי שוק).

(2) מכשירים פיננסיים אחרים.

* סוג מחדש

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

10. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

בסכומים מדווחים (לא מבוקר)

ד. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 במרס 2012

מדידות שווי הוגן המתבססות על					נכסים	
יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים (רמה 3)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)		
		מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
		מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
62	-	-	-	62	מזומנים ופקדונות בבנקים	
					ניירות ערך זמינים למכירה	
4,741	-	-	-	4,741	• אגרות חוב - ממשלתיות	
931	-	-	122	809	- אחרות	
					ניירות ערך למסחר	
17	-	-	-	17	• אגרות חוב - ממשלתיות	
54	-	-	47	7	- אחרות	
5,743	-	-	169	5,574	סך הכל ניירות ערך	
183	-	-	-	183	אשראי לציבור	
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:	
15	1	-	16	-	• חוזי מטבע חוץ	
4	1	-	-	5	• חוזים בגין מניות	
19	2	-	16	5	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים	
6,007	2	-	185	5,824	סך הכל נכסים	
					התחייבויות	
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:	
					• חוזי ריבית:	
1	-	1	-	-	- שקל מדד	
60	-	-	60	-	- במטבע חוץ	
130	1	122	9	-	• חוזי מטבע חוץ	
4	1	-	-	5	• חוזים בגין מניות	
195	2	123	69	5	סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

10. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

בסכומים מדווחים (לא מבוקר)

ד. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 במרס 2011				
מדידות שווי הוגן המתבססות על				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים (רמה 3)	השפעת הסכמי קיצוז	יתרה מאזנית
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
119	-	-	-	119
נכסים				
מזומנים ופקדונות בבנקים				
ניירות ערך זמינים למכירה				
3,783	-	-	-	3,783
● אגרות חוב - ממשלתיות				
939	175	-	-	1,114
- אחרות				
ניירות ערך למסחר				
27	-	-	-	27
● אגרות חוב - ממשלתיות				
-	67	-	-	67
- אחרות				
4,749	242	-	-	4,991
סך הכל ניירות ערך				
84	-	-	-	84
אשראי לציבור				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
● חוזי ריבית:				
-	-	*2	-	2
- שקל מדד				
-	1	-	-	1
- במטבע חוץ				
8	27	-	3	32
● חוזי מטבע חוץ				
8	1	-	1	8
● חוזים בגין מניות				
16	29	2	4	43
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים				
4,968	271	2	4	5,237
סך הכל נכסים				
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
● חוזי ריבית:				
-	-	-	-	-
- שקל מדד				
-	24	-	-	24
- במטבע חוץ				
8	17	147	3	169
● חוזי מטבע חוץ				
8	-	-	1	7
● חוזים בגין מניות				
16	41	147	4	200
סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				

* הוצג מחדש

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

10. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

בסכומים מדווחים (מבוקר)

ד. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2011				
מדירות שווי הוגן המתבססות על				
יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים (רמה 3)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
		מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
104	-	-	-	104
4,003	-	-	-	4,003
953	-	-	124	829
17	-	-	-	17
49	-	-	49	-
5,022	-	-	173	4,849
180	-	-	-	*180
נכסים				
מזומנים ופקדונות בבנקים				
ניירות ערך זמינים למכירה				
• אגרות חוב - ממשלתיות				
- אחרות				
ניירות ערך למסחר				
• אגרות חוב - ממשלתיות				
- אחרות				
סך הכל ניירות ערך				
אשראי לציבור				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
• חוזי ריבית:				
- שקל מדד				
- במטבע חוץ				
24	2	-	18	8
8	-	-	-	8
-	5	-	5	-
32	7	-	23	16
5,338	7	-	196	5,149
סך הכל נכסים				
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
• חוזי ריבית:				
- שקל מדד				
- במטבע חוץ				
152	2	129	17	8
8	-	-	-	8
-	5	-	5	-
244	7	133	102	16
סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				

* סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

10. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

בסכומים מדווחים (לא מבוקר)

ה. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

31 במרס 2012				
(לא מבוקר)				
שווי הוגן לתחילת השנה	שווי הוגן לסוף השנה	סילוקים	רווחים שמומשו וטרם מומשו	רווחים שטרם מומשו*
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(4)	(1)	2	1	1
(129)	(122)	1	6	6
(133)	(123)	3	7	7

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:

- חוזי ריבית
- חוזי מטבע חוץ

31 במרס 2011				
(לא מבוקר)				
שווי הוגן לתחילת השנה	שווי הוגן לסוף השנה	סילוקים	רווחים (הפסדים) שמומשו וטרם מומשו	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו*
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	2	-	2	2
(145)	(147)	1	(3)	(3)
(145)	(145)	1	(1)	(1)

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:

- חוזי ריבית
- חוזי מטבע חוץ

31 בדצמבר 2011				
(מבוקר)				
שווי הוגן לתחילת השנה	שווי הוגן לסוף השנה	סילוקים	רווחים (הפסדים) שמומשו וטרם מומשו	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו*
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	(4)	-	(4)	(4)
(145)	(129)	1	15	14
(145)	(133)	1	11	10

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:

- חוזי ריבית
- חוזי מטבע חוץ

* בגין מכשירים המחוזקים לסוף התקופה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

10. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה

31 במרס 2012						
(לא מבוקר)						
מידות שווי הוגן המתבססות על						
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים (רמה 3)	השפעת הסכמי קיזוז	סך הכל	יתרה מאזנית	רווח (הפסד) בגין השינויים בשווי ההוגן מיליוני ש"ח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסים						
מזומנים ופקדונות בבנקים	1,629	1,471	-	-	3,083	-
השקעה במניות	-	15	-	15	15	-
אשראי לציבור, נטו	-	-	15,582	15,582	15,462	-
הלוואה לחברה כלולה	-	-	2	2	2	-
נכסים אחרים	-	-	65	65	65	-
סך הכל נכסים	1,629	1,486	15,649	18,764	18,627	-
התחייבויות						
פקדונות הציבור	-	-	21,306	21,306	21,162	-
פקדונות מבנקים	-	115	-	115	115	-
פקדונות הממשלה	-	163	-	163	157	-
כתבי התחייבות נדחים	330	740	-	1,070	1,043	-
התחייבויות אחרות	-	-	539	539	539	-
סך הכל התחייבויות	330	1,018	21,845	23,193	23,016	-

ז. מידע נוסף בגין נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה ששימשו במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו

"לרמה 3"

21 במרס 2012				
(לא מבוקר)				
שווי הוגן מיליוני ש"ח	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	מידע כמותי טווח	נתון משוקלל %
מיליוני ש"ח			%	%
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
• חוזי ריבית:				
1	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה*	2.8-5.2	4.7

- שקל מדד

* עד שנה

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

11. הכנסות והוצאות ריבית

בסכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(בלתי מבוקר)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס

2012	*2011
239	238
10	3
5	8
31	47
-	1
285	297
(102)	(106)
(1)	(1)
(1)	(2)
(11)	(14)
(115)	(123)
170	174
30	47
1	-
31	47

א. הכנסות ריבית

מאשראי לציבור
מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
מפקדונות בבנקים
מאגרות חוב
מנכסים אחרים
סך כל הכנסות הריבית

ב. הוצאות ריבית

על פקדונות הציבור
על פקדונות הממשלה
על פקדונות מבנקים
על כתבי התחייבות נדחים
סך כל הוצאות הריבית
סך כל הכנסות הריבית, נטו

ג. פרוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב

זמינות למכירה
למסחר
סך כל הכנסות ריבית מאגרות חוב

12. הכנסות מימון שאינן מריבית

בסכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(בלתי מבוקר)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס

2012	*2011
17	(6)
2	1
(6)	-
(2)	-
11	(5)
2	-
13	(5)

א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM**
רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה
הפרשה לירידת ערכן של אגרות חוב זמינות למכירה
הפרשי שער, נטו

סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר***

רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו****

סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית

* סוג מחדש. ראה ביאור 1 ד'.

** מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

*** כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

**** מזה רווחים בגין אגרות חוב למסחר המוחזקות ליום המאזן - 1 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.2011 - 1 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

13. מידע על מגזרי פעילות

בסכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2012

(בלתי מבוקר)							
משיק בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד	
45	57	48	48	(58)	30	170	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
9	(8)	(15)	(20)	73	(39)	-	- בינמגזרי
54	49	33	28	15	(9)	170	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	8	-	5	13	הכנסות מימון שאינן מריבית
32	28	14	9	8	-	91	עמלות
86	77	47	45	23	(4)	274	סך ההכנסות
9	12	8	16	5	(11)	39	רווח נקי (הפסד)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2011

(בלתי מבוקר)							
משיק בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד	
38	52	44	41	(40)	**39	174	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
13	(4)	(9)	(15)	51	(36)	-	- בינמגזרי
51	48	35	26	11	3	174	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
**	**	**	**1	-	(6)**	(5)	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
**35	**27	**13	**9	11	**4	99	עמלות והכנסות אחרות
86	75	48	36	22	1	268	סך ההכנסות
*11	9	*7	*16	4	(8)	39	רווח נקי (הפסד)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011

(מבוקר)							
משיק בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד	
162	**205	**202	**174	(204)	**178	717	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
51	(16)	(73)	(65)	260	(157)	-	- בינמגזרי
213	189	129	109	56	21	717	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
**	**	**	**5	**	(55)**	(50)	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
**131	**108	**52	**38	**43	**35	407	הכנסות אחרות
344	297	181	152	99	1	1,074	סך ההכנסות
43	**41	**31	54	22	(29)	162	רווח נקי (הפסד)

* הוצג מחדש בגין יישום למפרע של הוראות המפקח על הבנקים בנושא: "זכויות עובדים" - ראה ביאור 1 ז.
** סווג מחדש בגין יישום מתכונת חדשה לדוח הרווח והפסד - ראה ביאור 1 ד.

